

แผนการส่งเสริมการเรียนรู้ ของจังหวัดพะเยา

พ.ศ. 2569 - 2570

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2569 – 2570) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดทิศทางและกลไกสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน และจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้กับประชาชนทุกช่วงวัยในพื้นที่จังหวัดพะเยา ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566

การจัดทำแผนดังกล่าวได้ดำเนินการบนพื้นฐานของการวิเคราะห์บริบท แนวโน้ม และสถานการณ์ของพื้นที่จังหวัดพะเยาอย่างรอบด้าน ทั้งมิติทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) เพื่อทราบถึงจุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ พร้อมกันนี้ ยังได้บูรณาการและเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาประเทศและภูมิภาค โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579, และแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา

แผนฉบับนี้ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายหลัก และตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ การยกระดับการเรียนรู้ของประชาชนทุกช่วงวัย, การส่งเสริมรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และเชื่อมโยง, การพัฒนาสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ เพื่อให้ประชาชนสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และการยกระดับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยาฉบับนี้ จะเป็นกรอบการดำเนินงานที่สำคัญและเป็นเครื่องมือในการผนึกกำลังความร่วมมือจากทุกภาคีเครือข่าย เพื่อให้ประชาชนชาวพะเยาทุกคนมีโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง พัฒนาศักยภาพตนเองได้อย่างเต็มที่ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
ส่วนที่ 1 บริบท แนวโน้ม และสถานการณ์ของพื้นที่ที่มีผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้.....	1
1.1 บริบทด้านกายภาพ (ข้อมูลพื้นฐาน)	1
1.2 บริบทด้านเศรษฐกิจ.....	10
1.3 บริบทด้านสังคมและวัฒนธรรม.....	28
1.4 บริบทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.....	39
1.5 บริบทด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	39
1.6 บริบทด้านอื่น ๆ	48
ส่วนที่ 2 ทิศทางการพัฒนาพื้นที่ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้.....	50
2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี.....	50
2.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).....	52
2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13	59
2.4 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)	60
2.5 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579	61
2.6 แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของกระทรวงศึกษาธิการ	65
2.7 แผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566 - 2570	67
2.8 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	68
2.9 แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน 2568	71
2.10 แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับทบทวน พ.ศ.2568).....	76
2.11 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs).....	79
2.12 แผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	81
1) นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา (นายอนุทิน ชาญวีรกูล)	81
2) นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2569	81
3) จุดเน้นเชิงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศ.ดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์)...	82
4) จุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	82
ส่วนที่ 3 ข้อมูลพื้นฐาน และการดำเนินงานด้านการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ที่ผ่านมา.....	84
3.1 ข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมการเรียนรู้ในจังหวัด	84
3.2 การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ที่ผ่านมา.....	88
3.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของหน่วยงาน	92

ส่วนที่ 4	วิสัยทัศน์ เป้าหมายหลัก และตัวชี้วัดหลัก ของแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา.....	98
4.1	วิสัยทัศน์.....	98
4.2	พันธกิจ.....	98
4.3	ค่านิยม.....	98
4.4	เป้าประสงค์.....	99
4.5	ตัวชี้วัดหลักและค่าเป้าหมาย.....	99
4.6	คำอธิบายรายละเอียดตัวชี้วัด.....	104
ส่วนที่ 5	ประเด็นการขับเคลื่อน กลยุทธ์ และแนวทางขับเคลื่อน.....	123
	ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 1 ยกระดับการเรียนรู้ของประชาชนทุกช่วงวัย.....	124
	ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 2 ขยายโอกาสและความเสมอภาคในการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	126
	ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่ม คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้.....	127
	ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 4 ยกระดับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ.....	128
	ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	129
ส่วนที่ 6	การขับเคลื่อนแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดสู่การปฏิบัติ.....	130
6.1	ความเชื่อมโยงระหว่างแผนส่งเสริมการเรียนรู้กับแผนระดับต่าง ๆ.....	130
6.2	ระบบและกลไกการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ.....	130
6.3	บทบาทของหน่วยจัดการเรียนรู้ในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ.....	131
6.4	การติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัด.....	132
6.5	ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ.....	133
6.6	ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดในอนาคต.....	134
ภาคผนวก.....		135

ส่วนที่ 1

มรดก แหนงไหม และสถานการณ์ของพื้นที่กัมพลตอการส่งเสริมการริเริ่ม

1.1 มรดกด้านภาพ (ข้อมูลพื้นฐาน)

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดพะเยา

1. ความเป็นมา

จังหวัดพะเยา เป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งแห่งล้านนาไทย เป็นเมืองเล็กๆ ซึ่งแยกตัวออกจากจังหวัดเชียงราย เดิมเป็นเพียงอำเภอรอบนอกหลาย ๆ อำเภอ ของจังหวัดเชียงราย ก่อนที่จะรวมตัวกันก่อตั้งเป็นจังหวัดพะเยา เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตกาล จะเห็นได้จากซากของสิ่งก่อสร้างที่ปรากฏตามโบราณสถานต่าง ๆ ในเมืองพะเยา ซึ่งโบราณสถานและโบราณวัตถุที่พบแล้วแต่แสดงถึงความเจริญทางด้านศิลปกรรมได้เป็นอย่างดี หากย้อนกลับไปในอดีตจะพบว่า เมืองพะเยาเดิมชื่อว่า “ภูกามยาว” หรือ “พยาว” ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 1638 โดยพ่อขุนศรีจอมธรรม พระราชโอรสของกษัตริย์แห่งราชวงศ์ลาวะจิงคราช ธิรัญนครเงินยางเชียงแสนในพุทธศตวรรษที่ 18 (พ.ศ. 1700 - 1799) และในยุคสมัยพ่อขุนงำเมืองเป็นกษัตริย์เมืองภูกามยาวมีความเจริญรุ่งเรืองมาก มีฐานะ เป็นเมืองเอก เรียกว่า “อาณาจักรพยาว” ต่อมาในปี พ.ศ. 1881 เจ้าผู้ครองเมืองธิรัญนครเงินยาง (เชียงแสน) ได้สมคบกับเจ้าผู้ครองเมืองนันทบุรี (น่าน) ยกทัพเข้าตีอาณาจักรพยาว เป็นเหตุให้อาณาจักรพยาวถูกผนวกเข้าไว้ในอาณาจักรล้านนาไทยตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ในปี พ.ศ. 2437 รัชสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดให้ปฏิรูปการปกครองแบบเดิมเป็น มณฑลเทศาภิบาล ดังนั้น เมืองพะเยาจึงถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของมณฑลพายัพ ซึ่งการปฏิรูปการปกครองหัวเมืองดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการต่อต้านโดยขบถ ร.ศ. 121 (พ.ศ. 2445) ทำให้เมืองพะเยาได้รับผลกระทบไปด้วยในเหตุการณ์ ขบถพวกเงี้ยวก่อความวุ่นวายจนกระทั่งเมื่อเหตุการณ์สงบลงเมืองพะเยาจึงถูกปรับเปลี่ยนฐานะจากเมืองเป็นจังหวัด เรียกว่า จังหวัดบริเวณพะเยา ครั้น พ.ศ. 2448 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระดำริสสังยุบลึงจังหวัดบริเวณพะเยาเสีย ให้มีฐานะเป็นอำเภอเมืองพะเยา ต่อมาภายหลัง ปี พ.ศ. 2457เทศาภิบาลมณฑลพายัพ พิจารณาระบอบการปกครองบ้านเมืองฝ่ายเหนือ จึงสั่งให้ยุบลึงหัวเมืองเล็กหัวเมืองน้อยแล้วให้ไปรวมกับหัวเมืองใหญ่ ทำให้อำเภอเมืองพะเยา เป็น อำเภอพะเยา อยู่ในอำนาจการปกครองของจังหวัดเชียงราย จนกระทั่งได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดพะเยาขึ้น ในปี พ.ศ. 2520 ทำให้อำเภอพะเยามีฐานะเป็นจังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2520 เป็นจังหวัดที่ 72 ของประเทศไทย

(อ้างอิง : ชรรค์ชัย บุญปาน,สุจินต์ วงษ์เทศ และคณะ, 2538 : ประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม เมืองพะเยา : สำนักพิมพ์มติชน)

2. ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดพะเยา มีที่ตั้งและอาณาเขตอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทยมีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) 735 กิโลเมตร มีพื้นที่ปกครอง 6,335 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,959,412 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดเขตอำเภอพาน อำเภอป่าแดด และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดเขตอำเภอวัง จังหวัดลำปาง และอำเภอสอง จังหวัดแพร่
ทิศตะวันออก	ติดเมืองคอบแขวงไชยบูลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และอำเภอท่าวังผา อำเภอเมืองน่าน อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน
ทิศตะวันตก	ติดเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

3. คำขวัญประจำจังหวัด

กว๊านพะเยาแหล่งชีวิต ศักดิ์สิทธิ์พระเจ้าตนหลวง บวงสรวงพ่อขุนงำเมือง งามลือเลื่องดอยบุษราคัม

4. ตราประจำจังหวัด : รูปพระเจ้าตนหลวงวัดศรีโคมคำ

5. ต้นไม้ประจำจังหวัด : ต้นสารภี (Mammea siamensis)

6. ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกสารภี

7. ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดพะเยา มีความสูงระหว่าง 300 - 1,550 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ลักษณะภูมิประเทศ ล้อมรอบไปด้วยเทือกเขา ทั้งทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ทิศใต้ และตอนกลางของจังหวัด เทือกเขาเหล่านี้จะทอดตัวเป็นแนวยาวจากเหนือลงใต้ มีที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกอยู่สองข้างเทือกเขาและระหว่างลำน้ำ มีเนื้อที่ภูเขาสูงและสูงมากที่สุด ประมาณร้อยละ 47 ของพื้นที่จังหวัด มีพื้นที่เนินเขาผสมที่ราบ ประมาณร้อยละ 35 และมีที่ราบลุ่มน้อยที่สุดประมาณร้อยละ 18 เท่านั้น นอกจากนี้ หากแบ่งภูมิประเทศตามลักษณะของกลุ่มน้ำจะพบได้ว่าจังหวัดพะเยา มีพื้นที่อยู่ทั้งในเขตลุ่มน้ำโขง และลุ่มน้ำเจ้าพระยา ส่วนที่อยู่ในลุ่มน้ำโขง คือ พื้นที่อำเภอแม่ใจ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอปง (บางส่วน) และอำเภอเชียงคำ ส่วนที่อยู่ในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา คือ อำเภอปง (บางส่วน) และอำเภอเชียงม่วน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำยมเทือกเขาที่สำคัญ ได้แก่ เทือกเขาดอยภูลังกา ดอยสันปันน้ำ ดอยแม่สูก ดอยขุนแม่ผาด ดอยขุนแม่ต๋า และดอยขุนแม่ต้อม แม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่านจังหวัดพะเยามี 3 สาย คือ แม่น้ำอิง แม่น้ำลาว และแม่น้ำยม

8. ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศ ของจังหวัดพะเยาแบ่งได้เป็น 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน อยู่ระหว่าง เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนจัดในเดือนพฤษภาคมอุณหภูมิสูงสุดวัดได้ประมาณ 39.5 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน อยู่ระหว่าง เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม ฝนตกหนาแน่นในเดือนพฤษภาคม ฝนตกตลอดปีประมาณ 1,043.9 มิลลิเมตร มีวันฝนตก 101 วัน

ฤดูหนาว อยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวจัดในเดือนพฤศจิกายน และเดือนมกราคม อุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคม วัดได้ประมาณ 10.8 องศาเซลเซียส ในเดือนธันวาคม

9. โครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคมขนส่ง

โครงสร้างพื้นฐานปัจจุบันมีรูปแบบการขนส่งหลัก 4 รูปแบบ ได้แก่ ทางบก ทางรางทางน้ำ ทางอากาศ โดยจังหวัดพะเยามีที่ตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของกลุ่มภาคเหนือตอนบนทางทิศเหนือติดกับจังหวัดเชียงราย ทางทิศใต้ติดกับจังหวัดลำปาง และจังหวัดแพร่ ทางทิศตะวันออกติดกับจังหวัดน่าน ทางตะวันตกติดกับจังหวัดลำปางซึ่งใช้เส้นทางคมนาคมทางบกเป็นหลัก โดยมีเส้นทางคมนาคม ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงหลายจังหวัด และยังมีแนวชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยราษฎรของทั้งสองประเทศสามารถเดินทางติดต่อกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เพื่อเป็นการส่งเสริมบรรยากาศการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวในจังหวัดพะเยา รวมไปถึงกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือตอนบนสามารถใช้เส้นทางคมนาคมระหว่างจังหวัดและภายในจังหวัด ซึ่งจังหวัดพะเยามีข้อจำกัดในการคมนาคมขนส่งเพียงรูปแบบเดียว คือ ทางบก ดังนั้น การคมนาคมขนส่งในจังหวัด ถนนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยมีเส้นทางสายหลักและสายรอง ดังนี้สำหรับทางหลวงแผ่นดินซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลักและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา มีเส้นทางที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่

- ทางหลวงหมายเลข 1 ถนนพหลโยธิน (สายเอเชีย AH2) เป็นทางหลวงแผ่นดินสายประธานของภาค โดยเริ่มต้นจากกรุงเทพมหานครไปสิ้นสุดที่จังหวัดเชียงราย

- ทางหลวงหมายเลข 120 จาก จังหวัดพะเยา – อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง – อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และสามารถใช้เดินทางต่อไปยังจังหวัดเชียงใหม่

- ทางหลวงหมายเลข 1021 เป็นเส้นทางโครงข่ายทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เป็นทางหลวงจังหวัดที่แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 บริเวณบ้านแม่ต๋ำ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผ่านอำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ และสามารถใช้เดินทางต่อไปยังสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

- ทางหลวงหมายเลข 1091 แยกจากทางหลวงหมายเลข 1021 เส้นทางดังกล่าวผ่านอำเภอจุน อำเภอปง อำเภอเชียงม่วน และเข้าสู่อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน

- ทางหลวงหมายเลข 1120 เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1091 ผ่านอำเภอเชียงม่วน เข้าสู่อำเภอสอง จังหวัดแพร่

- ทางหลวงหมายเลข 1093 แยกจากทางหลวงหมายเลข 1021 บริเวณ อำเภอภูซาง เป็นเส้นทางหลักที่ใช้ในการเดินทางไปยังจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ที่มีการค้าชายแดนระหว่างไทย – ลาว และได้รับการยกระดับให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร อีกทั้งยังเป็นเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติ อาทิเช่น อุทยานแห่งชาติน้ำตกภูซาง ภูชี้ฟ้า ผาตั้ง เป็นต้น

- ทางหลวงหมายเลข 1202 แยกจากทางหลวงหมายเลข 1 เป็นเส้นทางที่แยกจากถนนเลียงเมือง บริเวณสี่แยกประตูชัยไปจนถึงอำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

- ทางหลวงหมายเลข 1251 แยกจากทางหลวงหมายเลข 1021 บริเวณ อำเภอดอกคำใต้ เป็นถนนลาดยางไปบรรจบทางหลวงหมายเลข 1091 ที่อำเภอเชียงม่วน เส้นทางนี้สามารถช่วยย่นระยะทางในการเดินทางจากอำเภอเชียงม่วนไปยังอำเภอดอกคำใต้ อำเภอเมืองพะเยา อีกทั้งยังเป็นเส้นทางที่สามารถเดินทางไปสู่จังหวัดน่านได้สะดวกอีกด้วย

2) รถโดยสารสาธารณะ/รถจักรยานยนต์สาธารณะ

(1) เส้นทางเดินรถโดยสารสาธารณะจังหวัดพะเยา รวมจำนวน 15 เส้นทาง ผู้ประกอบการขนส่ง 6 ผู้ประกอบการ และมีจำนวนรถโดยสารประจำทางทั้งหมด 225 คัน

(2) รถจักรยานยนต์สาธารณะจำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอเชียงม่วน อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน และอำเภอเชียงคำ รวมจำนวน 15 แห่ง และมีจำนวนรถจักรยานยนต์สาธารณะทั้งหมด 140 คันปัจจุบัน จังหวัดพะเยา ได้รับผลกระทบจากปริมาณจราจรที่เพิ่มขึ้นของรถที่ต้องผ่านจังหวัดพะเยา โดยมีแนวโน้มของปริมาณรถบรรทุกขนาดใหญ่บนเส้นทางสายหลัก ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง และเนื่องจากรถโดยสารสาธารณะยังไม่มีบริการครอบคลุมทุกพื้นที่ การคมนาคมโดยรถส่วนบุคคลจึงมีความจำเป็นในการเดินทาง ซึ่งปริมาณจราจรของจำนวนรถยนต์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นบนเส้นทางสายรอง และสายย่อย

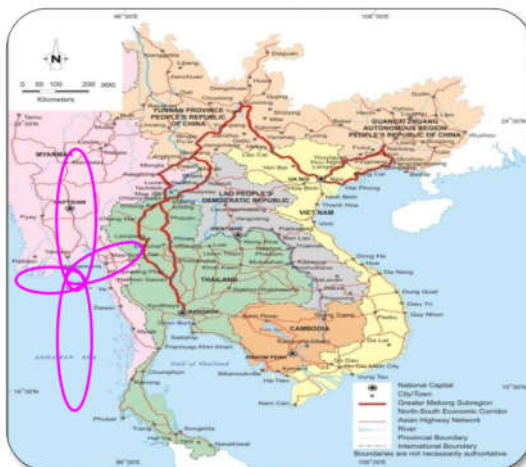
ที่มา : แฉวงทางหลวงพะเยา , กรกฎาคม 2566

จังหวัดพะเยามีศักยภาพด้านพื้นที่ เหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน จุดเชื่อมโยงในระบบ Logistic และกระจายสินค้าสู่กลุ่มประเทศ GMS และกลุ่ม ASEAN มีจุดผ่อนปรนชายแดนไทย-ลาว ที่เป็นจุดพักเพื่อการเดินทางไปท่องเที่ยว หรือการกระจายสินค้าสู่ส่วนกลางของประเทศและภายในภาคเหนือ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดได้สะดวก จึงเป็นโอกาสของจังหวัดพะเยา ซึ่งตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ที่สามารถเชื่อมต่อโครงข่ายเส้นทางที่เอื้อประโยชน์ในการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมภายหลังการเปิดการค้าเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จึงต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตั้งแต่พื้นที่ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยง ซึ่งจังหวัดพะเยามีถนนเป็นรูปแบบการคมนาคมขนส่งหลักในจังหวัดพะเยา ถนนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเชื่อมโยงกับโครงข่ายคมนาคมรูปแบบอื่นและเพื่อการรองรับการเชื่อมโยงในระดับภูมิภาคต่อไป จังหวัดพะเยาตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย แพร่ น่าน พะเยา) ที่สามารถเชื่อมต่อทั้งด้านเส้นทางและบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงตามกรอบความร่วมมือ AEC GMS BIMSTEC ACMECS ผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวรเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 โดยเป็นชุมชนพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่รองรับเศรษฐกิจการค้าชายแดนด้านการเชื่อมโยงเส้นทางทางการท่องเที่ยว ทั้งทางธรรมชาติ (Ecotourism) และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural tourism) อัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรม ไร่ลือในพื้นที่ ประกอบกับการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ให้มีศักยภาพในการส่งออก เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชายแดน การค้าชายแดนส่งเสริมการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์

ด้วยเหตุนี้ จังหวัดพะเยาจึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเชื่อมโยงด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และวัฒนธรรม ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2555 เห็นชอบให้ความช่วยเหลือทางการเงิน แก่ สปป.ลาว เพื่อปรับปรุงและก่อสร้างถนนซึ่งสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) หรือ สพพ. ได้ลงนามในสัญญาให้ความช่วยเหลือทางการเงิน แก่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตามโครงการปรับปรุงและก่อสร้างถนนช่วงบ้านฮวก (จังหวัดพะเยา) - เมืองคอบ - เมืองเชียงฮ่อน และเมืองคอบบ้านปากคอบ - บ้านก้อตัน ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว วงเงินงบประมาณ 1,390 ล้านบาท ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งสำนักนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้เห็นชอบการยกระดับด้านประเพณีปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยะบุรี ตรงข้ามจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอกู่ซาง จังหวัดพะเยา เป็นด่านสากล เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2563 ส่งผลให้มูลค่าการค้า การลงทุนชายแดนเพิ่มขึ้น รวมทั้งกระแสการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมระหว่างประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ดังนั้นจึงจะต้องมีการพัฒนาความร่วมมือในทุกด้านเพื่อให้มีความเหมาะสมและเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกัน

มติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดจัดประชุมอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 2/2567 ณ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2567 โดยมีมติให้กระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) เร่งประสานงานกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) เกี่ยวกับการขอผ่อนผันการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ลุ่มน้ำเพื่อให้สามารถปรับปรุงและขยายสายทางตั้งแต่บริเวณสามแยกอนามัยถึงแนวเขตพรมแดนไทย เป็น 4 ช่องจราจร ระยะทาง 2 กิโลเมตร เพื่อบริการเชื่อมโยงระหว่างจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอกู่ซาง จังหวัดพะเยา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยแขวงทางหลวงพะเยา สำนักงานทางหลวงที่ 2 (แพร่) กระทรวงคมนาคม อยู่ในขั้นตอนการประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกฎหมาย และมติ ครม. ที่เกี่ยวข้องและอุทยานแห่งชาติภูซาง (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) อยู่ในระหว่างการขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ดำเนินการพัฒนาและยกระดับด้านชายแดนบ้านฮวก จำนวน 34 - 3 - 46 ไร่ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำเปือย ป่าน้ำหยวนและป่าน้ำลาว 2 การขยายเส้นทางเข้า-ออกเพื่อส่งเสริมการค้า อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติภูซาง แบ่งเป็น 2 ช่วงระยะ (ช่วงที่ 1 ระยะทาง 1,256 เมตร และช่วงที่ 2 ระยะทาง 344 เมตร) อุทยานแห่งชาติภูซางทำหนังสือถึงสำนักงานทางหลวงที่ 2 (แพร่) เพื่อขอขั้นตอนการดำเนินการที่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบ และมติ ครม.ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการขอใช้พื้นที่ โดย สำนักงานจังหวัดพะเยาได้มีคำสั่งจังหวัดพะเยา ที่1073/2565 ลงวันที่28 กุมภาพันธ์ 2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานพัฒนาพื้นที่ด้านชายแดน จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกอำเภอกู่ซาง จังหวัดพะเยา โดยมีองค์ประกอบ 5 คณะ และได้กำหนดจัดประชุมคณะทำงานด้านการขอใช้พื้นที่ เพื่อพัฒนาพื้นที่ด้านชายแดน จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกทั้งระบบ ครั้งที่ 2/2565เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565 ในที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้จังหวัดพะเยามอบอำนาจให้หัวหน้าสำนักงานจังหวัดพะเยา รับผิดชอบในการดำเนินการขอใช้พื้นที่ของส่วนราชการหรือองค์การของรัฐ ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติแห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 จำนวน 6 ไร่ 2 งาน 77 ตารางวา โดยจัดทำเอกสารประกอบการขอใช้พื้นที่ตามเงื่อนไขของข้อกฎหมายดังกล่าว เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจะได้ส่งมอบพื้นที่ให้กรมศุลกากรเพื่อดำเนินการก่อสร้างอาคารด้านชายแดนถาวรบ้านฮวก 2 จังหวัดพะเยา ขอใช้พื้นที่ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ท้องที่ตำบลภูซาง อำเภอกู่ซาง จังหวัดพะเยา จำนวน 2 ค่าขอ (กรณียื่นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 และวันที่ 11 พฤษภาคม 2564) ได้แก่ ค่าขอที่ 1 ฉบับเนื้อที่ 27 - 2 - 51 ไร่และค่าขอที่ 2 ฉบับเนื้อที่ 6 - 2 - 91 ไร่

10. การเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศ ASEAN และ GMS

ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) จังหวัดพะเยามีพื้นที่ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่บ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา กับเมืองคอบแขวงไชยะบูลี ซึ่งมีศักยภาพในการเชื่อมโยงทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ มีการพบปะเยี่ยมเยียนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการจัดงานประเพณีการแข่งขันเรือ การตัดกบตรสองแผ่นดิน โดยเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2555 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้ยกระดับจุดผ่อนปรนการค้าบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นจุดผ่านแดนถาวรต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ได้มีมติเห็นชอบให้ยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อพัฒนา การค้าชายแดน รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมขนส่ง ฯลฯซึ่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การเปิดจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ลงวันที่ 28 กันยายน 2561 สำหรับให้บุคคลและพาหนะที่เกี่ยวข้องผ่านเข้า - ออก พร้อมทั้งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หน้า 18 เล่ม 135 ตอนพิเศษ 253 ง ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2561 เรียบร้อยแล้ว ส่งผลให้ทิศทางการพัฒนาจังหวัดในด้านการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ดังนี้

1) ด้านการค้า (การค้าชายแดน สู่ การค้าข้ามแดน) การกำหนดจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็น HUB ด้านการกระจายสินค้า

2) จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกอำเภอภูซาง เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่รองรับเศรษฐกิจการค้าชายแดน ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ (Ecotourism) และการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยสามารถพัฒนาเชื่อมโยงจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไปสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศในกลุ่มสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

3) การเชื่อมโยงเส้นทางโลจิสติกส์จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก เชื่อมโยงโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่เด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ ซึ่งมีแนวเส้นทางโครงการในพื้นที่จังหวัดพะเยา 54 กิโลเมตร ผ่าน 3 อำเภอ 9 ตำบล คือ

1. อำเภอเมืองพะเยา ได้แก่ ตำบลแม่กา ตำบลจำป่าหวาย ตำบลท่าวังทอง ตำบลแม่ต้า
2. อำเภอดอกคำใต้ ได้แก่ ตำบลดอกคำใต้ ตำบลห้วยลาน
3. อำเภอภูกามยาว ได้แก่ ตำบลแม่อิง ตำบลดงเจน ตำบลห้วยแก้ว โดยมีสถานี และที่หยุด

รวมรถ 6 แห่ง ดังนี้

1. สถานีมหาวิทยาลัยพะเยา
2. ที่หยุดรถบ้านโศกหาวก
3. สถานีพะเยา
4. ที่หยุดรถดงเจน
5. ที่หยุดรถบ้านร้อง
6. ที่หยุดรถบ้านใหม่

4) โครงการเส้นทางโลจิสติกส์เชื่อมจังหวัดพะเยาสู่เส้นทางด้านการค้า การลงทุนสู่ประเทศสมาชิกในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) เชื่อมโยงโครงการก่อสร้างรถไฟ สปป.ลาว - จีน (ช่วงบ่อเต็น - เวียงจันทน์) โดยผ่านเส้นทางจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา และด่านสากลปางมอญเมืองคอบ แขวงไชยะบูลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไปยังสถานีเมืองไซ แขวงอุดมไซ และสถานีอื่น ๆ ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน

5) การเปรียบเทียบเส้นทางทางรถไฟที่มาจากจังหวัดเชียงใหม่ ไปยังเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยจังหวัดพะเยาเป็นเส้นทางที่มีระยะที่สั้นที่สุด เมื่อเทียบกับเส้นทางจากจังหวัดเชียงใหม่ - เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผ่านด่านห้วยโก๋น จังหวัดน่าน และเส้นทางจากจังหวัดเชียงใหม่ - เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผ่านด่านเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งเส้นทางจากจังหวัดเชียงใหม่ผ่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกไปยังเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะใช้ระยะทาง 547 กม. ซึ่งถือว่าเป็นระยะทางที่สั้นที่สุด

6) การเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงการขนส่งทางราง เชื่อมเส้นทางรถไฟ สปป.ลาว - จีน ระยะทาง 414.332 กิโลเมตร โดยเปิดให้บริการในวันที่ 2 ธันวาคม 2564 ในช่วงแรกให้บริการ 18 เที่ยวต่อวัน สำหรับผู้โดยสาร 4 เที่ยวต่อวัน สำหรับสินค้า 14 เที่ยวต่อวัน โดยมีความเร็วอยู่ที่ 160 กม./ชม.

7) ศักยภาพด้านสากลปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี ซึ่งเป็นด่านสากลแห่งที่ 4 ของแขวงไชยะบูลี ถือเป็นพื้นที่ตั้งยุทธศาสตร์ทางด้านบริการด้านโลจิสติกส์ และการค้าในระดับอนุภูมิภาคเป็นประตูเชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจระหว่างแขวง 8 แขวงในภาคเหนือของ สปป.ลาว และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนของราชอาณาจักรไทย เป็นการเชื่อมเส้นทางทางรถไฟที่เกี่ยวเนื่องสู่ล้านช้าง จากจังหวัดในภาคเหนือ ผ่านเส้นทางดังกล่าว สู่เมืองมรดกโลกหลวงพระบาง ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างสองประเทศ ให้มีความสะดวกขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่จะนำผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจมาสู่ทั้งสองประเทศ ยังเป็นส่วนประกอบของการพัฒนาประเทศในภาพรวม

สำหรับการเดินทางจากจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกถึงท่าเทียบเรือปากคอบ เมืองคอบแขวงไชยะบูลี ระยะทาง 38 กิโลเมตร และเชื่อมโยงไปสู่หลวงพระบาง ใช้เวลาเดินทาง โดยเรือ 4 ชั่วโมงปัจจุบันได้อนุญาตให้ราษฎรแต่ละฝ่ายเดินทางผ่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา และด่านบ้านปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี ทุกวัน (เวลา 06.00 - 18.00 น.) และวันตลาดนัดทุกวันที่ 10 และวันที่ 30 ของเดือน

จังหวัดพะเยาได้มีการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่าง ๆ รวมทั้งมีการกระชับความสัมพันธ์กับแขวงไชยะบูลี สปป.ลาว อย่างต่อเนื่อง ตามกรอบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กับประเทศเพื่อนบ้านในระดับทวิภาคี โดยการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกรอบความร่วมมือตามบันทึกการประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนไทย - สปป.ลาว จังหวัดพะเยา - แขวงไชยะบูลี เพื่อเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน และสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านความร่วมมือทางการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศ GMS อาทิ

1) การประชุมคณะผู้ว่าราชการจังหวัดและเจ้าแขวงชายแดนไทย - ลาว ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2556 ณ กรุงเทพมหานคร

2) การประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนไทย – สปป.ลาว จังหวัดพะเยา – แขวงไชยะบูลี ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2556 ณ แขวงไชยะบูลี สปป.ลาว

3) การประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนไทย – สปป.ลาว จังหวัดพะเยา – แขวงไชยะบูลี ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2560 ณ จังหวัดพะเยา

4) การประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดและเจ้าแขวงชายแดนไทย – สปป.ลาว ครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2560 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

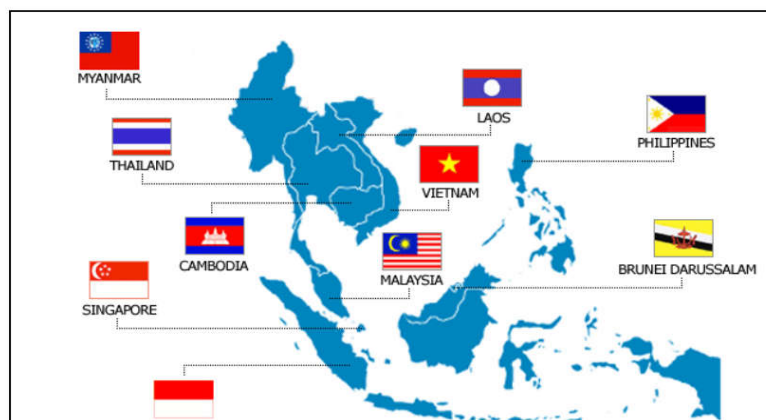
5) จังหวัดพะเยาจัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ด้านการค้า การลงทุน และสำรวจเส้นทาง การท่องเที่ยว ระหว่างจังหวัดพะเยา – แขวงไชยะบูลี ณ แขวงไชยะบูลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อระหว่างวันที่ 15 – 17 กุมภาพันธ์ 2562

6) จังหวัดพะเยาจัดประชุมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดพะเยา กับแขวงไชยะบูลี และแขวงอุดมไชย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อผลักดันให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ร่วมกัน โดยเฉพาะความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน รวมถึงการพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามชายแดน การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม – ธรรมชาติ เชื่อมล้านนา – ล้านช้าง สู่แขวงไชยะบูลี แขวงอุดมไชย และแขวงหลวงพระบาง ผ่านทางช่องทางจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยาและด่านบ้านปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยะบูลี ในอนาคต เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2562 ณ จังหวัดพะเยา

นอกจากนี้ จังหวัดพะเยา ได้ลงนามในบันทึกแสดงเจตจำนงเพื่อสถาปนาความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้องกับเขตปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2547 เพื่อดำเนินการแลกเปลี่ยนการเยือนและความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วัฒนธรรม การศึกษา การกีฬาสาธารณสุขและอื่น ๆ ด้วยความเสมอภาค และเอื้ออำนวยประโยชน์แก่กัน เพื่อความเจริญก้าวหน้าร่วมกันซึ่งภายหลังจากการลงนาม ได้มีการเดินทาง แลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนระหว่างสองประเทศ ศกระชับสัมพันธ์มิตรให้แน่นแฟ้นการประชุมร่วมกับผู้บริหาร ของทั้งสองประเทศ โดยต่อมาทั้งสองประเทศได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจเพื่อสถาปนาความสัมพันธ์ เมืองพี่เมืองน้อง (Memorandum of Understanding : MOU) เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2562 เพื่อการสร้าง ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมไทย - จีน ต่อไป

จังหวัดพะเยามีศักยภาพด้านพื้นที่ เหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน จุดเชื่อมโยง ในระบบ logistic (เหมาะสมกับระยะเวลาพักรถ ซึ่งใช้ระยะเวลาเดินทางจากสิบสองปันนาถึงพะเยาไม่เกิน 10 ชั่วโมง) และกระจายสินค้าสู่กลุ่มประเทศ GMS และ ASEAN นอกจากนี้ ยังสามารถเป็นจุดพักเพื่อเดินทางไปท่องเที่ยว หรือการกระจายสินค้าสู่ส่วนกลางของประเทศ และภายในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งสามารถเชื่อมโยง การเดินทางระหว่างจังหวัดได้สะดวก ด้วยภูมิประเทศที่เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคม การพักรถ การกระจายสินค้าไปยังจังหวัดต่าง ๆ และประเทศในกลุ่ม GMS

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) มีเป้าหมายส่งเสริมอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และ เงินลงทุนอย่างเสรี โดยมีสินค้า ใน 9 สาขาหลักที่สำคัญที่อยู่ภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ คือ เกษตร ประมง ไม้ ยาง สิ่งทอ ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และสาขาสุขภาพ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่จังหวัดพะเยา ซึ่งมีที่ตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) ที่สามารถเชื่อมต่อทั้งด้านเส้นทางและบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงตามกรอบความร่วมมือ GMS BIMSTEC ACMECS และ AEC สนับสนุนกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ในการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว ทำให้จังหวัดพะเยาต้องเร่งพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขันให้มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของจังหวัด การอนุรักษ์รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่า การพัฒนาเกษตร การท่องเที่ยว การค้าการลงทุน การอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

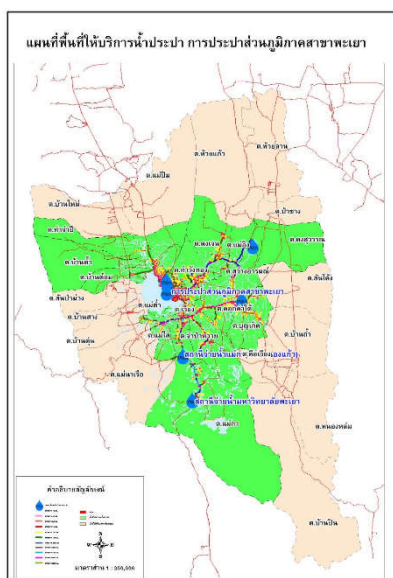
ดังนั้น แนวโน้มการพัฒนาจึงควรมีการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ กระบวนการผลิตทางการเกษตร โดยเน้น ความปลอดภัยมีมาตรฐาน เพื่อสร้างจุดเด่นและเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้สูงขึ้นภายใต้ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคง โดยสภาพทั่วไปของจังหวัดมีความเหมาะสมแก่การหยุดพัก เพื่อพักผ่อนและท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่

11. ไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพะเยา มีการไฟฟ้าในสังกัด รวม 9 แห่ง แบ่งเป็นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขา จำนวน 3 แห่ง (กฟส.จุน, กฟส.เชียงคำ, กฟส.ดอกคำใต้) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสถานีย่อย 6 แห่ง (กฟย.แม่ใจ, กฟย.ภูกามยาว, กฟย.ปง, กฟย.เชียงม่วน, กฟย.ภูซาง, กฟย.แม่กา) สถานีจ่ายไฟ 3 สถานี แบ่งเป็น สถานีไฟฟ้าแรงสูงขนาด 115 kV จำนวน 2 แห่ง และ สถานีไฟฟ้าแรงสูงระดับแรงดันถาวร 22 kV จำนวน 1 แห่ง มีจำนวนหมู่บ้านที่รับผิดชอบ จำนวน 779 หมู่บ้าน มีไฟฟ้าใช้แล้ว 777 หมู่บ้าน ครั้วเรือนทั้งหมด 173,391 ครั้วเรือน มีไฟฟ้าใช้แล้ว 182,754 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.96

12. ประปา

จังหวัดพะเยาอยู่ในเขตความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาคเขต 9 การประปาส่วนภูมิภาคที่ให้บริการชุมชนในจังหวัด มี 3 แห่ง การประปาส่วนภูมิภาคสาขาพะเยา การประปาส่วนภูมิภาคสาขาจุน และการประปาส่วนภูมิภาคสาขาพาน (หน่วยบริการแม่ใจ) ประกอบด้วย

1.2 นวัตกรรมเศรษฐกิจ

☑ ด้านเศรษฐกิจ

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพะเยา

จากรายงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2565 จังหวัดพะเยามีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ตามราคาประจำปี 36,377 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP Per capita) 100,588 บาท จัดเป็นอันดับที่ 50 ของประเทศและเป็นอันดับที่ 10 ของภาคเหนือ

ตารางแสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2560 – 2565

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)					
	2560	2561	2562	2563	2564	2565
ภาคการเกษตร	11,720	11,660	11,028	10,694	10,201	11,053
เกษตรกรรมและประมง	11,720	11,660	11,028	10,694	10,201	11,053
ภาคนอกเกษตร	23,239	23,665	25,193	24,746	24,892	25,324
เหมืองแร่และเหมืองหิน	100	144	261	145	176	187
การผลิตอุตสาหกรรม	1,740	1,665	1,654	1,802	2,205	2,029
การไฟฟ้า ก๊าซ	385	348	388	407	438	419
การประปา	105	114	126	146	146	192
การก่อสร้าง	1,868	1,864	2,008	2,017	1,913	1,954
ขายส่ง ขายปลีก	4,149	4,245	4,334	4,161	3,827	3,808
การขนส่ง	646	667	756	730	858	952
ที่พักแรม	128	146	160	127	141	190
ข้อมูลข่าวสาร	270	317	393	324	364	277
การเงินและการประกันภัย	2,868	3,011	3,102	3,067	2,905	3,046
อสังหาริมทรัพย์	1,407	1,591	1,636	1,455	1,339	1,559
วิทยาศาสตร์และวิชาการ	8	9	15	17	18	16
การบริหารและบริการสนับสนุนอื่นๆ	52	50	50	32	33	44
การบริหารราชการ	2,589	2,695	2,794	2,703	2,647	2,604
การศึกษา	4,686	4,476	5,073	5,222	5,478	5,593
บริการด้านสุขภาพ	1,635	1,763	1,849	1,849	1,771	1,822
ศิลปะ	168	190	224	200	274	287
บริการด้านอื่นๆ	437	370	368	343	360	346
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Products)	34,959	35,325	36,220	35,439	35,093	36,377
ผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อบุคคล (GPP) Per Capita, Baht	89,873	92,158	95,888	95,197	95,645	100,588
จำนวนประชากร (1,000 คน)	389	383	378	372	367	362

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดพะเยา เมษายน 2567

2. การค้าชายแดนไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ ด่านพรมแดนบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

สภาพทั่วไป

จังหวัดพะเยา มีแนวชายแดนติดต่อกับบ้านปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ บ้านฮวก หมู่ 3 ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ตลอดเส้นทางชายแดนไปถึงบ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 16 ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา รวมเป็นระยะทาง 36 กิโลเมตร โดยมีช่องทางบ้านกิวทก หมู่ที่ 12 ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นช่องทางที่ติดต่อกันระหว่างบ้านฮวกกับบ้านปางมอญ เมืองคอบ แขวงไชยบุรี ซึ่งเป็นที่ตั้งของจุดผ่อนปรนทางการค้าชายแดนไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามข้อตกลงของคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้มีศักยภาพในการเชื่อมโยงทางการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

จังหวัดพะเยา โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการดำเนินการยกระดับจุดผ่อนปรนชายแดนบ้านฮวก อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา เป็นจุดผ่านแดนถาวร เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 เปิดให้มีการค้าขายสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นและอนุญาตให้ประชาชนเข้า - ออกในพื้นที่ชายแดนของสองฝ่ายตามข้อตกลงระหว่างจังหวัดพะเยากับแขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยราษฎรของทั้งสองประเทศสามารถเดินทางติดต่อค้าขายกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็วทุกวัน โดยกำหนดเวลาเปิดด่านตั้งแต่เวลา 06.00 - 18.00 น. ไม่มีการหยุดพักกลางวัน

มูลค่าการค้าชายแดน ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก ปี พ.ศ. 2564 - 2566

หน่วย : ล้านบาท

จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก	ปี พ.ศ.		
	2564	2565	2566
นำเข้า	146.84	154.35	108.45
ส่งออก	547.58	835.43	796.22
มูลค่าการค้ารวม	694.43	989.78	904.67
ดุลการค้า	+ 400.74	+ 681.08	+ 687.77

1) สถานการณ์การค้าชายแดนด้านจังหวัดพะเยาในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2567

มูลค่าการค้ารวม ในเดือนมีนาคม 2567 มูลค่า 66.982 ล้านบาท ลดลงจากเดือนที่ผ่านมา 34.627 ล้านบาท (เทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2567 มูลค่า 101.609 ล้านบาท) หรือลดลงร้อยละ 34.08 ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 4.339 ล้านบาท

มูลค่าการส่งออก ในเดือนมีนาคม 2567 มูลค่า 66.982 ล้านบาท 31.321 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมา 2.997 ล้านบาท (เมื่อเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2567 มูลค่า 28.324 ล้านบาท) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.58 สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องอุปโภค รถชุดดิน วัสดุก่อสร้าง ปูนซีเมนต์ และน้ำมันเครื่อง/น้ำมันหล่อลื่น

มูลค่าการนำเข้า ในเดือนมีนาคม 2567 มูลค่า 66.982 ล้านบาท 35.661 ล้านบาท ลดลงจากเดือนที่ผ่านมา 37.623 ล้านบาท (เมื่อเทียบกับกุมภาพันธ์ 2567 มูลค่า 73.284 ล้านบาท) หรือลดลงร้อยละ 51.34 สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป หินปูนบด ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลูกเต๋อย และเศษเหล็ก

2) จำนวนราษฎรที่ผ่านเข้าออก ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก เดือนมีนาคม 2567 ราษฎรไทยเดินทางเข้าไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยบัตรผ่านแดน Border pass จำนวน 1,105 คน (ชาย 829 คน หญิง 276 คน) เดินทางออกจำนวน 1,089 คน (ชาย 821 คน หญิง 268 คน) ราษฎรสาธารณรัฐประชาธิปไตย

ประชาชนลาว เดินทางเข้ามาประเทศไทยจำนวน 271 คน (ชาย 131 คน หญิง 140 คน) เดินทางออกจำนวน 259 คน (ชาย 119 คน หญิง 140 คน) (ตารางที่ 1 จำนวนราษฎรไทย และราษฎรสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เดินทางผ่านเข้าออก ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก โดยบัตรผ่านแดน Border pass) ราษฎรไทยเดินทางเข้าไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยหนังสือเดินทาง Passport จำนวน 1,277 คน (ชาย 994 คน หญิง 283 คน) เดินทางออกจำนวน 1,217 คน (ชาย 982 คน หญิง 235 คน) ราษฎรสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เดินทางเข้ามาประเทศไทย จำนวน 3,007 คน (ชาย 1,414 คน หญิง 1,593 คน) เดินทางออกจำนวน 3,043 คน (ชาย 1,418 คน หญิง 1,625 คน) ต่างชาติเดินทางเข้าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 18 คน (ชาย 12 คน หญิง 6 คน) เดินทางออกจำนวน 15 คน (ชาย 9 คน หญิง 6 คน) (ตารางที่ 2 จำนวนราษฎรไทยและราษฎรสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เดินทางผ่านเข้าออก ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก โดยหนังสือเดินทาง Passport)

ที่มา : สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพะเยา

ด้านการท่องเที่ยว วัฒนธรรม และประเพณี

ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า จำนวนผู้เยี่ยมเยือนจังหวัดพะเยา ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ในปี 2564 มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน และรายได้จากการท่องเที่ยวลดลง ซึ่งหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ฯ ทุเลาลง รวมทั้งรัฐบาลมีมาตรการผ่อนปรนและเปิดประเทศ ส่งผลให้จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนและรายได้ในปี 2565 และ 2566 เพิ่มขึ้น ซึ่งมีปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยวในเดือนธันวาคม 2566 มีวันหยุดยาวหลายช่วง ได้แก่ วันที่ 5 ธันวาคม 2566 วันหยุดยาวระหว่างวันที่ 9 – 11 ธันวาคม 2566 และวันหยุดยาวในช่วงสิ้นปีระหว่างวันที่ 29 ธันวาคม 2566 – 1 มกราคม 2567 ซึ่งจังหวัดพะเยามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น มหกรรมการเกษตรและท่องเที่ยวพะเยา จัดขึ้นระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2566 – 3 มกราคม 2567 ณ ถนนสายดอกไม้งาม ริมกว๊านพะเยา/ทพท.สำนักงานเชียงรายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดพะเยา เดินหน้ากระตุ้นการท่องเที่ยวภายใต้แคมเปญ “สุขทันที...ที่เที่ยวพะเยา” การเสวนาการเปิดฤดูกาลท่องเที่ยว “สุขทันที...ที่เที่ยวพะเยา” ในวันที่ 3 ธันวาคม 2566 ณ ร้านนิทานบ้านต้นไม้ อำเภอเมืองพะเยาและงานคืนนี้ที่พะเยา ร่วมเคาท์ดาวน์ วันที่ 31 ธันวาคม 2566 ณ ลานอนุสาวรีย์พ่อขุนงำเมืองริมกว๊านพะเยาและแนวถนนชายกว๊าน

จังหวัดพะเยามีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติ โบราณสถานและประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมประเพณี โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น กว๊านพะเยา วนอุทยานภูลังกา อุทยานภูนาง (น้ำตกธารสวรรค์และชมนกยูง) อุทยานแห่งชาติภูซาง (น้ำตกอุ่น) ผาเทวดา วนอุทยานไดโนเสาร์แก่งหลวง อุทยานแห่งชาติดอยหลวง เป็นต้น

2. แหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และโบราณสถาน เช่น หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดศรีโคมคำ พระธาตุจอมทอง พระตำหนักกว๊านพะเยา พิพิธภัณฑสถานเวียงพญา (วัดลี) วัดอนาลโยทิพยาราม อนุสาวรีย์พ่อขุนงำเมือง โบราณสถานเวียงลอ แหล่งโบราณสถานบ้านร่องไฮ กลุ่มวัดไถลื้อ เช่น วัดพระธาตุสบแวน วัดห้วยวัน วัดแสนเมืองมา วัดท่าฟ้าใต้ กลุ่มวัดไทยใหญ่ เช่น วัดนันทาราม และกลุ่มวัดพื้นเมืองล้านนา เช่น วัดพระเจ้านั่งดิน

3. กิจกรรมการท่องเที่ยวงานเทศกาล ประเพณี วัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณีของจังหวัดพะเยา เช่น งานประเพณียี่เป็งลอยโคมที่กว๊านพะเยา เทศกาลดอกไม้สวยพลุงามที่กว๊านพะเยา งานตักบาตรสองแผ่นดินไทย-สปป.ลาว งานบวงสรวงพ่อขุนงำเมืองงาน ปีใหม่เมืองกว๊านพะเยา งานปีใหม่เมืองไถลื้อ เทศกาลลินจี่ ไหว้สาปู่จาพระเจ้าตนหลวง (ประเพณีแปดเป็ง) งานมหกรรม OTOP งานสืบสานตำนานไถลื้อ เวียนเทียนทางน้ำกลางกว๊านพะเยา เป็นต้น

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นจุดเด่นของจังหวัดพะเยา

เดือน	กิจกรรม	สถานที่
มกราคม	- ตักบาตรสองแผ่นดิน ภูเขา – ไชยะบุลี - ม่อนทานตะวันบาน - พิชิตดอยหมอก	- ด่านชายแดนบ้านฮวก อ.ภูเขา - ต.ป่าซาง อ.ดอกคำใต้ - อุทยานแห่งชาติดอยหลวง
กุมภาพันธ์	- งานเวียนเทียนทางน้ำกลางก๊ว้นพะเยา - วันดอกคำใต้งาม - สืบสานตำนานไทลื้อ	- ก๊ว้นพะเยา ถนนชายก๊ว้น อ.เมืองฯ - อ.ดอกคำใต้ - ลานวัฒนธรรมไทลื้อ วัดพระธาตุดอยหลวง
มีนาคม	- งานประเพณีบวงสรวงพ่อขุนงำเมือง - งานไหว้สาปูกาญจนา	- ลานอนุสาวรีย์พ่อขุนงำเมือง อ.เมืองพะเยา - โบราณสถานเวียงลอ อ.จุน
เมษายน	- งานประเพณีปีใหม่เมืองพะเยา(สงกรานต์ที่ก๊ว้นพะเยา) - สืบสานสงกรานต์ไทลื้อ	- ถนนชายก๊ว้น อ.เมืองพะเยา - อ.เชียงคำ
พฤษภาคม	- งานไหว้สาปูกาญจนาพระเจ้าตนหลวง (งานแปดเป็ง) - งานเทศกาลลิ้นจี่ของดีจังหวัดพะเยา - งานเวียนเทียนทางน้ำกลางก๊ว้นพะเยา	- วัดศรีโคมคำ อ.เมืองพะเยา - ข้างสถานีขนส่งจังหวัดพะเยา อ.เมืองพะเยา - ก๊ว้นพะเยา ถนนชายก๊ว้น อ.เมืองฯ
มิถุนายน	- ประเพณีเลี้ยงผีหนองเล็งทราย	- หนองเล็งทราย อ.แม่ใจ
กรกฎาคม	- งานเวียนเทียนทางน้ำกลางก๊ว้นพะเยา	- ก๊ว้นพะเยา ถนนชายก๊ว้น อ.เมืองฯ
สิงหาคม	- แอ่วภู ดูนกยูง - อุทยานแห่งชาติภูนาง - แช่น้ำตกล่อน กรุ่นไอดิน - อุทยานแห่งชาติภูซาง	- อุทยานแห่งชาติภูนาง - อุทยานแห่งชาติภูซาง
กันยายน	- เทียวป่าหน้าฝน ไร่องานผ้าไหมทอสูงที่สุดในประเทศ	- ผาเทวดา อำเภอดอกคำใต้
ตุลาคม	- พิชิตภูลังกา ชมทุ่งดอกโครจาง	- โครงการหลวงปางค่า อำเภอปง
พฤศจิกายน	- งานประเพณีเป็งลอยโคมที่ก๊ว้นพะเยา	- ถนนชายก๊ว้น อ.เมืองพะเยา
ธันวาคม	- งานกาชาดและงานฤดูหนาว - เทศกาลดอกไม้สวย พลุงามที่ก๊ว้นพะเยา - งานสืบสานประเพณี ปีใหม่ม้ง	- ข้างสถานีขนส่งจังหวัดพะเยา - ก๊ว้นพะเยา - อ.เชียงคำ

เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกกับประเทศกลุ่มอนุภูมิภาคน้ำโขง

1. เส้นทางเรือ ภูเขา-ปากคอบ-ปากแบ่ง-หลวงพระบาง

เส้นทางท่องเที่ยวดังกล่าวจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือทางบกและทางน้ำ โดยเริ่มต้นจากการเดินทางทางบกจากอำเภอภูเขา จังหวัดพะเยาจนถึงจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกมีระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตรและออกจากจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวกเข้าสู่ สปป.ลาว ณ ด่านสากลปางมอญ เมืองคอบ สปป.ลาว และเดินทางต่อไปประมาณ 38 กิโลเมตร สู่ชุมชนปากคอบที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ที่เป็นเส้นทางผ่านของเรือจากเมืองห้วยทราย สปป.ลาว ไปเมืองปากแบ่ง ซึ่งเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ระหว่างกึ่งกลางของเส้นทางท่องเที่ยวทางที่จะเดินทางไปยังหลวงพระบาง โดยเรือโดยสารจะจอดพักค้างคืนที่เมืองปากแบ่ง 1 คืนก่อนเดินทางต่อไปยังหลวงพระบางโดยการเดินทางโดยเรือโดยสารจากเมืองปากแบ่งถึงหลวงพระบางจะใช้เวลาประมาณ 10 ชั่วโมง โดยระหว่างเส้นทางมีร้านอาหาร ร้านค้า และปั๊มน้ำมัน รวมถึงป้ายบอกทางที่มีภาษาอังกฤษระบุระหว่างเส้นทาง

2. เส้นทางบก จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก-ไชยะบุรี-หลวงพระบาง-กาสิ-วังเวียง

เส้นทางการท่องเที่ยวดังกล่าวมีระยะทางโดยประมาณ 577 กิโลเมตร โดยเส้นทางมีสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นภูเขา และถนนที่ขรุขระเป็นช่วงตลอดเส้นทาง และยังมีถนนที่อยู่ในกำลังดำเนินการก่อสร้าง มีไฟส่องสว่างในระหว่างเส้นทางเฉพาะบางจุดที่เป็นย่านชุมชน หรือทางแยกหลักเท่านั้น และมีร้านอาหาร ร้านค้า และปั้มน้ำมัน รวมถึงป้ายบอกทางที่มีภาษาอังกฤษระหว่างเส้นทาง โดยการเดินทางด้วยตนเอง อาจจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดการเดินทาง และข้อจำกัดในสิ่งอำนวยความสะดวกบางพื้นที่ ตลอดจนช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเดินทาง เพื่อความปลอดภัย และความคล่องตัวในระหว่างการเดินทาง

3. เส้นทางบก จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก-ปากแบ่ง-อุดมไชย-เตียนเบียนฟู-ฮานอย-ซาปา-ฮาลองเบย์

เส้นทางระหว่างจุดผ่านแดนบ้านฮวก-เมืองฮาลองเบย์ มีระยะทางประมาณ 1,141 กิโลเมตร โดยสภาพเส้นทางตลอดเส้นทางในสปป.ลาว ถนนจะมีความขรุขระเป็นบางช่วงและสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเชิงเขา และจะเดินทางออกจากประเทศลาว ณ ด่านชายแดนปางหมิงเมืองชวา ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 9 ชั่วโมงก่อนเข้าสู่ประเทศเวียดนาม ณ ด่านไตรจาง เมืองเตียนเบียนฟู และมุ่งหน้าสู่เมืองฮานอยก่อนเดินทางต่อไปยังฮาลองเบย์ หรือซาปา โดยถนนบริเวณด่านไตรจางเข้าสู่เตียนเบียนฟู มีความลาดชันมาก และมีหลุมบ่อขนาดใหญ่ในบางช่วง ขณะที่ในเส้นทางสู่ซาปาสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่จะเป็นเชิงเขาสูงชันต้องใช้ความระมัดระวังสูง ทั้งนี้ในประเทศเวียดนามจะมีการจำกัดอัตราความเร็วไม่เกิน 40 กิโลเมตรต่อชั่วโมงในเขตเมือง หรือชุมชน นอกเมืองไม่เกิน 60-80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และทางด่วนไม่เกิน 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมง โดยตลอดเส้นทางมีร้านอาหารร้านค้า และปั้มน้ำมัน รวมถึงป้ายบอกทางที่มีภาษาอังกฤษระหว่างเส้นทาง ขณะที่ใน สปป.ลาว มีไฟส่องสว่างในระหว่างเส้นทางเฉพาะบางจุดที่เป็นย่านชุมชนหรือทางแยกหลักเท่านั้น แต่ในประเทศเวียดนาม จะมีไฟส่องสว่างในขานเมืองและชุมชนเป็นหลัก

4. เส้นทางบก จุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก-ปากคอบ-เมืองจิน-ปากแบ่ง-อุดมไชย-เตียนเบียนฟู ฮานอย-หนานหนิง

เส้นทางการเข้าถึงระหว่างจุดผ่านแดนถาวรบ้านฮวก-หนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน มีระยะทางโดยประมาณ 1,356 กิโลเมตร โดยเส้นทางระหว่างเมืองฮานอย-เมืองหนานหนิง มีระยะทางประมาณ 395 กิโลเมตร และใช้เวลาการเดินทางประมาณ 8 ชั่วโมง สภาพเส้นทางส่วนใหญ่เป็นทางลาดยางที่เดินทางสะดวกสบาย และมีร้านค้า ร้านอาหารพื้นถิ่น ตลอดจนปั้มน้ำมันให้บริการในระหว่างเส้นทางตามชุมชน หรือเขตขานเมืองในระหว่างเส้นทางพบป้ายบอกทางที่เป็นภาษาท้องถิ่น กับภาษาอังกฤษระบุตามแยกสำคัญของเส้นทาง อย่างไรก็ตามเส้นทางระหว่างด่านตรวจคนเข้าเมืองผิงเสียง (ด่านชายแดนสาธารณรัฐประชาชนจีน) ซึ่งเป็นทางด่วนตลอดเส้นทาง ดังนั้นจึงมีข้อจำกัดในการจอดแวะ หรือทำธุระข้างทาง ตลอดจนไฟส่องสว่างมักพบในระหว่างขานเมืองกับเขตเมือง ทั้งนี้การนำรถยนต์ส่วนตัวเข้าเขตสาธารณรัฐประชาชนจีนอาจมีข้อจำกัดนักท่องเที่ยวอาจจำเป็นต้องใช้บริการรถเช่า หรือรถโดยสารสาธารณะในเขตสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อเข้าเมืองหนานหนิงบ้านฮวก เมืองชายแดนภูซางหรือบ้านฮวก ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ได้ยกระดับจากจุดผ่อนปรนเป็นจุดผ่านแดนถาวร เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2562 ซึ่งเป็นจุดผ่านแดนที่สามารถเชื่อมโยงอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงได้เป็นอย่างดี โดยมีเขตแดนติดกับสปป.ลาว และสามารถพัฒนาเป็นเส้นทางการค้าการท่องเที่ยวระหว่างไทยสู่สปป.ลาวผ่านไปยังจีนตอนใต้และเวียดนามได้โดยผ่านทางเส้นทาง R2A นอกจากนี้ในด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ ยังมีสิ่งดึงดูดใจที่น่าสนใจจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นภูมิประเทศ บรรยากาศของเมืองเล็กๆ ในขุนเขา อันมีทรัพยากรการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติที่สวยงามโดดเด่น เช่น น้ำตกภูซาง ซึ่งเป็นน้ำตกอุ่นแห่งเดียวในประเทศไทย น้ำตกห้วยโป่งผา ที่อุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าปูลู ภูชมดาว ถ้ำน้ำลอด ฯลฯ อีกทั้งยังมี วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชนที่หลากหลายเช่น ไทลื้อ ม้ง ลาว ฯลฯ

ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) จังหวัดพะเยา

ข้อมูลผู้ลงทะเบียนผลิตภัณฑ์ OTOP ตั้งแต่ ปี 2563 – 2566 จำนวน 314 ราย แยกเป็นประเภทผู้ผลิต/ประกอบการ ดังนี้

ปี	ผลการลงทะเบียน			รวม
	กลุ่ม	รายเดี่ยว	วิสาหกิจชุมชน	
2563	58	50	3	111
2564	56	58	6	120
2565	20	12	3	35
2566	27	11	10	48
รวม	161	131	22	314

ข้อมูลการลงทะเบียน OTOP ระหว่างปี 2563 – 2566 มีจำนวน 314 กลุ่ม/ราย ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชน มีสัดส่วนใกล้เคียงกับ ผู้ประกอบการรายเดี่ยวข้อมูลการลงทะเบียน OTOP ระหว่างปี 2563 – 2566

ที่	ประเภท	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่เข้ารับการคัดสรร ปี 2559	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่เข้ารับการคัดสรร ปี 2562	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่เข้ารับการคัดสรร ปี 2565	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่เข้ารับการคัดสรร ปี 2566
1	อาหาร	32	52	82	0
2	ของใช้/ของประดับตกแต่งและของที่ระลึก	8	51	54	0
3	ผ้า/เครื่องแต่งกาย	39	61	76	0
4	เครื่องมือ	58	7	14	0
5	สมุนไพร	11	17	14	0
รวม		148	188	240	0

ข้อมูลการดำเนินงานคัดสรรผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP Product Champion : OPC) ระหว่างปี 2559, ปี 2562 และ 2565 (การคัดสรร 2 ปี ต่อ 1 ครั้ง โดย ปี 2564 ไม่มีการคัดสรรฯ) ในปี 2566 ไม่มีการคัดสรร จะดำเนินการคัดสรรในปี 2567

ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

1. เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร

จังหวัดพะเยามีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร 1,990.32 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,243,952 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.41 ของพื้นที่ทั้งหมดการใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตรจำนวน 1,243,952 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.41 ของพื้นที่ทั้งหมด(3,959,412 ไร่) โดยแบ่งเป็น

ที่นา 693,169 ไร่	คิดเป็นร้อยละ 55.72 ของพื้นที่ทางการเกษตร
ที่ไร่ 176,437 ไร่	คิดเป็นร้อยละ 14.18 ของพื้นที่ทางการเกษตร
ที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น 278,505 ไร่	คิดเป็นร้อยละ 22.39 ของพื้นที่ทางการเกษตร
ที่สวน 24,583 ไร่	คิดเป็นร้อยละ 1.82 ของพื้นที่ทางการเกษตร
การเกษตรอื่น ๆ 73,258 ไร่	คิดเป็นร้อยละ 5.89 ของพื้นที่ทางการเกษตร

พื้นที่ของจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่ ยังคงเป็นพื้นที่ป่าไม้ ในขณะที่พื้นที่ที่มีอยู่มากรองลงมา คือ พื้นที่ใช้สำหรับการเกษตร โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการปลูกข้าวนาปี ระบบการปลูกพืชในที่ราบลุ่มเกษตรกรรมจะปลูกข้าวนาปีเป็นพืชหลัก หลังการเก็บเกี่ยวจะปลูกพืชต่างๆตาม เช่น ถั่วเหลือง กระเทียม หอมแดง และพืชผักต่าง ๆ ในที่ดอนอาศัยน้ำฝน เกษตรกรจะปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฝ้าย ถั่วเหลือง ชิง หรือบางพื้นที่หลังการเก็บเกี่ยวจะปลูกพืชตาม เช่น ข้าวโพด - ข้าวโพด ข้าวโพด - ถั่วเขียว ถั่วเหลือง - ถั่วเหลือง เป็นต้น ส่วนในสวนไม้ผลที่ต้นยังเล็กอยู่เกษตรกรจะปลูกพืชแซม เช่น พืชผัก พืชไร่ เป็นต้น

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (WWW nso.go.th), มิถุนายน 2567

2. คราวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

จังหวัดพะเยา มีจำนวนคราวเรือนเกษตรกร ทั้งหมด 77,868 คราวเรือน อำเภอที่มีจำนวนคราวเรือนเกษตรกรมากที่สุด คือ อำเภอดอกคำใต้ 14,144 คราวเรือน รองลงมา คือ อำเภอเมืองพะเยา 13,177 คราวเรือน อำเภอที่มีจำนวนคราวเรือนเกษตรกรน้อยที่สุด คือ อำเภอเชียงม่วน 4,257 คราวเรือน โดยมีจำนวนแรงงานภาคเกษตรทั้งหมด 126,866 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอดอกคำใต้ อำเภอเมืองพะเยา และอำเภอเชียงม่วน ตามลำดับ

ตารางแสดงจำนวนคราวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดพะเยา

อำเภอ	จำนวนคราวเรือน	จำนวนคราวเรือนเกษตรกร	ร้อยละจำนวนคราวเรือนเกษตรกร คราวเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงานภาคเกษตร(ราย)
1. เมืองพะเยา	50,528	13,177	26.08	22,586
2. จุน	18,926	9,131	48.25	15,148
3. เชียงคำ	28,473	12,075	42.41	19,536
4. เชียงม่วน	7,273	4,257	58.53	7,584
5. ดอกคำใต้	24,950	14,144	56.69	22,806
6. ปง	16,423	9,370	57.05	13,242
7. แม่ใจ	13,546	5,645	41.67	9,754
8. ภูซาง	11,574	5,644	48.76	8,558
9. ภูกามยาว	7,985	4,425	55.42	7,652
รวม	179,687	77,868	48.32	126,866

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา , กรกฎาคม 2566

3. ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจ

พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ลำไย ลิ้นจี่ กระเทียม หอมแดง และมันสำปะหลัง มีพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิต ดังนี้

ตารางแสดงการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2565/66

ชนิดพืช	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ยเนื้อที่เก็บเกี่ยว (ตัน)
ข้าวนาปี	638,352	626,016	484	302,894
ข้าวเจ้านาปี	436,793	426,842	457	195,141
ข้าวเหนียนาปี	201,559	199,174	541	107,753
ข้าวนาปรัง (2564/65)	46,704	46,704	639	29,842
ข้าวเจ้านาปี	27,266	27,266	625	17,032

ชนิดพืช	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต ที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ตัน)
ข้าวเหนียวนาปรัง	19,438	19,438	659	17,841
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์(ฤดูฝน)	116,607	115,386	737	84,985
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์(ฤดูแล้ง) (2564/65)	12,489	12,489	757	9,455
ยางพารา	-	-	-	-
มันสำปะหลัง	31,507	31,431	3,107	97,653
กระเทียมหัว(2564/65)	3,787	3,787	774	2,930
หอมแดง(2564/65)	8,627	8,627	1,223	10,547
ลำไย	96,534	94,406	505	47,617
ลิ้นจี่	12,118	11,704	384	4,497

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา , กรกฎาคม 2566

ตารางแสดงการเปรียบเทียบพื้นที่เกษตรรายสินค้าที่มีศักยภาพกับพื้นที่ปลูกจริง ปี 2565

ชนิดพืช	พื้นที่ที่มีศักยภาพ (ไร่)	พื้นที่ปลูกจริง (ไร่)	ผลต่าง
ข้าวเจ้านาปี	541,215	435,814	104,275
ข้าวเหนียวนาปี	288,615	201,559	83,447
ข้าวเจ้านาปรัง (2564/65)	457,744	13,421	444,323
ข้าวเหนียวนาปรัง (2564/65)	11,256	26,045	-14,789
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ฤดูฝน)	366,864	116,607	226,027
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ฤดูแล้ง) (2564/65)	217,780	14,266	203,514
มันสำปะหลัง	119,896	31,507	90,709
กระเทียมหัว (2564/65)	15,249	4,851	10,398
หอมแดง (2564/65)	13,545	8,754	4,791
ลำไย	133,490	96,534	36,956
ลิ้นจี่	48,600	12,118	36,482

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา , กรกฎาคม 2566

สถานการณ์การผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดพะเยา วิเคราะห์แยกตามประเภทของชนิดพืช ดังนี้

1) ข้าว

การผลิต ข้าวของเกษตรกรจังหวัดพะเยา ปี 2565/66 ข้าวนาปี มีพื้นที่เพาะปลูก 638,352 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 626,016 ไร่ ผลผลิตรวม 302,894 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 484 ก.ก. และข้าวนาปรัง ปี 2564/65 มีพื้นที่เพาะปลูก 46,704 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 46,704 ไร่ ผลผลิตรวม 29,842 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 639 ก.ก./ไร่

ส่วนใหญ่จะทำการผลิตข้าวหอมมะลิ เพื่อจำหน่าย ส่วนข้าวเหนียวผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน และนำออกจำหน่ายหากเหลือจากการบริโภค(ส่วนใหญ่เป็นข้าวนา) นอกจากนั้น ยังมีการข้าวไร่ในบริเวณเชิงเขาอีกเล็กน้อย

แหล่งเพาะปลูก จังหวัดพะเยามีพื้นที่การปลูกข้าวกระจายในทุกอำเภอ พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญได้แก่ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอเมืองพะเยา อำเภอเชียงคำ และอำเภอแม่ใจ

พันธุ์ที่ใช้ปลูก พันธุ์ข้าวเจ้าที่ปลูก ได้แก่ ข้าวขาวดอกมะลิ 105 กข.15 พันธุ์ข้าวเหนียวที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์ กข 6 ข้าวไร่ใช้พันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ข้าวนาปรังใช้พันธุ์สันป่าตอง 1 และ กข.10 เกษตรกรส่วนใหญ่ นิยมใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ศูนย์วิจัยข้าวเชียงรายและศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพะเยา

ช่วงการปลูก ข้าวนาปี อยู่ในช่วงระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม ถึงวันที่ 31 ตุลาคมของปี ข้าวนาปรัง อยู่ในช่วงระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง วันที่ 30 เมษายน ปีถัดไป

ลักษณะการปลูก ส่วนใหญ่เป็นนาดำ และทำนาแบบหว่าน ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และแหล่งน้ำการใช้น้ำ ส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนและพื้นที่นาบางส่วนอยู่ในเขตชลประทาน

การดูแลรักษา เกษตรกรมีการปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการแต่ยังประสบปัญหาโรคไหม้ และโรคยอดฝักดาบ เนื่องจาก ข้าวหอมมะลิไม่ต้านทานต่อโรคไหม้

การเก็บเกี่ยว ข้าวนาปีส่วนใหญ่ที่ปลูก ได้แก่ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 พันธุ์ กข.15 และ พันธุ์ กข.6 มีอายุการเก็บเกี่ยวที่ใกล้เคียงกัน คือ ช่วงตั้งแต่ วันที่ 10 พฤศจิกายนจนถึงต้นเดือนธันวาคมการเก็บเกี่ยว ในปัจจุบันใช้รถเกี่ยวขนาด เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

การตลาด เกษตรกรส่วนใหญ่จะนิยมนำข้าวเปลือกมาจำหน่ายให้กับโรงสี และราคาข้าวของจังหวัด พะเยา จะอยู่ที่สถานะของตลาด ณ ขณะนั้นๆ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1. การขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
2. ปัญหาโรคไหม้ข้าวและโรคยอดฝักดาบ
3. ปัญหาการเก็บเกี่ยวข้าวเมื่อข้าวแก่เกินไป ทำให้ได้เปอร์เซ็นต์ต้นข้าวน้อยเมื่อสี
4. ปัญหาการนำข้าวปทุมธานี 1 เข้ามาปลอมปนข้าวหอมมะลิของจังหวัดพะเยา
5. ปัญหาคุณภาพข้าวไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากการไม่ให้ความสำคัญกับวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว
6. ขาดการรวมตัวอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างโรงสีสหกรณ์และพ่อค้าเอกชน
7. เห็นควรให้องค์ความรู้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว
8. ควรให้เป็นไปตามกลไกของตลาด
9. สนับสนุนโรงสีและผู้ผลิตที่ใช้วัตถุดิบข้าว ผลิตอาหารข้าว หรือผลิตภัณฑ์ข้าวอื่นๆ ในด้านราคาและ ให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร

2) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การผลิต การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จังหวัดพะเยา ปี 2564/65 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูฝน พื้นที่เพาะปลูก 140,837 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 140,837 ไร่ ผลผลิตรวม 103,644 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 736 ก.ก./ไร่และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฤดูแล้ง พื้นที่เพาะปลูก 14,266 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 14,266 ไร่ ผลผลิตรวม 10,843 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 760 ก.ก./ไร่

แหล่งเพาะปลูก พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเชียงคำ อำเภอปง อำเภอดอกคำใต้ อำเภอ เชียงม่วน และอำเภอเมืองพะเยา

พันธุ์ที่ใช้ปลูก มี 2 กลุ่มพันธุ์

- พันธุ์ลูกผสม คือ พันธุ์ที่เกษตรกรไม่สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ปลูกในปีต่อไป
- พันธุ์ผสมเปิด คือ พันธุ์ที่เกษตรกรปลูกแล้ว สามารถเก็บเมล็ดไว้ใช้ทำพันธุ์ปลูกได้ในปีต่อไป เช่น พันธุ์ สุวรรณ 1 พันธุ์สุวรรณ 2 พันธุ์สุวรรณ 3 พันธุ์สุวรรณ 4 พันธุ์สุวรรณ 5 และพันธุ์นครสวรรค์ 1 พันธุ์นครสวรรค์ 2

ฤดูกาลเพาะปลูก โดยมีช่วงระยะเวลาการปลูก(ฤดูการผลิต) จะแบ่งออกเป็น 2 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 (ฤดูฝน) เริ่มเพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม ของปีเดียวกันและปลูกวันที่ 1 สิงหาคม ถึง วันที่ 31 ตุลาคมของปีเดียวกัน และรุ่นที่ 2 (ฤดูแล้ง) เริ่มเพาะปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ของปีถัดไป

ลักษณะการปลูก มี 2 วิธี ดังนี้

- การใช้เครื่องปลูก เลือกรูงานหยอดให้เหมาะกับขนาดของเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะระบุไว้ที่ถุง โดยทั่วไป จะใช้ระยะห่างระหว่างแถว 75 ซม. ระยะระหว่างหลุมประมาณ 20-25 ซม.

- การใช้คนปลูกจะใช้เชือกในการกำหนดระยะในระยะห่างระหว่างร่องประมาณ 70 ซม แล้วใช้ จอบขุดหยอดเมล็ด 1-2 เมล็ดแล้วกลบ

การตลาด

- พ่อค้าท้องถิ่นที่มีเครื่องสีจะทำการรับซื้อผลผลิตโดยนำเครื่องสีไปบริการถึงไร่แล้วหักค่าสีและค่าขนส่ง จากไร่ข้าวโพดถึงโกดัง

- เกษตรกรนำผลผลิตไปขายเองที่ร้านรับซื้อผลผลิตพืชไร่ภายในจังหวัด

- เกษตรกรขายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลาง หรือพ่อค้าท้องถิ่นที่อยู่ แหล่งผลิต โดยจะเก็บไว้ในระยะสั้น เมื่อรวบรวมได้ปริมาณมากพอสมควรแล้วจะส่งต่อไปยังผู้รวบรวมท้องถิ่น รายใหญ่ต่อไป

- จำหน่ายให้สหกรณ์การเกษตร โดยสมาชิกสหกรณ์จะนำผลผลิตไปจำหน่ายให้ไซโลของสหกรณ์ การเกษตรในพื้นที่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1. ต้นทุนการผลิตสูง

2. ความชื้นสูงในช่วงเก็บเกี่ยว ราคาถูก

3. พัฒนาระบบการผลิตเพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต และยืดอายุการเก็บรักษา

4. ควรให้เป็นไปตามกลไกการตลาด

5. ให้บริษัทผู้ผลิตและใช้วัตถุดิบข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในการผลิตอาหารสัตว์หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ

สนับสนุนด้านราคาและให้ความเป็นธรรมเกษตรกร

3) ลำไยการผลิต

การผลิต ลำไยจังหวัดพะเยา ปี 2565 มีพื้นที่เพาะปลูก 96,534 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 94,406 ไร่ ผลผลิตรวม 47,617 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 505 ก.ก. ผลผลิตลำไยจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสภาพภูมิอากาศ หากปีใดมีสภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็นเหมาะสมแก่การติดดอก และช่วงระยะเวลาที่เริ่มติดผลหากไม่มีลมพายุทำให้ผลร่วง ก็จะมีผลผลิตในปีนั้นมา

แหล่งเพาะปลูก จังหวัดพะเยามีแหล่งปลูกใหญ่อยู่อำเภอเชียงคำ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอเชียงม่วน และอำเภอภูซาง

พันธุ์ที่ปลูก เป็นพันธุ์ต่อหรืออีตอร้อยละ 97 พันธุ์อื่นๆ (พันธุ์แห้ว สีชมพู และเปี้ยวเขียว) ร้อยละ 3

ระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิต เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ช่วงระยะที่ผลผลิตออกมาก (1 ส.ค.- 20 ส.ค.) ร้อยละ 60 ของผลผลิต

การตลาด มี 2 ลักษณะ คือ ผ่านสถาบันเกษตรกรและผ่านทางพ่อค้าคนกลาง โดยลำไยที่ออกสู่ตลาดสถาบันเกษตรกรจะเป็นลำไยสด (ร่วง) เพื่อนำไปแปรรูปและลำไยสดซ่อ (คัดคุณภาพ) ส่วนลำไยที่ผ่านช่องทางพ่อค้าคนกลางจะเป็นลำไย (ร่วง) เพื่อนำไปแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งทั้งเปลือกต่อไป

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1. ผลผลิตขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสภาพภูมิอากาศ

2. เนื่องจากช่องทางกระจายผลผลิตลำไยของจังหวัดพะเยา ร้อยละ 80 เป็นการเข้าสู่กระบวนการแปรรูป ซึ่งจังหวัดพะเยามีโรงอบลำไยของสหกรณ์ จำนวน 8 แห่ง กำลังการผลิตรวม 120 ตัน/วันและโรงอบเอกชน (บริษัท เจ.เค.ชนาธาร จำกัด) กำลังการผลิต 527 ตัน/วัน รวมกำลังผลิตในพื้นที่ 647 ตัน/วันซึ่งไม่เพียงพอ

กับผลผลิตที่เข้าสู่โรงอบในแต่ละวันประมาณ 800-1,000 ตัน/วัน โดยเฉพาะในช่องที่ผลผลิตออกมาก ทำให้พ่อค้ากดราคารับซื้อ

3. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิตปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด
4. เพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปโดยการเพิ่มกำลังการผลิตของโรงอบลำไย
5. เพิ่มสัดส่วนการผลิตลำไยนอกฤดู เพื่อกระจายความเสี่ยงจากปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำในฤดูการผลิต
6. ส่งเสริมตลาดภายในประเทศ โดย - รมรณรงค์การบริโภคลำไยสดในประเทศ เชื่อมโยงตลาดกับผู้ประกอบการผลิตและแปรรูปผลไม้กระป๋อง
7. ผลักดันการส่งออก โดยการจัดเวทีซื้อขายผลผลิตล่วงหน้ากับผู้ส่งออก(เจรจาธุรกิจ)

4) ลิ้นจี่

การผลิต การผลิตลิ้นจี่ของจังหวัดพะเยา ปี 2565 มีพื้นที่เพาะปลูก 12,118 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 11,704 ไร่ ผลผลิตรวม 4,497 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 384 ก.ก. ลิ้นจี่เป็นพืชที่มีความสำคัญชนิดหนึ่งของจังหวัดพะเยา โดยจะทำการปลูกกันมากที่อำเภอแม่ใจ เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม

แหล่งเพาะปลูก มีพื้นที่ปลูกลิ้นจี่ส่วนใหญ่อยู่ใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ใจ อำเภอปง อำเภอเมืองพะเยา และอำเภอเชียงคำ

พันธุ์ที่ใช้ปลูก พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ฮงฮวย พันธุ์โอเฮียะ พันธุ์จักรพรรดิ และพันธุ์гимเจง ช่วงระยะเวลาที่ผลผลิตออกสู่ตลาด จะอยู่ในช่วงปลายเดือนเมษายน – กลางเดือนมิถุนายน

การตลาด การซื้อขายลิ้นจี่จะมีพ่อค้าเข้ามารับซื้อผลผลิตถึงในสวน หรืออาจจะตั้งจุดรับซื้อขึ้นมาในบริเวณแหล่งผลิต ซึ่งส่วนมากจะเป็นการขายให้ตัวแทนผู้ส่งออกและโรงงานแปรรูปผลผลิตลิ้นจี่ส่วนใหญ่จะส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยจะคัดเกรดลิ้นจี่ออกเป็นเกรดสำหรับการส่งออก เกรดรองจำหน่ายในประเทศและเกรดรองคละจำหน่ายเข้าโรงงานทำลิ้นจี่กระป๋อง ในช่วงต้นฤดูที่ลิ้นจี่เริ่มออกสู่ตลาด พ่อค้าจะรับซื้อเพื่อส่งออกในราคาที่สูงมาก เนื่องจากตลาดส่งออกยังมีความต้องการสูง แต่ผลผลิตในตลาดยังไม่มีมากนัก และหลังจากนั้นราคาจะตกลงอย่างรวดเร็ว เมื่อลิ้นจี่จากแหล่งต่างๆ เริ่มเข้าสู่ตลาดมากขึ้น และเนื่องจากการที่ลิ้นจี่เป็นผลไม้ที่มีช่วงระยะเวลาการเก็บเกี่ยวสั้น เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วเก็บรักษาไว้ได้ไม่นานต้องรีบขาย เป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการจัดการเรื่องลิ้นจี่ ทำให้มีความอ่อนไหวด้านราคาและความผันผวนสูง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1. การกระจุกตัวของผลผลิตลิ้นจี่ที่ออกสู่ตลาดในช่วงเดือนพฤษภาคม ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันจำนวนมากในระยะเวลานั้นๆ ทำให้ต้องเร่งระบายผลผลิตไปยังจังหวัดปลายทางในเวลาอันรวดเร็ว
2. คุณภาพลิ้นจี่เสื่อมสภาพรวดเร็ว หลังจากเก็บเกี่ยว ภายในเวลา 2 วัน ผิวกรอบ และสีคล้ำขาดเทคโนโลยีการผลิต การจัดการโรคแมลงที่ปลอดภัยเคมีตกค้าง และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว (สีผิวเปลือกผลไม้ดำหนึบจากเชื้อรา หนอนเจาะขี้มูล สารเคมีตกค้าง)
3. มีผู้ประกอบการรับซื้อผลผลิต ซึ่งเป็นผู้ส่งออกน้อยราย ทำให้ขาดการแข่งขันด้านราคา
4. เกษตรกรขาดจิตสำนึกในการรักษาคุณภาพผลผลิตเพื่อรักษาตลาดให้ยั่งยืน
5. พัฒนาระบบการผลิตเพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต และยืดอายุการเก็บรักษา
6. ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตเพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางการค้า และขยายช่องทางการตลาดไปยังผู้ค้ารายใหม่ เช่น ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปผลไม้
7. ส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรทำลิ้นจี่เกรดพรีเมียมเพื่อยกระดับด้านการตลาดลดการพึ่งพิงตลาดส่งออก โดยการรณรงค์การบริโภคในประเทศ มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่มีกำลังซื้อสูง

8. อบรมและพัฒนาทักษะการขาย และจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนให้เกษตรกรเพื่อเตรียมดำเนินธุรกรรมทางการตลาดด้วยตนเอง

9. สร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการผลิต เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคและรักษาตลาด

5) ยางพารา

การผลิต พื้นที่ปลูก 123,737 ไร่ พื้นที่เปิดกรีด 109,504 ไร่ ผลผลิตรวม 23,262 ตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 210 กิโลกรัม

แหล่งเพาะปลูก กระจายไปทุกอำเภอ พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเชียงคำ อำเภอภูซาง อำเภอปง อำเภอเมืองพะเยา และอำเภอจุน

พันธุ์ที่ใช้ปลูก เกษตรกรชาวสวนยางในจังหวัดพะเยา ในการปลูกโดยส่วนมากใช้ชนิดยางพารา 2 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ RRIM 600 และ RRIT 251

ลักษณะการปลูก ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพาราทดแทนพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไย และลิ้นจี่บางส่วน เนื่องจากพื้นที่ปลูกดังกล่าวมักจะประสบปัญหาฝนทิ้งช่วง

การเก็บเกี่ยวผลผลิต เริ่มเปิดกรีดยางช่วงเดือนพฤษภาคม จนถึงเดือนมกราคมของปีถัดไป รวมประมาณ 180 วัน ทั้งนี้เนื่องจากทางภาคเหนือมีปริมาณน้ำฝนน้อยจึงมีช่วงเปิดกรีดยางมากกว่าทางภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวันเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ 120 วัน/ปี

การตลาด ส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวผลผลิตยางพาราในรูปร่างก้อนด้วย ส่วนน้อยที่เก็บผลผลิตในรูปของน้ำยางสด โดยกลุ่มนิติบุคคลที่รับผลผลิตน้ำยางจากเกษตรกรเจ้าของสวนมา แปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันคือ สหกรณ์นิคมเชียงคำ จำกัด ตั้งอยู่ที่อำเภอภูซาง โดยจะมีการขนส่งออกขายนอกจังหวัด ทั้งนี้ จังหวัดพะเยาได้จัดตลาดประมูลยางพาราเพื่อเป็นการสร้างอำนาจต่อรองราคาให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตให้แก่ผู้ซื้อได้ในราคาที่สูงขึ้นและเป็นธรรม

6) มันสำปะหลัง

การผลิต การผลิตมันสำปะหลัง ปี 2565 มีพื้นที่เพาะปลูก 31,507 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 31,431 ไร่ ผลผลิตรวม 97,653 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 3,107 ก.ก.ก.

แหล่งเพาะปลูก พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอปง อำเภอเชียงคำ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอกฎมยาว และอำเภอเมืองพะเยา

พันธุ์ที่ใช้ปลูก ได้แก่ พันธุ์ท่วยมง 60 พันธุ์ระยอง 6,000 พันธุ์ระยอง 9 และพันธุ์มยง 5

ลักษณะการปลูก ปลูกได้ตลอดปี แต่เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกช่วงต้นฤดูฝน (มี.ค.-พ.ค.) ถึงร้อยละ 65 และปลูกในช่วงปลายฤดูฝนหรือในฤดูแล้ง (พ.ย.-ก.พ.) ร้อยละ 20 ส่วนที่เหลือจะปลูกในช่วง มิ.ย. - ต.ค. การปลูกในช่วงต้นฤดูฝนให้ผลผลิตหัวสดสูงกว่าการปลูกในช่วงอื่นๆ แต่ถ้าเป็นดินทรายการปลูกในช่วงฤดูแล้งจะให้ผลผลิตหัวแห้งสูงสุด การเลือกฤดูปลูกขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ อาทิ ฝน ดิน และพันธุ์

การเก็บเกี่ยว มันสำปะหลังได้เปรียบพืชไร่นาชนิดอื่น สามารถยืดหยุ่นอายุการเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่ 8 เดือนขึ้นไป เก็บเกี่ยวตามความจำเป็น เช่น ราคา และแรงงาน ปกติจะ เก็บเกี่ยว เมื่ออายุ 11 - 12 เดือน

การตลาด จำหน่ายให้กับพ่อค้าท้องถิ่น หรือ ขายให้พ่อค้ารายใหญ่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาด้านภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตตกต่ำ เช่น สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยในช่วงเก็บเกี่ยวฝนตกชุก ทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพ

2. ปัญหาเกิดโรคระบาดในพื้นที่เพาะปลูก เช่น โรคใบไหม้ โรคแคง เปลี้ยแปง และแมลง หวีขาวส่งผลให้ผลผลิตตกต่ำ

3. ปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เช่น ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช
4. ค่าจ้างแรงงานสูง
5. ด้านการผลิตโดยให้ความรู้ทางวิชาการตั้งแต่การเตรียมดินเพาะปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวโดยแนะนำเทคนิคการผลิต การดูแลรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การใช้เครื่องมือในการผลิตการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีและมีคุณภาพดี

7) หอมแดง

การผลิต การผลิตหอมแดง ปี 2565 มีพื้นที่เพาะปลูก 8,150 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 8,150 ไร่ ผลผลิตรวม 10,547 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 1,223 ก.ก./ไร่

แหล่งเพาะปลูก เกษตรกรของจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่ นิยมปลูกหอมแดงเป็นพืชหลังนา คือ ปลูกหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ปีเพาะปลูก 2564 แหล่งปลูกหอมแดงที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน และอำเภอภูซาง

พันธุ์ที่ใช้ปลูก พันธุ์หอมแดงที่เกษตรกรนิยมปลูกได้แก่ พันธุ์พื้นเมือง

ช่วงระยะเวลาการเพาะปลูก 2 รุ่นต่อปี คือนอกฤดู 2 รุ่น ช่วงเดือนเมษายน-เดือนกันยายน อายุประมาณ 45-55 วันในฤดู 1 รุ่น ช่วงเดือนธันวาคม-เดือนมีนาคม อายุประมาณ 75-85 วัน

การตลาด เกษตรกรจังหวัดพะเยา จะจำหน่ายหอมแดงให้กับพ่อค้าที่เข้ามารับซื้อผลผลิตในหมู่บ้าน โดยจะนำไปจำหน่ายปลีก หรือรวบรวมจำหน่ายต่อให้กับผู้ค้ารายใหญ่จากจังหวัดลำพูน อุตรดิตถ์ และจังหวัดทางภาคใต้ หรือผู้ส่งออกต่อไป

ข้อมูลทางด้านปศุสัตว์ของจังหวัดพะเยา

การเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดพะเยา ปัจจุบันมีการเลี้ยงที่หลากหลายมากขึ้นส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อยเลี้ยงกระจายทุกพื้นที่ สัตว์ที่เลี้ยง เช่น โคเนื้อ โคนม สุกร แพะ ไก่ เป็นต้น สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ทั้งในพื้นที่และส่งออกนอกพื้นที่ และสัตว์บางชนิดยังสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้มากขึ้น เช่น การแปรรูปโคเนื้อโคขุนคุณภาพดี

สภาพทั่วไปของการเลี้ยงสัตว์

โคเนื้อ การเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดพะเยาปัจจุบันเกษตรกรได้มีการเลี้ยงแบบประณีต (Intensive Farm) กล่าวคือ มีรั้ว โรงเรือน คอกพัก คอกกักของบังคับ มีที่เก็บอาหารสัตว์ สมุดบันทึกประจำฟาร์ม การเลี้ยงเพื่อการค้า จะเลี้ยงโคขุนคุณภาพส่งจำหน่ายต่างประเทศ และการเลี้ยงแบบธรรมชาติส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อย โดยเลี้ยงปล่อยตามแนวชายเขาและทุ่งนาเสริมด้วยอาหารคุณภาพดี และแร่ธาตุ ส่วนการเลี้ยงแบบประณีตทำให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการเรื่องเวลา ทำกิจกรรมเสริมได้หลายอย่าง ปัจจุบันเกษตรกรนิยมเลี้ยงโคพันธุ์ลูกผสมยุโรปกันมากขึ้น เช่น ชาร์โลเลส์ แองกัส เป็นต้น

โคเนื้อเลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา 12,477 ตัว รองลงมาคือ อำเภอดอกคำใต้ 10,306 ตัว อำเภอปง 8,243 ตัว และอำเภอเชียงม่วน 5,311 ตัว

โคนม สภาพการเลี้ยงปัจจุบันยังเลี้ยงไม่มากนัก มีการเลี้ยงในบางพื้นที่ ได้แก่ อำเภอดอกคำใต้ จำนวน 116 ตัว และอำเภอเมืองพะเยา จำนวน 60 ตัว ซึ่งในพื้นที่จังหวัดพะเยา มีสหกรณ์ โคนม คาดว่าอนาคตจะสนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงในพื้นที่ให้มากขึ้น

สุกร ส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อยกระจายการเลี้ยงทุกอำเภอ บางรายเลี้ยงเพื่อการค้าโดยได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์มจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา สำหรับการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรรายย่อยจะมีการเปลี่ยนแปลงการเลี้ยงอย่างรวดเร็ว ขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องราคาสุกร อาหาร สายพันธุ์ที่นิยมเลี้ยง คือ แลนด์เรซ ลาร์จไวท์ ดูรีอค และบนพื้นที่สูงยังนิยมการเลี้ยงสุกรที่มีสีดำทั้งพันธุ์ลูกผสมหมေးขานและพื้นเมือง

สุกรเลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา 3,821 ตัว รองลงมา คือ อำเภอภูกามยาว 1,898 ตัว อำเภอดอกคำใต้ 1,535 ตัว และอำเภอเชียงม่วน 913 ตัว

แพะ เป็นสัตว์เศรษฐกิจที่กรมปศุสัตว์ส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงทุกพื้นที่ ปัจจุบันจังหวัดพะเยามีการกระจายการเลี้ยงทุกอำเภอแต่ไม่มากนัก ส่วนมากเป็นแพะเนื้อสายพันธุ์บอร์ และแพะนมสายพันธุ์ชานนเลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอภูกามยาว 501 ตัว รองลงมา คือ อำเภอเชียงคำ 414 ตัว อำเภอจุน 356 ตัว และอำเภอปง 192 ตัว

ไก่ จังหวัดพะเยามีการเลี้ยง ทั้งไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง โดยไก่เนื้อ ไก่ไข่ ถ้าเป็นเกษตรกรรายย่อยจะจำหน่ายในพื้นที่ สำหรับการเลี้ยงเพื่อการค้าจะเลี้ยงแบบฟาร์มขนาดใหญ่ ผลผลิตที่ได้จำหน่ายทั้งในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง สำหรับไก่พื้นเมืองส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อยจะเลี้ยงเพื่อการบริโภคผลผลิตที่เหลือก็จะจำหน่ายเป็นรายได้เสริม เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา 580,721 ตัว รองลงมา คือ อำเภอดอกคำใต้ 485,296 ตัว อำเภอเชียงคำ 388,866 ตัว และอำเภอจุน 196,491 ตัว

ข้อมูลทางด้านการประมงของจังหวัดพะเยา

เกษตรกรในจังหวัดพะเยามีความสนใจ ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเลี้ยงตามหัวไร่ปลายนา เพราะเกษตรกรจะขุดสระเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรหรือมีหน่วยงานราชการ เช่น กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานปศุสัตว์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้การสนับสนุนในการขุดสระเก็บกักน้ำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่ ปี 2536 – 2565 สำนักงานประมงจังหวัดพะเยาดำเนินการปรับปรุงทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา จึงพบว่าในปัจจุบันมีเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 9,475 ราย รวมพื้นที่ทั้งหมด 8,854.36 ไร่

การแปรรูปสินค้าสัตว์น้ำ

การแปรรูปสินค้าสัตว์น้ำในจังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่จะดำเนินการในรูปแบบอุตสาหกรรมในครัวเรือนเพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากในเขตภาคเหนือตอนบนราคาจำหน่ายปลาสดจะมีราคาสูงประมาณ 35 - 50 บาท/กก. ขึ้นไป และผลผลิตการประมงมีไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้น จึงต้องส่งวัตถุดิบจากสะพานปลาในเขตกรุงเทพฯ อ่างทอง และสุโขทัย ซึ่งมีราคาถูกกว่า เช่น ปลาจีน ปลานิล ปลาช่อน และปลานวลจันทร์ ราคาประมาณ 15 - 25 บาท/กก. ซึ่งเมื่อนำมาแปรรูปแล้วจะขายราคาประมาณ 60 - 80 บาท/กิโลกรัม ประกอบกับพันธุ์ปลา ดังกล่าวเป็นปลาที่มีขนาดใหญ่ต้องการพื้นที่บ่อที่มีขนาดใหญ่ และระยะเวลาการเลี้ยงที่ยาวนาน แต่ในเขตภาคเหนือตอนบนระยะเวลาการเลี้ยงปลาจะสั้นเนื่องจากในช่วงฤดูหนาวอากาศจะหนาวเย็น การแปรรูปสินค้าสัตว์น้ำในจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่จะนิยมทำ ปลาต้ม และปลาเผา ซึ่งเกษตรกรจำนวนประมาณ 35 - 45 ครัวเรือน ได้รวมกลุ่มตั้งเป็นสหกรณ์ผู้ผลิตปลาต้มจังหวัดพะเยา ดำเนินการที่บ้านสันเวียงใหม่ หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านสา อำเภอเมืองพะเยา โดยสำนักงานประมงจังหวัดพะเยาได้สนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการแปรรูปตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยาให้การสนับสนุนด้านคุณภาพและสิ่งแวดล้อม ในการแปรรูปสินค้าสัตว์น้ำจะใช้วัตถุดิบประมาณ วันละ 1,000 - 1,500 กก./วัน ผลผลิตจะจำหน่ายในเขตภาคเหนือตอนบน

และจากการที่เกษตรกรส่วนใหญ่ในจังหวัดพะเยานิยมเลี้ยงปลานิล จึงทำให้มีผลผลิตปลานิลจำนวนมาก สำนักงานประมงจังหวัดพะเยาจึงได้ถ่ายทอดความรู้ ให้เกษตรกรมีการแปรรูปปลานิลเพื่อจำหน่าย ในรูปแบบกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าปลานิล ในพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา พัฒนาผลิตภัณฑ์ปลานิล เช่น กรอบเค็มปลานิล ผงโรยข้าว ปลานิลหยอง น้ำพริกปลานิลย่าง ข้าวเกรียบปลานิล ซึ่งมีการใช้นวัตกรรม มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามรูปแบบ BCG Model เพื่อขยายช่องทางการจำหน่าย เป็นสินค้าของฝากจังหวัดพะเยา ในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ ให้กับผู้บริโภคในจังหวัดและต่างจังหวัด

จากสภาวะแวดล้อมในปัจจุบันแหล่งน้ำต่างๆ โดยเฉพาะกว๊านพะเยา มีความเสื่อมโทรมลงทั้งใน ด้านคุณภาพน้ำ และการจัดการระบบนิเวศของกว๊าน เช่น

1. ปัญหาด้านระบบนิเวศ คือ การลดลงและการสูญพันธุ์ของพันธุ์ปลาเนื่องจากภาวะภัยแล้ง และการหากินของปลาต่างถิ่น การตื่นขึ้นเนื่องจากตะกอนดินและวัชพืชน้ำ

2. ปัญหาคุณภาพน้ำของกว๊านพะเยา ที่เกิดจากปล่อยน้ำเสียของชุมชน/สถานประกอบการโรงงาน การทิ้งขยะมูลฝอยลงในกว๊านพะเยา การเพิ่มปริมาณของวัชพืชน้ำ รวมทั้งสารเคมีที่ใช้ในการเกษตรและการเน่าเสียของพืชน้ำ

3. ปัญหาด้านการจัดการ ได้แก่ ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้อย มีการบุกรุกพื้นที่รวมถึงการใช้เครื่องมือในการทำประมงที่ผิดกฎหมาย และปัญหาเรื่องข้อกฎหมายที่ดูแลพื้นที่กว๊านพะเยา

สำหรับการทำประมงในกว๊านพะเยา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่บริเวณรอบกว๊านพะเยา มีชุมชนทั้งหมด 17 หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านที่ยึดอาชีพทำการประมงในกว๊านพะเยา จำนวน 11 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,257 ครัวเรือน ในจำนวนนี้เป็นครัวเรือนที่มีอาชีพทำการประมงจำนวน 485 ครัวเรือนจะหาปลาเป็นอาชีพหลักนำปลาที่จับการบริโภคในครัวเรือน ปริมาณที่จับได้ไม่แน่นอน และอีกจำนวนประมาณ 241 ครัวเรือน จะหาปลาเป็นอาชีพหลักนำปลาที่จับได้ขึ้นมาจำหน่ายที่ท่าขึ้นปลา 13 แห่ง รอบกว๊านพะเยามีปลาขึ้นท่าแห่งละ 50 - 80 ก.ก./วัน

ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

เกษตรกรจังหวัดพะเยาที่ร่วมโครงการ GAP พืช ประมง ปศุสัตว์ ตั้งแต่ปี2561-2565 ประกอบด้วย ด้านพืช จำนวน 5,370 ราย พื้นที่ 21,944 ไร่ ด้านประมง 268 ราย และด้านปศุสัตว์ 36 ฟาร์ม

ข้อมูลการทำเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพะเยา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี2562-2564 และลดลงในปี 2565 ซึ่งเป็นผลมาจากราคาของสินค้าอินทรีย์และสินค้าทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก จึงทำให้เกษตรกรบางส่วนหยุดทำการเกษตรอินทรีย์ แต่อย่างไรก็ตามด้วยทิศทางการพัฒนาของโลกและในประเทศได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามกระแสความห่วงใยในเรื่องสุขภาพ การบริโภคอาหารปลอดภัย การมุ่งเน้นไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนมากขึ้น การทำเกษตรอินทรีย์จึงถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความมั่นคงและความปลอดภัยในสุขภาพ โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีความสอดคล้องกับการขยายตัวของกระแสความต้องการผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้พัฒนาไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ในเชิงพาณิชย์เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนและการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อมูลเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) ด้านการเกษตร

เกษตรกรปราดเปรี๊อง(Smart Farmer) การเกษตร จังหวัดพะเยา ปี 2563 ประกอบด้วย ด้านดิน จำนวน 7 ราย ด้านข้าว เป็น Smart Farmer จำนวน 87 ราย และเป็น Existing Smart Famer จำนวน 83 ราย ด้านเกษตร เป็น Smart Farmer จำนวน 180 ราย และเป็น Young Smart Farmer จำนวน 40 ราย ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 55 ราย ด้านประมง จำนวน 250 ราย และด้านปศุสัตว์ เป็น โคเนื้อ จำนวน 120 ราย กระบือ จำนวน 40 และสุกร จำนวน 40 ราย

ข้อมูลการปลูกสมุนไพรจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยามีพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรทั้งสิ้น 7 อำเภอ ชนิดที่ปลูก คือ มะกรูด, ขมิ้นชัน, ไพล, รางจืด, ตะไคร้, เพชรสังฆาต, ใบส้มป่อย, หญ้าดอกขาว ,ชุมเห็ดเทศ, ชิง, ข่า, พญาฮอย, ฟ้าทะลายโจร, กระชาย, เชียงดา, ว่านหางจระเข้, ใบมะขาม, มะเขือพวง จำหน่ายทั้งตลาดชุมชน นอกชุมชน ออนไลน์ และโรงพยาบาลแม่ใจ

ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา

โรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยาในปี 2566 จำนวน 220 โรง ประกอบด้วย โรงงานขนาดกลาง 11 โรง โรงงานขนาดเล็ก 209 โรง เงินลงทุน 5,455.72 ล้านบาท และมีคนงานรวมทั้งสิ้น 2,844 คน อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ ๆ ที่มีการประกอบการมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การเกษตร 91 ราย อโลหะ 51 ราย อาหาร 24 ราย อุตสาหกรรมจากไม้ 10 ราย และผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์ 9 ราย ตามลำดับ

(ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา ณ 30 มิถุนายน 2566)

ตารางแสดงรายละเอียดของจำนวนโรงงานแบ่งตามจำพวก

หมวดอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน	เงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง	11	406.40	707
โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก	209	5,049.32	2,137
รวม	220	5,455.72	2,844

ข้อมูลโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ

โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ ผ่านจังหวัดแพร่ 23 ตำบล 5 อำเภอ จังหวัดลำปาง 7 ตำบล 1 อำเภอ จังหวัดพะเยา 9 ตำบล 3 อำเภอ และจังหวัดเชียงราย 19 ตำบล 7 อำเภอ ระยะทางรวม ประมาณ 323 กิโลเมตร มีสถานี 26 แห่ง ระยะเวลาก่อสร้าง 6 ปี โดยแนวเส้นทางโครงการผ่านจังหวัดพะเยาระยะทาง 54 กิโลเมตร มีสถานี 6 แห่ง ได้แก่ สถานีบ้านใหม่ สถานีบ้านร้อง สถานีดงเจน สถานีพะเยา สถานีบ้านโศกหาว และสถานีมหาวิทยาลัยพะเยา

โครงการนี้มีเส้นทางผ่านภูเขาสูง และเขตอุทยาน จึงต้องออกแบบก่อสร้างเป็นคันทางระดับดิน และทางรถไฟยกระดับ รวมถึงมีการเจาะอุโมงค์ก่อสร้างอุโมงค์ 4 แห่ง ซึ่งมีความสูงเหนือระดับพื้นดิน เท่ากับตึกประมาณ 20 ชั้น โดยระยะทางในอุโมงค์ทั้งขาขึ้น และขาล่องรวม 27.03 กิโลเมตร อุโมงค์สอง มีความยาว 1.175 กิโลเมตร อยู่ที่อำเภอสอง จังหวัดแพร่ อุโมงค์งาว ความยาว 6.240 กิโลเมตร อยู่ที่อำเภองาว จังหวัดลำปาง (อุโมงค์รถไฟที่มีความยาวที่สุดในประเทศไทย) อุโมงค์แม่กา อยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ความยาว 2.700 กิโลเมตร และอุโมงค์ดอยหลวง อยู่ที่อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย ความยาว 3.400 กิโลเมตร

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 ได้อนุมัติให้การรถไฟแห่งประเทศไทยหรือ รฟท. ดำเนินโครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ มูลค่าโครงการ 85,345 ล้านบาท ระยะเวลาการดำเนินการ 7 ปี ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ และสามารถเปิดให้บริการได้ในปี พ.ศ. 2571 โดยแบ่งสัญญาก่อสร้างออกเป็น 3 สัญญา ประกอบ

1) สัญญาที่ 1 ช่วงเด่นชัย - งาว ระยะทาง 104 กิโลเมตร มูลค่างานก่อสร้าง 26,560 ล้านบาท วันสิ้นสุดงานตามสัญญาวันที่ 14 มกราคม 2571

2) สัญญาที่ 2 ช่วงงาว - เชียงราย ระยะทาง 132 กิโลเมตร มูลค่างานก่อสร้าง 26,890 ล้านบาท วันสิ้นสุดงานตามสัญญาวันที่ 14 มกราคม 2571

3) สัญญาที่ 3 ช่วงเชียงราย - เชียงของ ระยะทาง 87 กิโลเมตร มูลค่างานก่อสร้าง 19,385 ล้านบาท วันสิ้นสุดงานตามสัญญาวันที่ 14 มกราคม 2571

ทั้งนี้ จังหวัดพะเยาจะมีแนวโน้มธุรกิจใหม่ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการก่อสร้างรถไฟสายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ เช่น เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ พร้อมธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจบริการ ธุรกิจการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งจะมีการซื้อขายที่ดิน สร้างบ้านอยู่อาศัย สร้างโครงการบ้านพักอาศัย โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น นอกจากนี้อาจเกิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟ (Transt Oriented Development) และอาจพัฒนาต่อยอดเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart Gty) ซึ่งอาจนำมาซึ่งการพัฒนาธุรกิจด้านการขนส่งสินค้า และโลจิสติกส์ ซึ่งอาจเป็นการสร้างธุรกิจใหม่กับคนในท้องถิ่น ในรูปแบบของ Start-up และช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs)

ข้อมูลโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างท่าอากาศยานพะเยาจังหวัดพะเยา

กรมท่าอากาศยาน กำหนดให้มีการศึกษา “โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างท่าอากาศยานพะเยาจังหวัดพะเยา” เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจการพัฒนาท่าอากาศยานพะเยา โดยกำหนดข้อมูลความเหมาะสมที่สำคัญ ได้แก่ ความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ ความเหมาะสมด้านวิศวกรรม และความเหมาะสมด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจการพัฒนาท่าอากาศยานพะเยาขอบเขตการดำเนินงานของโครงการประกอบด้วยการศึกษา 3 ส่วนหลักๆ ได้แก่ 1) งานศึกษาความเป็นไปได้ 2) งานสำรวจ ออกแบบทำรายละเอียดเบื้องต้น และ 3) งานศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นพื้นที่ทางเลือกในการพัฒนาท่าอากาศยานพะเยา จำนวน 5 ทางเลือกทางเลือก 1 ตำบลจำปาหวาย อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยาทางเลือก 2 ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยาทางเลือก 3 ตำบลดอนศรีชุม และตำบลสันโค้ง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยาทางเลือก 4 ตำบลห้วยลาน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยาทางเลือก 5 ตำบลท่าจำปี และตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยาจากการคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ตามเกณฑ์อ้างอิงจากประกาศสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พื้นที่ที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ทางเลือก 3 ตำบลดอนศรีชุม และตำบลสันโค้งอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา (ระยะห่างจากเมือง 18 กิโลเมตร การใช้พื้นที่ปัจจุบันที่นา)

ที่ผ่านมากรมท่าอากาศยานได้ดำเนินการ ดังนี้

1) งานสำรวจ ออกแบบทำรายละเอียดเบื้องต้น ทั้งออกแบบรายละเอียดเบื้องต้น Airside /Landside /เทคโนโลยีด้านอากาศยาน และการประหยัดพลังงาน จัดทำแผนแม่บทท่าอากาศยานจัดทำรายละเอียดเบื้องต้นและประมาณราคาก่อสร้าง

2) งานศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ทั้งประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม กำหนดร่างมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และกำหนดร่างมาตรการติดตามตรวจสอบกระทบสิ่งแวดล้อม

3) การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ 1 (ปฐมนิเทศโครงการ) เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2564 ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting เพื่อนำเสนอรายละเอียดข้อมูลโครงการ ขอบเขตการศึกษา และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นสนามบินพะเยา จัดประชุมกลุ่มย่อยในพื้นที่ร่วมกับการประชุมผ่านระบบ Video Conference ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ถึงวันศุกร์ที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 และการประชุมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ครั้งที่ 2 (ปัจฉิมนิเทศโครงการ) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างท่าอากาศยานพะเยา จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2565

1.3 นวัตกรรมสังคมและวัฒนธรรม

☑ ข้อมูลการปกครองและประชากร

1) เขตการปกครอง

จังหวัดพะเยา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 68 ตำบล 785 หมู่บ้าน 41 ชุมชน 72 การปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดดังนี้

ตารางแสดงเขตการปกครองและรูปแบบการปกครองของจังหวัดพะเยา

ที่	อำเภอ	เขตการปกครอง			รูปแบบการปกครอง (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)			
		ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	อบจ.	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
1	อำเภอเมืองพะเยา	15	172	15	1	1	9	4
2	อำเภอดอกคำใต้	12	99	26	-	1	3	7
3	อำเภอจุน	7	86	-	-	-	5	2
4	อำเภอเชียงคำ	10	137	-	-	-	4	7
5	อำเภอเชียงม่วน	3	34	-	-	-	1	2
6	อำเภอปง	7	89	-	-	-	3	6
7	อำเภอแม่ใจ	6	66	-	-	-	6	1
8	อำเภอภูซาง	5	61	-	-	-	1	4
9	อำเภอภูกามยาว	3	41	-	-	-	1	3
รวม		68	785	41	1	2	33	36

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดพะเยา, เมษายน 2567

2) จำนวนประชากร

1. ประชากรโดยรวม

จังหวัดพะเยามีจำนวนประชากรทั้งหมด 457,207 คน เป็นเพศชาย 221,752 คน และเพศหญิง 235,465 คน มีจำนวนครัวเรือน 202,980 ครัวเรือน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ยประมาณ 73 คน/ตร.กม. โดยพื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองพะเยา ส่วนพื้นที่ที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอเชียงม่วน

ตารางแสดงจำนวนประชากรและครัวเรือน จำแนกรายอำเภอ ปี พ.ศ. 2564 – 2567

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร											
		2564			2565			2566			2567		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1	อำเภอเมืองพะเยา	56,330	60,511	116,841	56,330	60,511	116,841	56,330	60,511	116,841	55,103	59,690	114,793
2	อำเภอเชียงคำ	37,394	27,804	75,935	37,394	27,804	75,935	37,394	27,804	75,935	36,920	38,284	75,204
3	อำเภอดอกคำใต้	32,922	35,106	68,028	32,922	35,106	68,028	32,922	35,106	68,028	31,868	34,250	66,118
4	อำเภอปง	25,823	26,042	51,865	25,823	26,042	51,865	25,823	26,042	51,865	25,385	25,665	51,050
5	อำเภอจุน	23,312	25,193	48,505	23,312	25,193	48,505	23,312	25,193	48,505	22,482	24,500	46,982
6	อำเภอแม่ใจ	16,041	17,049	33,090	16,041	17,049	33,090	16,041	17,049	33,090	15,551	16,661	32,212
7	อำเภอภูซาง	15,913	16,434	32,347	15,913	16,434	32,347	15,913	16,434	32,347	15,927	16,538	32,425
8	อำเภอภูกามยาว	9,974	10,984	20,958	9,974	10,984	20,958	9,974	10,984	20,958	9,689	10,782	20,471
9	อำเภอเชียงม่วน	9,150	9,287	18,437	9,150	9,287	18,437	9,150	9,287	18,437	8,817	9,095	17,912
รวม		240,977	226,859	455,269	224,832	237,936	462,768	223,335	236,520	459,855	221,742	235,465	457,207

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดพะเยา, เมษายน 2567

3) ข้อมูลดัชนีชี้วัดภาวะแรงงานจังหวัดพะเยา

ภาวะด้านแรงงานมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สืบเนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่น สถานการณ์ทางการเมืองไม่เสถียรภาพ จึงส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักธุรกิจ นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ เกิดการชะลอการลงทุน ชะลอการขยายกิจการ รวมถึงชะลอการจ้างงาน ในขณะที่การผลิตคน

เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานของภาคการศึกษายังคงมีอย่างต่อเนื่อง มีอาจจะลดตามภาวะการณ์ด้านเศรษฐกิจ จึงส่งผลต่อการว่างงาน การทำงานต่ำระดับ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการผลิต ต้นทุนการผลิต ฤดูกาลทัศนคติทั้งของฝ่ายนายจ้างและผู้ใช้แรงงาน เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาวะด้านแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจ้างงาน การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือแรงงาน มาตรฐานแรงงาน ฯลฯ ดังนั้นการจะทราบความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงของภาวะแรงงาน จึงต้องมีการพิจารณาศึกษาเพื่อกำหนดตัวชี้วัด พร้อมทั้งติดตามการเปลี่ยนแปลงเพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา รวมถึงทำนายหรือคาดการณ์อนาคต อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการกำหนดแผนงานที่จะต้องทำให้สนองต่อความต้องการของทุกกลุ่มทั้งนายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ขอนำเสนอตัวชี้วัดภาวะแรงงานดังนี้

1. อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของจังหวัดพะเยา

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสภาพกำลังแรงงานในตลาดแรงงานของจังหวัดพะเยา เมื่อเทียบกับประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยคำนวณจากกำลังแรงงานในจังหวัดพะเยา เทียบกับประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในจังหวัดพะเยา จะพบว่าในปี 2566 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานจังหวัดพะเยา มีอัตราร้อยละ 58.64 มีอัตราลดลงจากปี 2565 ที่มีอัตรา 59.34

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของจังหวัดพะเยา

ประเภท	2561	2562	2563	2564	2565	2566
ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในจังหวัด	347,577	347,002	346,397	345,649	307,106	304,538
กำลังแรงงานในจังหวัด	228,063	222,502	217,765	215,627	182,229	178,597
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของจังหวัด	65.62	64.12	62.87	62.38	59.34	58.64

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดพะเยา

2. อัตราการมีงานทำของจังหวัดพะเยา

อัตราการมีงานทำเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นภาวะการณ์มีงานทำในตลาดแรงงานของจังหวัดพะเยา ว่ามีสัดส่วนมากน้อยเพียงใด ในปี 2566 พบว่าอัตราการมีงานทำในจังหวัดอยู่ที่ร้อยละ 57.86 มีอัตราเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2565 ที่อยู่ที่ร้อยละ 57.68 อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรจังหวัดพะเยามีอัตราร้อยละ 47.31 โดยเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาจะพบว่า อัตราการมีงานทำในภาคเกษตร มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่ร้อยละ 46.68 สำหรับอัตราการมีงานทำนอกภาคเกษตรมีสัดส่วนที่ลดลง กล่าวคือ ปี 2566 มีอัตรา 52.69 ลดลงจากปี 2565 ที่มีอัตรา 53.32 เนื่องจากผู้ใช้แรงงานในภาคเกษตรเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่นอกภาคเกษตรกรรม

อัตราการมีงานทำใน/นอกภาคเกษตรของจังหวัดพะเยา

ประเภท	2561	2562	2563	2564	2565	2566
ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในจังหวัด	347,577	347,002	346,397	345,649	307,106	304,538
ผู้มีงานทำในจังหวัด	225,449	220,447	208,218	207,489	177,158	176,218
ผู้มีงานทำในภาคเกษตรของจังหวัด	111,754	105,707	103,609	110,323	82,701	83,362
ผู้มีงานทำนอกภาคเกษตรของจังหวัด	113,695	114,740	104,609	97,165	94,457	92,856
อัตราการมีงานทำของจังหวัด	64.86	63.53	60.11	60.03	57.68	57.86
อัตราการมีงานทำในภาคเกษตรของจังหวัด	49.57	47.95	49.76	53.17	46.68	47.31
อัตราการมีงานทำนอกภาคเกษตรของจังหวัด	50.43	52.05	50.24	46.83	53.32	52.69

หน่วยนับ : คน

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดพะเยา

เมื่อพิจารณาอัตราการจ้างงานทำเฉพาะในส่วนภาคอุตสาหกรรม โดยคำนวณจากจำนวนผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมเปรียบเทียบกับจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดจะพบว่า อัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการร้อยละ 12.80 มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีอัตราการร้อยละ 13.77

3. อัตราการว่างงานของจังหวัดพะเยา

การศึกษาอัตราการว่างงานในปีที่ผ่านมา จะพบว่าอัตราว่างงานของจังหวัดพะเยา แต่ละไตรมาสจะปรับตัวสูงขึ้นและลดลงตามปัจจัยในเรื่องฤดูกาล เนื่องจากจังหวัดพะเยาเป็นพื้นที่เกษตรกรรมจังหวัดที่เป็นพื้นที่การเกษตรจะมีอัตราว่างงานต่ำ ขณะที่จังหวัดในพื้นที่ตั้งของอุตสาหกรรมจะมีอัตราการว่างงานสูง

สำหรับจังหวัดพะเยา ในปี 2566 มีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.80 จะเห็นได้ว่าในปี 2563 เป็นต้นมา อัตราการว่างงานมีแนวโน้มสูง เนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลทำให้ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งภาคบริการต้องหยุดกิจการชั่วคราว นักศึกษาที่จบการศึกษาใหม่จึงยังไม่สามารถหางานทำได้ จึงทำให้มีผู้ว่างงานเพิ่มมากขึ้น แต่ในปี 2566 การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้คลี่คลายลงทำให้ธุรกิจภาคการท่องเที่ยวและบริการมีการปรับตัวอย่างรวดเร็ว จึงทำให้อัตราการว่างงานเริ่มลดลง

อัตราการว่างงานของจังหวัดพะเยา

หน่วยนับ : คน

ประเภท	2561	2562	2563	2564	2565	2566
กำลังแรงงานในจังหวัด	228,063	222,502	217,765	215,627	182,229	178,597
ผู้ว่างงานจังหวัด	1,405	1,296	2,427	4,159	3,028	1,445
อัตราการว่างงานในจังหวัด	0.62	0.58	1.11	1.93	1.66	0.80

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดพะเยา

4. อัตราการบรรจุนาน

อัตราการบรรจุนานในแต่ละปี เป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านแรงงาน ซึ่งสามารถศึกษาวิเคราะห์กับจำนวนตำแหน่งงานว่าง และจำนวนผู้สมัครงาน โดยเมื่อวิเคราะห์จำนวนการบรรจุนานที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดพะเยาดำเนินการ เทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่าน

สำนักงานจัดหางานจังหวัดพะเยา จะพบว่า อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงาน ปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 230.74 โดยมีอัตราสูงกว่า ปี 2563 ที่มีร้อยละ 49.76 สำหรับอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่าง ในปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 71.84 มีสัดส่วนที่ลดลง เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่มีร้อยละ 64.33

อัตราการบรรจุนานของจังหวัดพะเยา

หน่วยนับ : คน

ประเภท	2561	2562	2563	2564	2565	2566
ผู้ได้รับการบรรจุนาน	1,484	1,246	625	615	653	327
ผู้สมัครงานในจังหวัด	966	1,129	838	1,236	283	150
จำนวนตำแหน่งงานว่าง	1,514	1,217	1,963	956	909	1,808
อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงานจังหวัด	153.62	110.36	74.58	49.76	230.74	218.00
อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างจังหวัด	98.02	102.38	31.84	64.33	71.84	18.08

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดพะเยา

5. อัตราการจ้างงานแรงงานต่างด้าว

อัตราการจ้างงานแรงงานต่างด้าวต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 00.93 หมายถึง ผู้มีงานทำทุกๆ 100 คน จะมีการจ้างแรงงาน ต่างด้าวประมาณ 0 - 1 คน และอัตราการจ้างงานแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดอยู่ที่ร้อยละ 0.80 แสดงว่าผู้มีงานทำทุก ๆ 100 คน จะเป็นการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชา 0 - 1 คน

อัตราการจ้างงานแรงงานต่างด้าวในจังหวัดพะเยา

หน่วยนับ : คน

ประเภท	2561	2562	2563	2564	2565	2566
ผู้มีงานทำในจังหวัด	225,449	220,447	208,218	207,489	177,158	176,218
แรงงานต่างด้าวทั้งหมดในจังหวัด	1,690	1,445	1,156	1,339	1,856	1,646
แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา)	1,292	1,263	988	1,159	1,646	1,402
อัตราการจ้างงานแรงงานต่างด้าว ต่อจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด	0.75	0.66	0.56	0.65	1.05	0.93
อัตราการจ้างงานแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา)	0.57	0.57	0.47	0.56	0.93	0.80

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดพะเยา

ข้อมูลการศึกษาในจังหวัดพะเยา

1. ข้อมูลสถานศึกษาในจังหวัดพะเยา

สังกัด	ประเภทสถานศึกษา	แห่ง
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น	158
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	สถานศึกษาในสังกัด สกร. ประเภทสามัญ	10
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ศูนย์การศึกษาพิเศษ	1
	โรงเรียน ประเภทการศึกษาพิเศษ	1
	โรงเรียน ประเภทการศึกษาสงเคราะห์	1
	โรงเรียน ประเภทสามัญศึกษา	227
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	วิทยาลัยการอาชีพ	1
	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี	1
	วิทยาลัยเทคนิค	3
	อาชีวศึกษาภาคเอกชน (การกุศล)	1
	อาชีวศึกษาภาคเอกชน (ทั่วไป)	2
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	โรงเรียนเอกชนนานาชาติ	1
	โรงเรียนเอกชนสามัญ (การกุศลของวัด)	2
	โรงเรียนเอกชนสามัญ (การศึกษาสงเคราะห์)	3
	โรงเรียนเอกชนสามัญ (สามัญปกติ)	16

สังกัด	ประเภทสถานศึกษา	แห่ง
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	โรงเรียนสาธิต	2
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	10
รวมทั้งสิ้น		442

2. ข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนนักเรียน/ผู้เรียน

สังกัด	จำนวน
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	7,133
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	5,099
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	163
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	37,174
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	4,362
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	7,715
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	761
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	808
รวมทั้งสิ้น	63,215

3. ข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา

สังกัด	จำนวน
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	26
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	20
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2,867
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	245
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	435
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	119
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	118
รวมทั้งสิ้น	3,830

4. ข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนประชากรวัยเรียน

อำเภอ	เมือง พะเยา	เชียงคำ	ดอก คำใต้	ปง	จุน	ภูซาง	แม่ใจ	ภูกาม ยาว	เชียง ม่วน	รวม
ชาย	57,006	33,593	31,461	25,063	22,194	15,649	15,385	9,555	8,708	218,614
หญิง	61,950	34,802	33,853	25,323	24,336	16,238	16,501	10,687	8,988	232,678
Totals	118,956	68,395	65,314	50,386	46,530	31,887	31,886	20,242	17,696	451,292

* จำนวนประชากรเฉพาะผู้มีสัญชาติไทยและมีชื่อในทะเบียนบ้าน

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

5. ข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

สังกัด	ระดับ	จำนวน
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	ก่อนประถมศึกษา	331
	ประถมศึกษา	150
	มัธยมศึกษาตอนต้น	76
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	85
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	ประถมศึกษา	146
	มัธยมศึกษาตอนต้น	568
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	926
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	ประถมศึกษา	25
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ประถมศึกษา	2,929
	มัธยมศึกษาตอนต้น	2,941
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,323
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	607
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	573
	ปริญญาตรี	20
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน	ก่อนประถมศึกษา	700
	ประถมศึกษา	884
	มัธยมศึกษาตอนต้น	161
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	127
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	ประถมศึกษา	22
	มัธยมศึกษาตอนต้น	72
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	133
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	มัธยมศึกษาตอนต้น	138
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	73
รวมทั้งสิ้น		14,010

6. ข้อมูลสารสนเทศเด็กออกกลางคันจังหวัดพะเยา

สถานะข้อมูล	การสำรวจแบ่งตามสถานศึกษา								
	ดอกคำใต้	เมืองพะเยา	จุน	ปง	ภูพานยาว	เชียงม่วน	เชียงคำ	แม่ใจ	รวม
เป้าหมาย	350	744	267	230	91	70	798	147	2,948
สำรวจแล้ว	64	140	13	28	14	5	798	57	1,129
1. พักอาศัยนอกเขต	0	0	0	0	2	5	0	0	7
2. ไม่ยินดีให้ข้อมูล	0	0	0	1	0	0	0	2	3
3. ย้ายไปแล้ว	17	34	11	12	2	0	149	11	246
4. ศึกษาต่อ/ เกณฑ์ทหาร	0	6	0	0	0	0	165	13	184
5. การศึกษานอกระบบ	1	3	0	0	0	0	2	0	6

สถานะข้อมูล	การสำรวจแบ่งตามสถานศึกษา								
	ดอกคำใต้	เมืองพะเยา	จุน	ปง	ภูมายนาว	เชียงม่วน	เชียงคำ	แม่ใจ	รวม
6. มีที่อยู่แต่ไม่พบ	45	1	1	7	10	0	113	11	188
7. พ้นจากเขต	0	0	0	7	0	0	0	0	7
8. ไม่พบในระบบ	0	0	0	0	0	0	1	0	1
9. อยู่ในสถานสงเคราะห์	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. อยู่ในสถานบำบัด	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. อยู่ในสถานที่คุมขัง	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12. เสียชีวิต	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. อื่นๆ	1	96	1	1	0	0	368	20	487

ศาสนาและวัฒนธรรม

จังหวัดพะเยา มีสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา รวมทั้งสิ้น 503 แห่ง ประกอบด้วย วัดในพระพุทธศาสนา จำนวน 483 แห่ง โบสถ์ คริสต์ จำนวน 19 แห่ง และมัสยิด จำนวน 1 แห่ง โดยอำเภอเมืองพะเยามีจำนวนสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนามากเป็นอันดับ 1 และน้อยที่สุด คือ อำเภอเชียงม่วน การนับถือศาสนาของประชากรในจังหวัดพะเยา ปี 2563 – 2565 จำแนกตามศาสนา ดังนี้

การนับถือศาสนาของประชากรในจังหวัดพะเยา ปี 2563 – 2565 จำแนกตามศาสนา ดังนี้

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)									ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
		2563			2564			2565				
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม		
1	พุทธ	148,677	155,839	304,516	144,618	154,327	298,945	143,156	153,474	296,630	300,030	98.9453
2	คริสต์	1,452	1,514	2,966	1,475	1,614	3,089	1,395	1,574	2,969	3,008	0.9920
3	อิสลาม	36	23	59	64	49	113	75	62	137	103	0.0340
4	ซิกข์	1	3	4	2	5	7	5	6	11	7.33	0.0024
5	ฮินดู	0	0	0	2	0	2	1	0	1	1	0.0003
6	อื่นๆ	58	74	132	27	30	57	27	20	47	78.67	0.0260
รวมทั้งสิ้น		150,224	157,453	307,677	146,188	156,025	302,213	144,659	155,136	299,795	303,228	100

ที่มา: สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพะเยา , กรกฎาคม 2566

จากข้อมูล การนับถือศาสนาของประชากรในจังหวัดพะเยา ปี 2564 – 2566 พบว่า ประชากรจังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยในปี 2566 ประชากรจังหวัดพะเยานับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 98.8869 รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 1.0391 ศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 0.0416 อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.0299 ศาสนาซิกข์ คิดเป็นร้อยละ 0.0022 และศาสนาฮินดู คิดเป็นร้อยละ 0.0003 ตามลำดับ ดังนั้น ทางด้านสังคม วัฒนธรรม ศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรเพิ่มมูลค่า โดยการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ร่วมสืบสาน อนุรักษ์ ประเพณี วัฒนธรรม และจัดกระบวนการท่องเที่ยวแบบครบวงจร โดยการจัดระบบบริหารจัดการ รวมถึงมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยว จำนวนมากในอนาคต และมีมาตรการในการลดปัญหาสังคมต่างๆ เพื่อให้เกิดความสงบสุขต่อไป

สาธารณสุข

1. ลักษณะประชากรจังหวัดพะเยา

ตารางแสดงจำนวนประชากรแยกกลุ่มอายุ ปี 2566 จังหวัดพะเยา

อายุ	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-4	7,991	3.59	7,501	3.18	15,492	3.38
5-9	10,077	4.53	9,452	4.01	19,529	4.26
10-14	11,193	5.03	10,450	4.43	21,643	4.72
15-19	11,493	5.17	11,264	4.78	22,757	4.97
20-24	12,753	5.73	12,458	5.28	25,211	5.50
25-29	16,279	7.32	15,874	6.73	32,153	7.02
30-34	16,043	7.21	15,107	6.41	31,150	6.80
35-39	15,985	7.19	15,528	6.58	31,513	6.88
40-44	16,269	7.31	16,116	6.83	32,385	7.07
45-49	16,403	7.37	17,099	7.25	33,502	7.31
50-54	16,825	7.56	20,227	8.58	37,052	8.09
55-59	18,943	8.52	23,150	9.82	42,093	9.19
60-64	18,201	8.18	21,343	9.05	39,544	8.63
65-69	14,595	6.56	16,866	7.15	31,461	6.87
70-74	9,682	4.35	11,089	4.70	20,771	4.53
75-79	4,667	2.10	5,383	2.28	10,050	2.19
80-84	2,810	1.26	3,630	1.54	6,440	1.41
85-89	1,577	0.71	2,199	0.93	3,776	0.82
90-94	534	0.24	869	0.37	1,403	0.31
95-99	103	0.05	186	0.08	289	0.06
อ. 100+	24	0.01	41	0.02	65	0.01
รวมทั้งหมด	222,447	100	235,832	100	458,279	100

ที่มา: ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร (สำนักบริหารการทะเบียน กระทรวงมหาดไทย)

ประชากรจำแนกรายอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยา ปี พ.ศ. 2566

ปี พ.ศ.	ประชากรรวม	กลุ่มอายุ 0-14 ปี		กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป		ประชากรวัยพึ่งพิง		ประชากรวัยแรงงาน	
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2561	471,253	63,174	13.41	89,865	19.07	153,039	32.47	318,214	67.53
2562	469,241	62,361	12.29	94,243	20.08	156,604	33.37	312,637	66.63
2563	466,220	60,696	13.08	99,116	21.26	159,812	34.28	306,135	65.66
2564	464,333	59,754	12.87	104,517	22.51	164,271	35.38	300,062	64.62
2565	461,405	58,283	12.63	109,114	23.65	167,397	36.28	294,008	63.72
2566	458,279	56,664	12.36	113,799	24.68	170,463	37.20	287,816	62.80

2. สุขภาพผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินการสำรวจผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์แยกรายอำเภอในช่วงเดือน ต.ค. 2564 - มิ.ย. 2565 จากข้อมูลในตารางข้อมูลการสำรวจผู้สูงอายุสมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ BLUE BOOK APPLICATION จำนวนที่สำรวจ 9,099 ราย พบว่าผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 8 ข้อ จำนวน 5,633 รายคิดเป็นร้อยละ 63.18 จำนวนที่สำรวจข้อมูลทั้งหมดพบว่า อำเภอที่ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 8 ข้อ มากที่สุด คืออำเภอดอกคำใต้ อำเภอเชียงม่วน และอำเภอปง ร้อยละ 81.04 78.71 และ 77.51 ตามลำดับ

ตาราง ประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

อำเภอ	มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ไม่ครบ 8 ข้อ		มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ครบ 8 ข้อ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองพะเยา	808	50.09	805	49.91
เชียงคำ	345	27.40	914	72.60
ดอกคำใต้	315	18.96	1346	81.04
จุน	587	75.55	190	24.45
ปง	380	22.49	1310	77.51
แม่ใจ	270	34.39	515	65.61
เชียงม่วน	56	21.29	207	78.71
ภูซาง	373	70.24	158	29.76
ภูพานยาว	149	44.21	188	55.79
รวม	3,283	36.82	5,633	63.18

ที่มาข้อมูล: สมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ BLUE BOOK APPLICATION วันที่ประมวลผล 17 มิถุนายน 2565

สรุปผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยามีพื้นที่ชายแดนติดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างเมืองคอบ แขวงไชยะบุรี กับอำเภอเชียงคำ ระยะทาง 17 กิโลเมตร และอำเภอภูซาง ระยะทาง 27 กิโลเมตร และมีจุดผ่านแดนถาวร บ้านฮวก อำเภอภูซาง จำนวน 1 แห่ง ติดกับเมืองคอบ แขวงไชยะบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่งผลให้จังหวัดพะเยายังคงถูกใช้เป็นที่พักยาเสพติด และใช้เป็นเส้นทางลำเลียงขนยาเสพติดจากชายแดน และจังหวัดข้างเคียงเพื่อนำยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศ จึงเป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อสถานการณ์การค้า และแพร่ระบาดของยาเสพติด ที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในจังหวัด

1. ด้านการป้องกัน

จังหวัดพะเยาได้ดำเนินการตามมาตรการการป้องกันประกอบด้วย

- 1) การสร้างเครือข่ายจิตอาสาเฝ้าระวังป้องกันภัยยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดพะเยา 9 อำเภอ จำนวน 800 คน (ที่ทำการปกครองจังหวัดพะเยา)
- 2) การรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด To Be Number One จังหวัดพะเยา ได้มีการจัดตั้งชมรม To Be Number One จังหวัดพะเยา รวมจำนวน 553 ชมรม แยกประเภทเป็น สถานศึกษา 86 ชมรม สถานประกอบการ 11 ชมรม ชุมชน 453 ชมรม และหน่วยงาน 3 ชมรม (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา)
- 3) การขับเคลื่อนโครงการ To Be Number One ในชุมชน จังหวัดพะเยา จำนวน 9 อำเภอ ๆ ละ 50 คน รวม 450 คน
- 4) ด้านตามแนวชายแดน 6 จุด แบ่งเป็น ตำบลภูซาง 4 จุด ตำบลทุ่งกล้วย 2 จุด การตั้งด่านในพื้นที่ตอนใน ด้านตรวจ จำนวน 3 แห่ง จุดตรวจ จำนวน 6 แห่ง (ด้านตรวจแม่กา อำเภอเมืองพะเยา ด้านตรวจกาญจนาภิเษก อำเภอภูซาง ด้านตรวจปงสนุก อำเภอเชียงม่วน/จุดตรวจป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จุดตรวจหน้า สภ.ภูมามยาว จุดตรวจกองแล อำเภอดอกคำใต้ จุดตรวจกิ่งแก้ว อำเภอจุน จุดตรวจนาปรัง อำเภอปง และด้านตรวจบ้านแฮะ อำเภอเชียงคำ)
- 5) ด้านชุมชนในเส้นทางเลียยแต่ละอำเภอ ให้มีการดำเนินการอำเภอละ 2 ครั้งเป็นอย่างน้อย
- 6) การจัดอบรม ชูตริศึกษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) เพื่อเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่(ปัจจุบันมีการจัดตั้ง 64 ตำบล 780 หมู่บ้าน)
- 7) การดำเนินโครงการหมู่บ้านรอยใจรัก มี 1 หมู่บ้าน (บ้านไทรงาม หมู่ที่13 ตำบลชบบง อำเภอภูซาง เดิมเป็นบ้านหลาย หมู่ 9 และ 8 หมู่บ้านเครือข่าย)

2. ด้านการบำบัดรักษา

ในห้วงระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 ถึงวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2567 ผลการดำเนินงานตามรูปแบบบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดในสถานพยาบาล ผลดำเนินงาน คือ ผู้เสพที่เข้ารับการรักษาแบบสมัครใจ ในระบบสมัครใจจำนวน171 ราย และศาล จำนวน 48 ราย จำแนกผู้ป่วยเป็น ผู้ใช้ 13 ราย ผู้เสพ 140 ราย และผู้ติด 60 รายเป็นเพศชายร้อยละ 91.08 เพศหญิงร้อยละ 8.92 ในการบำบัดยาเสพติด ผู้เสพส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มอาชีพรับจ้าง ว่างงาน และเกษตรกร ตามลำดับ ชนิดยาเสพติดที่นิยมใช้คือ ยาบ้า

3. การจัดตั้งและขับเคลื่อนศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัดพะเยา

จังหวัดพะเยา ได้ดำเนินการการจัดตั้งและขับเคลื่อนศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัดพะเยา โดยที่ประชุมคณะทำงานอำนวยการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัดพะเยา ได้พิจารณาจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัดพะเยา 1 แห่ง ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัดพะเยา สาขาอำเภอครบทั้ง 9 อำเภอ ในจังหวัดพะเยา และศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัดพะเยา สาขา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 72 แห่ง (ครบทุกแห่ง) ผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัดพะเยา สามารถดำเนินการสนับสนุนความช่วยเหลือสงเคราะห์ แก่ผู้ป่วยยาเสพติดหรือผู้ที่ผ่านการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามที่ได้ร้องขอโดยมีหน่วยงานราชการ และอื่นๆ ร่วมบูรณาการให้ความช่วยเหลือประกอบด้วย ที่ทำการปกครองจังหวัด/อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาชุมชน สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน กิ่งกาชาดอำเภอกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น ในพื้นที่ ร่วมให้ความช่วยเหลือตามความต้องการของผู้ป่วยยาเสพติดหรือผู้ที่ผ่านการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามที่ได้ร้องขอ โดยมีชุดปฏิบัติการประจำตำบลร่วมดำเนินการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการฟื้นฟูสภาพทางสังคมอย่างใกล้ชิด โดยประเภทการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม 3 อันดับแรก ประกอบด้วย ด้านอาชีพ/จัดหางาน/ทุนประกอบอาชีพ,ด้านสุขภาพ และด้านเงินทุนสงเคราะห์

4. การดำเนินโครงการช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

จังหวัดพะเยา ได้ดำเนินการตามโครงการฯ จำนวน 18 รุ่นๆ ละ 50 คน รวมเป็น 900 คน ผลการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้ผ่านการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยให้อำเภอ/ศป.ปส.อ. ออกคำสั่งจัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ขปต.) เพื่อทำหน้าที่ด้านจิตวิทยามวลชนในการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำ และเยี่ยมเยียนให้กำลังใจผู้ผ่านการฟื้นฟูสภาพทางสังคม และครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ โดยติดตามครั้งแรกภายหลังจากจบการฝึกอบรมฯ ไปแล้ว 15 วัน และให้ติดตามทุก 15 วัน เป็นระยะเวลา 1 ปี ในการติดตามครั้งล่าสุด (25 กรกฎาคม 2567) พบผู้ผ่านการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเลิกใช้สารเสพติด 497 ราย มีพฤติกรรมเสี่ยง 299 ราย สิ้นสุดการติดตาม 38 ราย (ถูกดำเนินคดี(จำคุก) 27 ราย เสียชีวิต 4 ราย และเข้ารับการบำบัด 7 ราย) ไม่พบตัว 60 ราย ย้ายภูมิลำเนา 6 ราย ขอรับการช่วยเหลือ 116 คน (ให้ความช่วยเหลือ 22 คน)

ด้านความมั่นคงทางสังคม

ปัจจุบันสถานการณ์ความมั่นคงของไทยมีปัญหาด้านยาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมืองอาชญากรรมข้ามชาติ ภัยจากการขาดแคลนอาหารและพลังงาน การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเกิดปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคม ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมที่สะสมมานาน เป็นภาวะความขาดแคลนไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ในระดับบุคคลส่งผลให้เกิดความทุกข์ยากในการดำเนินชีวิต รวมถึงการขาดโอกาสที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตในหลายๆ ด้านและส่งผลต่อการพัฒนาในระดับประเทศตามมาในที่สุด จากการวิเคราะห์พบว่า มีปัญหาและสาเหตุของความยากจนมาจากสาเหตุสำคัญสองประการ คือ สาเหตุจากปัจจัยในตัวบุคคล และสาเหตุจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ปัญหาความยากจนคนในชนบท ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความยากจนที่สำคัญ คือ ปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิต ขาดที่ดินทำกิน และที่ดินมีราคาแพง ทำให้เกิดภาระหนี้สินตามมา การไม่รู้ช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้า ทำให้ต้องอาศัยพึ่งพาพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่นทำให้ผลผลิตมีราคาต่ำ เพราะไม่มีอำนาจในการต่อรองราคามากเท่าที่ควรจะเป็นการขาดแคลนความรู้และความสามารถในการดำเนินงานต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถที่จะหลุดพ้นจากวัฏจักรแห่งความยากจนไปได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการจัดการที่ผิดพลาดขาดการวางแผน และการจัดการที่ดี ขาดความรู้และเทคโนโลยี การผลิตทำให้ผลผลิตไม่มีคุณภาพและได้ปริมาณน้อยส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันที่ต่ำลง วิถีชีวิตของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาความยากจนได้อาทิ ปัญหาด้านการขาดศีลธรรมและคุณธรรม อดายมุขและยาเสพติด ค่านิยมด้านการบริโภคที่ทำให้เกิดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิตและปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่ส่งผลให้มีภาระค่าใช้จ่ายรวมถึงการประกอบอาชีพที่ทำให้ยากลำบากมากยิ่งขึ้นล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความยากจนทั้งสิ้น

ภัยคุกคาม

ในพื้นที่จังหวัดพะเยาซึ่งได้ตรวจสอบสภาพแวดล้อมในทุก ๆ ด้าน นำมาประเมินแนวโน้มสถานการณ์ในแต่ละอำเภอแล้วพบว่าภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงภายในจังหวัดพะเยา จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ
2. ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
3. ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
4. ด้านการรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. ด้านการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงของมนุษย์

6. ด้านการเสริมสร้างสุขภาวะ/การสาธารณสุข

ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเสพติดทั้งระบบในด้านการจับกุมผู้ค้า การบำบัดรักษา ผู้เสพ/ผู้ติด การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน การป้องกันกลุ่มเสี่ยง การเฝ้าระวัง กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และการสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน ส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงภายในจึงต้องมีการดำเนินโครงการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหาเสพติด ให้มีความต่อเนื่อง

1.4 นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและการเข้าใจดิจิทัลจังหวัดพะเยา

สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับ ดี โดยสามารถระบุข้อมูล และสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้ง สามารถกำหนดวิธีการและเครื่องมือเพื่อค้นหาและเข้าถึงข้อมูล ดังกล่าวได้ แต่ควรมีการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น และยอมรับความแตกต่างทางความคิดหรือมุมมองอย่างมีประชาธิปไตยส่วนสถานภาพการเข้าใจดิจิทัล อยู่ในระดับ ดีโดยมีความเข้าใจอันตรายและผลกระทบด้านสุขภาพ ในแง่มุมต่าง ๆ จากการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัล

แต่อย่างไรก็ตามควรส่งเสริมให้เข้าใจวิธีการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยการใช้ข้อความอย่างสร้างสรรค์และรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงมีวิจยารณญาณในการแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น

สภาพความเข้าใจในดิจิทัล

1. สิทธิและความรับผิดชอบ	ระดับคะแนนที่ได้	75.6
2. การเข้าถึงสื่อดิจิทัล	ระดับคะแนนที่ได้	76.5
3. การสื่อสารยุคดิจิทัล	ระดับคะแนนที่ได้	67.7
4. ความปลอดภัยในยุคดิจิทัล	ระดับคะแนนที่ได้	74.4
5. การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	ระดับคะแนนที่ได้	76.9
6. แนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล	ระดับคะแนนที่ได้	81.8

1.5 นวัตกรรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดพะเยามีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 15 ป่า (ตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง) มีเนื้อที่ 2,545,537.50 ไร่ (โดยมีป่าสงวนแห่งชาติที่มีพื้นที่ที่คาบเกี่ยวกับจังหวัดเชียงราย จำนวน 3 ป่า) ปี พ.ศ. 2566 มีพื้นที่ป่าประมาณ 1,985,271.71 ไร่ ประมาณ ร้อยละ 51.32 ของพื้นที่ทั้งหมด (ที่มา : กรมป่าไม้ สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2566)

ตารางแสดงพื้นที่ป่า จังหวัดพะเยา

ปี พ.ศ.	เนื้อที่ป่า		ร้อยละของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	
2560	3,213.84	1,989,206.43	51.42
2561	3,214.14	1,992,209.93	51.50
2562	3,214.14	1,988,746.54	51.41
2563	3,214.14	1,990,146.57	51.45
2564	3,214.14	1,989,116.75	51.42
2565	3,214.14	1,986,959.23	51.37
2566	3,176.43	1,985,271.71	51.32

ตารางแสดงรายชื่อป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดพะเยา

ลำดับที่	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	ท้องที่อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)
1	ป่าน้ำเจือย ป่าน้ำหยวน และป่าน้ำลาว	เชียงคำ, ภูซาง	323,181.00
2	ป่าดอยบ่อส้อมและป่าดอยโป่งนก	เชียงคำ, ภูซาง	28,125.00
3	ป่าแม่ฮ่องป้อ ป่าห้วยแก้ว และป่าแม่อิงฝั่งซ้าย	ภูกามยาว	75,450.00
4	ป่าแม่ต้า	เมืองพะเยา	163,625.00
5	ป่าห้วยดอกเข็ม และป่าแม่อิงฝั่งขวา	ดอกคำใต้	98,750.00
6	ป่าแม่ร่องขุย	เมืองพะเยา, ดอกคำใต้	77,687.50
7	ป่าแม่จุน	จุน	104,062.50
8	ป่าห้วยบงและป่าห้วยเคียน	เมืองพะเยา	34,737.00
9	ป่าแม่ต้าและป่าแม่ณาเรือ	เมืองพะเยา	148,407.00
10	ป่าน้ำแม่ปืมและป่าดงประดู่	เมืองพะเยา	31,000.00
11	ป่าแม่ลาวฝั่งขวา ป่าแม่ล้าน และป่าแม่ใจ	แม่ใจ	48,437.50
12	ป่าแม่ยม	ปง, เชียงม่วน	1,290,200.00
13	ป่าน้ำแวนและป่าห้วยไคร้	เชียงคำ	86,250.00
14	ป่าแม่ปืมและป่าแม่พุง	แม่ใจ	17,700.00
15	ป่าแม่ลอยไร่ ป่าสักล่อ และป่าน้ำพุง	แม่จุน	17,925.00
รวม			2,545,537.50

ที่มา: สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 2 (เชียงราย) , กุมภาพันธ์ 2566

ตารางแสดงรายชื่ออุทยานแห่งชาติ, วนอุทยาน, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า, เขตห้ามล่าสัตว์ป่า จังหวัดพะเยา

ที่	รายชื่ออุทยานแห่งชาติ	ครอบคลุมพื้นที่	เนื้อที่ (ไร่)	เฉพาะ ในพะเยา (ไร่)
1	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	-ป่าแม่ลาวฝั่งขวา ป่าแม่สาน ป่าแม่ใจ -ป่าแม่ต้าและป่าแม่น้ำเรือท้องที่อำเภอแม่ใจ และอำเภอเมืองพะเยา	731,250.00	125,525
2	อุทยานแห่งชาติภูซาง	ป่าน้ำเป็ย ป่าน้ำห้วยวนและป่าน้ำลาว ท้องที่อำเภอเชียงคำ และอำเภอภูซาง	178,049.62	145,909.60
3	อุทยานแห่งชาติแม่ปืม	-ป่าแม่ปืมและป่าดงประตู -ป่าแม่ปืมและป่าแม่พุง -ป่าแม่ฮ้องปือ ป่าห้วยแก้วและป่าแม่อิงฝั่งซ้าย ท้องที่อำเภอแม่ใจ, อำเภอ เมืองพะเยา และอำเภอภูกามยาว	219,266.00	76,350.13
4	อุทยานแห่งชาติดอยภูนาง	-ป่าแม่ยม,ป่าแม่ต้า -ป่าแม่ร่องซุย ท้องที่อำเภอปง อำเภอเชียงม่วนและอำเภอ ดอกคำใต้	537,424	537,424
รวม			1,665,989.62	885,208.73
1	วนอุทยานร่องคำหลวง	-ป่าแม่ต้าและป่าแม่น้ำเรือ ท้องที่ต.แม่น้ำเรือ อำเภอเมืองพะเยา	7,715	7,715
2	วนอุทยานน้ำตกน้ำมิน	ป่าน้ำเป็ย ป่าน้ำห้วยวนและป่าน้ำลาว ท้องที่ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ	3,740	3,740
รวม			11,455	11,455
1	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ดอยผาช้าง	-ป่าแม่ยม ท้องที่อำเภอปง อำเภอเชียงม่วน	365,926.20	328,583.78
2	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ ป่าเวียงลอ	-ป่าแม่จุน -ป่าแม่ยม -ป่าห้วยดอกเข็มและป่าแม่อิงฝั่งขวา -ป่าน้ำวนและป่าห้วยไคร้ ท้องที่อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ อำเภอปง และอำเภอดอกคำใต้	231,875.00	231,875.00
3	เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทับพญาลอ	อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ	18,070.00	7,594.00
4	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าขุนน้ำยม	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยม ในท้องที่ตำบล ผาช้างน้อย และตำบลขุนควร อำเภอปง	62,735.54	62,735.54
5	เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หนองเล็งทราย	อำเภอแม่ใจ	4,003	4,003
รวม			682,609.74	634,791.32

ที่มา: สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 (เชียงใหม่) , กรกฎาคม 2566

หมายเหตุ : เนื้อที่ตาม ประกาศแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา

ตารางแสดงรายชื่อสวนป่า จังหวัดพะเยา

ที่	รายชื่อสวนป่า	ที่ตั้ง	เนื้อที่ (ไร่)
1	สวนป่าแม่วังช้าง	ต.พระธาตุซึงแกง อำเภอจุน	5,516

ที่มา: สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 2 (เชียงใหม่) , กุมภาพันธ์ 2566

ตารางแสดงรายชื่อสวนป่า จังหวัดพะเยา

ที่	รายชื่อสวนป่า	ที่ตั้ง	เนื้อที่ (ไร่)
1	สวนป่าดอกคำใต้	ตำบลป่าซาง ,ตำบลสันโค้ง ,ตำบลห้วยลาน , ตำบลดงสุวรรณ .ตำบลบ้านถ้ำ และตำบลหนองหล่ม อำเภอดอกคำใต้	11,455

ที่มา: สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 (เชียงใหม่) , กุมภาพันธ์ 2566

2. แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ในลุ่มน้ำอิง ซึ่งเป็นแม่น้ำสาขาของแม่น้ำโขง ในลุ่มน้ำโขงตอนกลาง และบางส่วนของพื้นที่อยู่ในลุ่มน้ำยมตอนบนที่มีแม่น้ำควร แม่น้ำจิม และแม่น้ำยมตอนบนไหลผ่าน ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำ 6,265 ตารางกิโลเมตร มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติ 2,247 ล้าน ลบ.ม.

แหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญของจังหวัดพะเยา คือ

1. กว๊านพะเยา มีเนื้อที่ประมาณ 12,831 ไร่ หรือประมาณ 20.53 ตารางกิโลเมตร สามารถเก็บกักน้ำได้ 55.65 ล้านลูกบาศก์เมตร

2. หนองเล็งทราย มีเนื้อที่ประมาณ 5,563 ไร่ สามารถกักเก็บน้ำได้ 20 ล้านลูกบาศก์เมตร

3. แม่น้ำอิง มีต้นกำเนิดจากตอยหลวง อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอแม่ใจ ลำน้ำส่วนหนึ่งไหลไปรวมกันที่หนองเล็งทรายทำให้เกิดเป็นแหล่งน้ำอิง แล้วไหลลงสู่กว๊านพะเยา และไหลลงสู่ลำน้ำโขงที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีความยาวรวมทั้งสิ้น 240 กิโลเมตร และมีความยาวของลำน้ำที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดพะเยา 154 กิโลเมตร

4. แม่น้ำยม มีต้นกำเนิดจากตอยภูลังกาของเทือกเขาผีปันน้ำในเขตอำเภอปง จังหวัดพะเยา ไหลผ่านอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ผ่านอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ไหลมาบรรจบกันที่ แม่น้ำน่าน อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ มีความยาวในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยา 120 กิโลเมตร และมีความยาว รวมทั้งสิ้น 550 กิโลเมตร

กว๊านพะเยา เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดพะเยา เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สุดของภาคเหนือ อยู่กลางตัวเมืองพะเยา ตอนบนของกว๊านพะเยา มีลักษณะเป็นแอ่งก้นกระทะ มีลำน้ำสาขาที่ไหลมารวมกัน 11 ลำน้ำ คือ ห้วยแม่ปืม ห้วยแม่เหยียน ห้วยแม่ตุ๋ม ห้วยแม่ต้า ห้วยแม่ต๋อม ห้วยแม่ตุ๋น ห้วยแม่เนาเรือ ห้วยแม่ต้า ห้วยทับช้าง ห้วยแม่ใส ลำน้ำอิง โดยมี ลำน้ำอิงเป็นลำน้ำหลัก ไหลลงมาทางใต้เข้ามารวมกันที่หนองเล็งทราย ซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ ตั้งอยู่เหนือกว๊านพะเยา ในพื้นที่อำเภอแม่ใจ และไหลลงมารวมกันที่กว๊านพะเยา จากนั้นไหลย้อนไปทางทิศเหนือ สู่มแม่น้ำโขง ที่จังหวัดเชียงราย โดยเมื่อปี พ.ศ. 2482 ได้มีการก่อสร้างประตูปิดกั้นลำน้ำอิง บริเวณศูนย์วิจัยประมงน้ำจืดพะเยาในปัจจุบันทำให้น้ำท่วมด้านเหนือ น้ำเกิดเป็นกว๊านพะเยา มีอาณาเขตกว่า 15,000 ไร่ (ปัจจุบันมีพื้นที่ 12,831 ไร่) ลึกเฉลี่ย 1.93 เมตร สามารถเก็บน้ำได้เฉลี่ย 55.65 ล้านลูกบาศก์เมตร

ทั้งนี้กว๊านพะเยายังเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2532 เห็นชอบให้ “กว๊านพะเยา” เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ที่ถูกจัดให้อยู่ 1 ใน 263 แห่งทั่วประเทศ เป็นเสมือนสัญลักษณ์ของจังหวัดพะเยา เป็นทั้งแหล่งเพาะพันธุ์ปลาที่สำคัญของกรมประมง เป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มา : (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา ,สิงหาคม 2565)

3. ทรัพยากรสัตว์ป่า

สัตว์ป่าที่พบในพื้นที่ที่มีความหลากหลายตามลักษณะภูมิอากาศและภูมิประเทศ โดยส่วนใหญ่ที่พบเป็นสัตว์ในกลุ่มเลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก ได้แก่ กระเจง ค่าง ชะนี กระต่าย แมวป่า เม่น ชะมด กระรอก หมาใน เต่าปูลู อีเห็น อ้น กระแต กระเล็นปลายขนหูสั้น และกระรอก ส่วนสัตว์กลุ่มเลี้ยงลูกขนาดใหญ่บางส่วนลดจำนวนลงจากการถูกล่า ซึ่งที่ยังพบอยู่ ได้แก่ เสือปลา หมิวาย เก้ง เลียงผา กวางป่า ลิง และหมูป่า นอกจากนี้เป็นนกกว่า 40 ชนิด เช่น นกเขาเขียว นกเขาเขียวก้านตองท้อง สีส้ม นกเปล้าธรรมดา นกหัวขวานใหญ่สีเทา นกปรอดเหลืองหัวจุก และเหยี่ยวดง

4. ทรัพยากรธรณี

ทรัพยากรธรณีที่สำคัญในจังหวัด ที่สามารถนำมาผลิตในเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ถ่านหิน หินอุตสาหกรรม ชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง แร่แบไรต์และดินบอรัลเคลย์ ตามลำดับ (แต่ปัจจุบันถ่านหินและแร่แบไรต์หมดศักยภาพเชิงพาณิชย์ไปแล้ว) โดยยังคงมีประทานบัตรเหมืองแร่ที่ยังคงมีอายุ จำนวน 6 แปลง (อยู่ระหว่างต่ออายุประทานบัตร 1 แปลง) โดยเป็นเหมืองหินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง 5 แปลง เหมืองดินบอรัลเคลย์ 1 แปลง มีจำนวนโรงงานโม่บดและย่อยหิน ที่ยังคงเปิดการ 4 โรงงาน โม่บดและย่อยหินหิน ในปริมาณ 600,000 ตัน/ปี

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา, กรกฎาคม 2566

5. คุณภาพอากาศ

จังหวัดพะเยาเป็นหนึ่งในจังหวัดภาคเหนือตอนบนที่ประสบปัญหาภาวะหมอกควันปกคลุมทุกปี ซึ่งจังหวัดพะเยาจะประสบปัญหารุนแรงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน **คุณภาพอากาศจังหวัดพะเยา วัดคุณภาพอากาศในพื้นที่ ต.บ้านต๋อม อำเภอเมืองจังหวัด พะเยา** จำนวนวันที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก(PM2.5) มีค่าเกินมาตรฐาน (50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม – 30 เมษายน 2566จำนวน 68 วัน มีค่าสูงสุด = 234 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ug/m³ ณ เพิ่มขึ้นจากปี 2565 จำนวน 48 วัน คิดเป็น 70.58 %

จากปัญหามลพิษทางอากาศจากภาวะหมอกควันที่เกิดขึ้นในระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นเป็นที่ทราบกันดีว่า ไม่ใช่เกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่ และจังหวัดพะเยาเท่านั้นแต่ปัญหามลพิษทางอากาศนี้ครอบคลุมในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ข้างทางและพื้นที่โล่งต่าง ๆ รวมถึงการเผาป่าของประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เกิดหมอกควันกระจายตัวปกคลุมทั่วไปในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดสภาวะโลกร้อน สุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจการท่องเที่ยวรวมทั้งบังคับทัศนวิสัยการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศ

สาเหตุหลักของปัญหาเกิดจาก

1) **ลักษณะภูมิประเทศและสภาพอุตุนิยมวิทยา** ของภาคเหนือเป็นแอ่งกระทะล้อมรอบด้วยภูเขาสูงและในช่วงหน้าแล้งอากาศแห้งความกดอากาศสูงทำให้อากาศปิดหมอกควันไม่ฟุ้งกระจาย

2) กิจกรรมในพื้นที่

พื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเกิดการเผาจาก

1) การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกินจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้วยความสูงและลาดชันของพื้นที่ทำให้การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรจำเป็นต้องใช้วิธีเผา

2) การเผาในพื้นที่ป่าเพื่อล่าสัตว์และหาของป่า (คิดเป็นร้อยละ 73 ของจำนวนครั้งที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เข้าดับไฟป่า)

3) การเผาในพื้นที่รอบป่าและลามเข้าสู่ป่าเกิดเป็นไฟป่าพื้นที่เกษตรนอกป่ามีการเพิ่มขึ้นของพืชเชิงเดี่ยวโดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเกษตรกรจะเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรเช่นเดียวกับเกษตรในป่า

3) **หมอกควันข้ามแดน** จากภาพถ่ายดาวเทียมพบจุดความร้อนและหมอกควันหนาแน่นในอนุภูมิภาคแม่โขงมลพิษหมอกควันที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญนอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวรวมถึงบดบังทัศนวิสัยการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศ ซึ่งพบว่ามีกรยกเล็กและเลื่อนเที่ยวบินเป็นจำนวนมากเนื่องจากทัศนวิสัยต่ำกว่าเกณฑ์ปลอดภัย

4) **คุณภาพเสียง** จากการศึกษาวิจัยพบว่า จังหวัดพะเยามีคุณภาพเสียงไม่เกินค่ามาตรฐานคุณภาพเสียงในบรรยากาศทั่วไปที่กำหนดไว้ แหล่งกำเนิดของเสียงในชุมชนจะเกิดจากการดำเนินกิจกรรม โดยการจราจรเป็นหลักซึ่งได้แก่ รถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีการจราจรคับคั่งในเขตเทศบาลเมืองพะเยาแต่ค่าเสียงมักจะเกิดช่วงเช้า บริเวณย่านการค้า และถนน

5) **ขยะมูลฝอย** จังหวัดพะเยา มีปริมาณขยะมูลฝอยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 9 เดือน 1 ตุลาคม 2565 – 30 มิถุนายน 2566) จำนวน 267.54 ตัน/วัน 97,652.10 ตัน/ปี โดยปริมาณขยะมูลฝอยในปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ที่เข้าสู่ระบบการกำจัดปลายทางเท่ากับ 58,129.90 ตัน/ปี การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด จังหวัดพะเยา ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด 72 แห่ง มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการเก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 37 แห่ง และไม่ให้บริการจำนวน 34 แห่ง (อบจ.พะเยาไม่ได้ให้บริการด้านการจัดการขยะมูลฝอย) และมีเพียงเทศบาลเมืองพะเยาเท่านั้นที่ให้บริการด้านการจัดเก็บขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ การจัดการขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ใช้วิธีการฝังกลบอย่างถูกวิธีการเทกองแบบควบคุม การเทกองกลางแจ้งเผาในเตาเผาขยะมูลฝอยการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การนำไปใช้ประโยชน์การชายเพื่อรีไซเคิลหรือการจัดการแบบผสมผสานสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดพะเยาพบว่ายังมีปัญหาด้านการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยนอกพื้นที่ให้บริการ (พบในเขตเมืองและย่านชุมชน)ขาดการจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นระบบขาดความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการขยะมูลฝอยทั้งในส่วนผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งที่ยังมีความขัดแย้งด้านการใช้พื้นที่คาบเกี่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยแต่มีพื้นที่รองรับการกำจัดอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีใช้ของตนเองทำให้ต้องทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมจากการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมควรมุ่งส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง นำแนวทางการจัดการจัดการขยะมูลฝอยโดยใช้หลัก 3 ช. ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่หรือ 3Rs: Reduce Reuse Recycle ภายใต้กรอบการดำเนินงานจำนวน 3 ระยะ ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อลดปริมาณขยะและส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางจัดทำระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยได้รับการกำจัด อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการการจัดการขยะมูลฝอยให้มีการจัดการอย่างถูกหลักวิชาการ สร้างองค์ความรู้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานรวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงาน

5.1 การบริหารจัดการขยะจังหวัดพะเยา

1. สถานการณ์ขยะมูลฝอยของจังหวัดพะเยา ปี 2566 ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น จำนวน 267.54 ตัน/วันได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง กำจัดอย่างถูกต้อง จำนวน 24.54 ตัน/วัน นำกลับไปใช้ประโยชน์ จำนวน 159.26 ตัน/วัน รวมการจัดการและการนำกลับไปใช้ประโยชน์ จำนวน 183.80 ตัน/วันในปี 2566 จังหวัดพะเยามีขยะเกิดขึ้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 71 แห่งแบ่งเป็นขยะในพื้นที่ให้บริการเก็บขนไปกำจัด จำนวน 183.80 ตัน/วัน (ร้อยละ 68.54) จาก อปท.จำนวน 37แห่ง และขยะในพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เก็บขนแต่ให้ประชาชนบริหารจัดการเองภายในหมู่บ้านจำนวน 83.74 จาก อปท. (ร้อยละ 31.36) จำนวน 34 แห่ง

2. มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 52 แห่ง สถานที่กำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน 4 แห่ง โดยวิธี Control Dump สถานที่กำจัดขยะที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน 48 แห่ง สถานที่กำจัดขยะที่ปิดไปแล้ว จำนวน 5 แห่ง

5.2. การแบ่งกลุ่มการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (Cluster) ของจังหวัดพะเยา

1. กลุ่มหน้าเขา ประกอบด้วย อ.เมืองพะเยา อ.แม่ใจ อ.ภูกามยาว และ อ.ดอกคำใต้ จำนวน 36 แห่งมีเจ้าภาพหลักคือ เทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมืองพะเยา แต่ยังไม่มีการดำเนินการในการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มพื้นที่ (Cluster) แต่อย่างใด โดยเทศบาลเมืองพะเยา และเทศบาลตำบลแม่ใจได้นำส่งขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นกับทางเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่

2. กลุ่มหลังเขา ประกอบด้วย อ.จุน อ.ปง อ.เชียงคำ อ.เชียงม่วน และอ.ภูซาง ประกอบด้วย อปท.ในพื้นที่ อ.จุน อ.ปง อ.เชียงคำ อ.เชียงม่วน และอ.ภูซาง จำนวน 35 แห่ง มีเจ้าภาพหลักคือ เทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน แต่ยังไม่มีการดำเนินการในการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มพื้นที่ (Cluster) แต่อย่างใด เนื่องจากอยู่ระหว่างการหาพื้นที่ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย

5.3 การจัดการขยะอันตรายจากชุมชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2566 เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2566 จังหวัดพะเยาได้รวบรวมและดำเนินการกำจัดขยะอันตราย 6 ประเภท ได้แก่ กระจกสเปรย์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟแบตเตอรี่และขวดบรรจุยาฆ่าแมลงหรือยาฆ่าหญ้า มีปริมาณสุทธิ 12673.53 ตัน โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยารับผิดชอบงบประมาณในการดำเนินการกำจัดขยะอันตรายให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

5.4 ปัญหาอุปสรรคในการจัดเก็บขยะ

1. ประชาชนขาดความตระหนักของการคัดแยกที่ต้นทาง เคยชินในการจัดการขยะในครัวเรือนอย่างไม่ถูกต้อง
2. หมู่บ้านบริหารจัดการขยะโดยตนเอง ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักวิชาและขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการ
3. งบประมาณในการดำเนินการมีจำกัด
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานบริหารจัดการขยะ
5. ไม่มีสถานที่กำจัดขยะปลายทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานมาก
6. บ่อฝังกลบปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงแก้ไขบ่อฝังกลบให้ถูกต้องได้
7. ประชาชนไม่ยินยอมให้มีบ่อฝังกลบขยะในพื้นที่

8. สภาพพื้นที่เป็นชุมชนขยาย เนื่องจากติดกับเขตเมือง มีการสร้างอาคาร ที่พักอาศัย สถานประกอบการเป็นจำนวนมาก ทำให้มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นในพื้นที่อย่างรวดเร็ว

9. ครุภัณฑ์รถบรรทุกขยะมีสภาพเก่า ชำรุด อายุการใช้งานที่นาน ไม่เพียงพอ และมีความล่าช้า ต่อการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอย

ด้านทรัพยากรน้ำ

1. แม่น้ำสายหลัก ได้แก่

1) แม่น้ำยมมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูลังกาในเขตอำเภอปง จังหวัดพะเยา และอำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน ไหลผ่านอำเภอเชียงม่วน ความยาวแม่น้ำช่วงนี้ ประมาณ 60 กิโลเมตร ก่อนที่จะเข้าสู่จังหวัดแพร่ แล้วไหลผ่านจังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดพิจิตร และบรรจบแม่น้ำที่จังหวัดนครสวรรค์

2) แม่น้ำอิงมีต้นกำเนิดจากลำน้ำสาขาต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยหลวงและอุทยานแห่งชาติแม่ปืม รวมถึงหนองเล็งทราย ไหลลงมาทางทิศใต้ลงสู่กว๊านพะเยา วนขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านอำเภอเมืองพะเยา กิ่งอำเภอภูกามยาว อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ และไหลเข้าสู่จังหวัดเชียงราย อำเภอเทิง จนบรรจบแม่น้ำโขงที่อำเภอเชียงของ รวมความยาวที่อยู่ในเขตจังหวัดพะเยาประมาณ 160 กิโลเมตร

2. แม่น้ำสายรอง ได้แก่

1) น้ำจิม เป็นลำน้ำสาขาแม่น้ำยมตอนบนอยู่ในเขตอำเภอปง ความยาวลำน้ำ ประมาณ 20 กิโลเมตร

2) น้ำควร เป็นสาขาแม่น้ำยมทางทิศตะวันออก ในเขตอำเภอปง ความยาวลำน้ำประมาณ 25 กิโลเมตร

3) น้ำปี้ เป็นสาขาแม่น้ำยมทางฝั่งตะวันออก ในเขตอำเภอเชียงม่วน ความยาวลำน้ำประมาณ 15 กิโลเมตร

4) น้ำร่องช้าง เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำอิงตอนกลาง ไหลจากทิศใต้ขึ้นทิศเหนือ ไปลงแม่น้ำอิง ที่อำเภอเมืองพะเยา ความยาวประมาณ 30 กิโลเมตร

5) น้ำจุน เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำอิงตอนกลาง ไหลจากทิศใต้ขึ้นทิศเหนือ ไปลงแม่น้ำอิง ที่อำเภอจุน ความยาวประมาณ 40 กิโลเมตร

6) แม่น้ำลาว เป็นสาขาของแม่น้ำอิง อยู่ในเขตอำเภอเชียงคำ ไหลลงแม่น้ำอิงที่อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีลำน้ำสาขาที่สำคัญ คือ น้ำญวน น้ำแวน

3. ทะเลสาบ/พื้นที่ชุ่มน้ำ ได้แก่

(1) กว๊านพะเยา พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ที่ตั้งและพื้นที่ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เนื้อที่ 20.5296 ตารางกิโลเมตร (12,831 ไร่) ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ $19^{\circ} 09' - 13' N$ และ $99^{\circ} 51' - 56' E$ ระวัง 4947 II ความสูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 386.40 เมตร

สภาพทางกายภาพ

กว๊านพะเยาเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ โดยเป็นกลุ่มน้ำใหญ่ที่ตั้งอยู่บริเวณที่ลุ่มด้านตะวันตกของจังหวัดพะเยา ประกอบด้วยกลุ่มน้ำอิง และกลุ่มน้ำกว๊านพะเยา ที่มีลักษณะเป็นที่ราบกั้นกระทะ เกิดจากการทรุดตัวตามแนวเลื่อนในบริเวณแนวแม่น้ำอิง บริเวณนี้นอกจากมีกว๊านพะเยาแล้ว ยังมีหนองน้ำต่างๆ ประมาณ 10 แห่ง ที่มีร่องน้ำเชื่อมต่อระหว่างหนองน้ำ และมีร่องน้ำเชื่อมต่อระหว่างกว๊านพะเยากับแม่น้ำอิง โดยในฤดูฝนจะมีพื้นที่น้ำมาก แต่ในฤดูแล้งจะมีน้ำเฉพาะในแม่น้ำอิง และบริเวณหนองต่าง ๆ

คุณค่าและการใช้ประโยชน์

ในส่วนของคุณค่าและการให้ประโยชน์ของกวีานพะเยา ที่เป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในภาคเหนือตอนบน มีการใช้ประโยชน์โดยรอบกวีานพะเยาส่วนใหญ่เป็นนาข้าว ตลอดจนใช้น้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร การประมงและผลิตภัณฑ์พื้นบ้านต่างๆกวีานพะเยามีความสำคัญในการช่วยบรรเทาอุทกภัยบริเวณพื้นที่ด้านล่างของแหล่งน้ำ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ตลอดจนเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญ และเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำจืดอยู่ในสถานีวิจัยประมงน้ำจืดจังหวัดพะเยา จึงมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนเป็นอย่างยิ่ง

การจัดการและการคุกคามบริเวณพื้นที่กวีานพะเยาทั้งหมดและรอบกวีานบางส่วนเป็นพื้นที่สาธารณะ แต่มีที่ดินโดยรอบบางส่วนที่มีเอกสารสิทธิ์ครอบครอง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของโฉนดสถานการณืและปัญหาปัจจุบันในกวีานพะเยา พบว่า กวีานพะเยาตื่นขึ้นจากการสะสมของตะกอนดินจากลำห้วยและการทับถมของซากพืชหรือพรรณไม้ น้ำ รวมทั้งการพังทลายของดินการบุกรุกถือครอง และใช้ประโยชน์จากพื้นที่ การแพร่ระบาดของพืชและสัตว์น้ำต่างถิ่น ซึ่งมีผลต่อระบบการแพร่พันธุ์ของสิ่งมีชีวิตท้องถิ่น การทำประมงผิดประเภทที่ทำให้สัตว์น้ำท้องถิ่นมีจำนวนลดลง การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งเป็นการตัดเส้นทางไหลเวียนของน้ำและการวางไข่ของสัตว์น้ำ ปริมาณน้ำลดลงเนื่องจากการตื่นขึ้นและน้ำต้นทุนในฤดูแล้งมีน้อยตลอดจนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ที่อาจมีผลกระทบต่อระบบนิเวศและความสัมพันธ์ของพื้นที่ชุ่มน้ำต่อวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนในพื้นที่ ถึงแม้ว่าได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ที่มีความสำคัญในระดับนานาชาติแล้วก็ตาม จากการเสียดุลของระบบน้ำตามธรรมชาติและการบุกรุกทั้งจากชุมชนการขยายตัวของชุมชนการท่องเที่ยวและสถานประกอบการซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขและฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน

(2) **หนองเล็งทราย เป็นแหล่งน้ำจืดที่รองลงมาจากกวีานพะเยา** อยู่ในเขตอำเภอแม่ใจมีเนื้อที่ 5,400 ไร่ หรือ 8.64 ตารางกิโลเมตร ประเมินสถานการณืด้านทรัพยากรแหล่งน้ำ จากการสูญเสียความสามารถในการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ กวีานพะเยา หนองเล็งทราย แม่น้ำอิง ลำน้ำสาขา และแม่น้ำยม มีความสามารถในการเก็บกักน้ำน้อยลงอันเนื่องมาจากตื่นขึ้นของแหล่งน้ำ ซึ่งเกิดจากการชะล้างพังทลายของดินก่อให้เกิดตะกอนลงไปสะสมอยู่ในแหล่งน้ำต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเกิดจากการทับถมของซากวัชพืช การก่อสร้างฝาย หรือทำนบกั้นน้ำโดยไม่มีประตูระบายน้ำและการบุกรุกที่ดินริมน้ำ และอีกสาเหตุหนึ่ง ความเสื่อมโทรมและการสูญเสียแหล่งน้ำอันเป็นน้ำลำธาร จากการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่เกษตรกรรม การทำไร่เลื่อนลอย รวมทั้งการถูกไฟป่าเผาทำลาย จนภูเขากลายเป็นเขาหัวโล้น โดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาด้านตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัด เริ่มจากด้านใต้ของอำเภอดอกคำใต้ เรื่อยขึ้นไปจนถึงทิศเหนือของอำเภอดอกคำใต้

ด้านทรัพยากรน้ำบาดาล

คุณภาพน้ำบาดาล จากข้อมูลคุณภาพน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พบว่าคุณภาพน้ำบาดาลบางดัชนีมีค่าสูงเกินเกณฑ์อนุโลมสูงสุดของมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลที่ใช้บริโภค ปริมาณฟลูออไรด์สูงกว่าเกณฑ์อนุโลมสูงสุด (>1.0 มิลลิกรัม/ลิตร) ในหลายพื้นที่ ได้แก่ ตำบลสันโค้ง อำเภอดอกคำใต้ ตำบลดงเจน อำเภอกู่แก้ว ตำบลบ้านด้า อำเภอมือง ตำบลหงส์หิน อำเภอดอกคำใต้ ตำบลฝายกวาง อำเภอเชียงคำ และตำบลควน อำเภอปง เป็นต้น ปริมาณเหล็กสูงกว่าเกณฑ์อนุโลมสูงสุด (>1.0 มิลลิกรัม/ลิตร) ส่วนใหญ่พบในพื้นที่อำเภอดอกคำใต้ อำเภอเชียงคำ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอปง อำเภอมือง และอำเภอแม่ใจ

โดยจังหวัดพะเยามีการขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 - ปัจจุบัน จำนวน 1,217 บ่อ และจำนวนผู้ขอรบใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล จำนวน 1,032 บ่อ แบ่งเป็น เพื่ออุปโภคบริโภค 562 บ่อ ธุรกิจ 277 บ่อ และเกษตรกรรม 193 บ่อ

แต่อย่างไรก็ตาม หากมีการใช้น้ำบาดาลเกินปริมาณที่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อม ในรูปการทรุดตัวของแผ่นดิน การแทรกซึมของน้ำผิวดินมายังชั้นน้ำบาดาลจนทำให้คุณภาพน้ำต่ำกว่ามาตรฐาน การใช้ประโยชน์การคาดการณ์ความต้องการใช้น้ำในอนาคตของแต่ละลุ่มน้ำด้านการชลประทานการเกษตรการ อุปโภคและบริโภคการอุตสาหกรรมและเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำพบว่าลุ่มน้ำอิงที่มีความ ต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้น เฉพาะความต้องการด้านชลประทานและอุตสาหกรรม ส่วนความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร นอกเขตชลประทานลดลงในทุกลุ่มน้ำ แม้ว่าปัจจุบันปริมาณน้ำที่เก็บกักได้จะมีสูงกว่าความต้องการใช้น้ำเนื่องจาก ประสิทธิภาพการส่งน้ำที่ต่ำและมีระบบส่งน้ำ เป็นระบบคลองเปิดเป็นส่วนใหญ่ทำให้มีข้อจำกัดในการส่งน้ำให้แก่ พื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำในทุกพื้นที่ได้นอกจากนั้นยังมีความผันแปรของปริมาณน้ำตามพื้นที่และฤดูกาล ที่ทำให้ขาด แคลนน้ำในหลายลุ่มน้ำส่งผลให้ปริมาณความต้องการใช้น้ำนั้นไม่เพียงพอ ซึ่งถ้ายังมีระบบบริหารจัดการน้ำที่ไม่ดี ก็ จะยิ่งส่งผล ให้ทุกพื้นที่ต้องประสบกับปัญหาขาดแคลนน้ำและปัญหาอุทกภัยยี่สิบวันจะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนการจัดน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งถือเป็นการจัดการพื้นฐานสำหรับชุมชน มีการบริการน้ำประปาโดยมี แนวโน้มความต้องการนำน้ำดิบมาใช้ทำน้ำประปามีเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา , กรกฎาคม 2566

☑ ด้านพลังงาน

ด้านพลังงานซึ่งมีหน่วยวัดปริมาณพลังงานต้นเทียบเท่าน้ำมันดิบ” (ton of oil equivalent; toe) คือ หน่วยวัดปริมาณพลังงานโดยเทียบการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงนั้นๆ ในปริมาณที่เท่ากับพลังงาน ที่ได้จากการเผาไหม้น้ำมันดิบ 1 ตัน เช่น การใช้ไฟฟ้า 4 toe หมายถึง ปริมาณไฟฟ้าที่ใช้มีค่าการให้พลังงาน เท่ากับพลังงานที่ได้จากการเผาน้ำมันดิบไป 4 ตัน หรือ การใช้ก๊าซธรรมชาติ 6 ktoe หมายถึง ปริมาณ ก๊าซธรรมชาติใช้มีค่าการให้พลังงานเท่ากับพลังงานที่ได้จากการเผาน้ำมันดิบไป 6 กิโลตัน หรือ 6,000 ตัน จังหวัดพะเยามีศักยภาพพลังงานทดแทน

1.6 มรดกด้านอื่น ๆ

1. ข้อมูลการเลือกตั้งและสถิติผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งของจังหวัดพะเยา

ข้อมูลการเลือกตั้งทั่วไป (ส.ส.) จังหวัดพะเยา

การเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ลงทะเบียน)	ผู้มาใช้ สิทธิ	ร้อยละผู้มาใช้ สิทธิ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) พ.ศ. 2566	386,805 คน	-	78.64%

- จำนวนที่นั่ง ส.ส. พะเยา: 3 ที่นั่ง

ข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่น จังหวัดพะเยา

1. การเลือกตั้งนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา (อบจ.) (ธันวาคม 2563)

รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	382,280 คน	-
ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	257,081 คน	67.25%
บัตรดี	227,052 ใบ	88.32%
บัตรเสีย	15,186 ใบ	5.91%
บัตรไม่เลือกผู้สมัครใด	14,843 ใบ	5.77%

จำนวนคะแนนรวมที่ใช้ในการเลือกตั้งนายก อบจ. พะเยา: 228,974 คะแนน (จากผู้มาใช้สิทธิทั้งหมด 257,081 คน)

2. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา (ส.อบจ.) (กำหนดการล่าสุด - กุมภาพันธ์ 2568)

- จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ประมาณการ): ราว 370,000 คน
- จำนวนเขตเลือกตั้ง: 24 เขต (สมาชิกเขตละ 1 คน)
- วันเลือกตั้ง: 1 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 08.00 - 17.00 น.

3. ผลการใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล (เมษายน 2564)

ข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับเทศบาลของบางพื้นที่ แสดงให้เห็นว่ามีอัตราการใช้สิทธิที่หลากหลาย เช่น

เทศบาล	นายก	ผู้มาใช้สิทธิ	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	ร้อยละผู้มาใช้สิทธิ
เทศบาลตำบลเชียงม่วน	นายสุเมธี คำลือ	5,481 คน	7,333 คน	74.74%
เทศบาลตำบลดงเจน (อ.ภูพานยาว)	นายวุฒิชัย รูปศิริ	5,191 คน	7,076 คน	73.36%
เทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า (อ.จุน)	นายกมล สุวรรณมาศ	4,719 คน	6,858 คน	68.81%
เทศบาลตำบลเวียงล่อ (อ.จุน)	นายผดุง วงศ์กา	3,436 คน	5,133 คน	66.94%

ส่วนที่ 2

ทิศทางพัฒนาพื้นที่ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการวิจัย

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 มี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 โดยกำหนดให้มี การแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ในการติดตาม การตรวจสอบ และการ ประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” และมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ “ประเทศชาติมั่นคงประชาชนมีความสุข”

เป้าหมายและประเด็นการพัฒนาตามยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกရာช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการ ของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนา ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ ที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศ ในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดรับกับบริบทของ เศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคณะกรรมาธิการ รุนใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศ

ไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน ในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทย มีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสาร ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมาย การพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำ เพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อสังคมไปสู่อุตสาหกรรม การบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพ อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม ในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็น การดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะผ่านทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาท หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงาน ให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลด ความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

2.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 23 ประเด็นกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนโดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคคลให้มีองค์ความรู้และเกิดทักษะการเรียนรู้ มีดังนี้

ประเด็นที่ 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

เป้าหมายแผนแม่บท : คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี

เป้าหมายของแผนย่อย : คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลงานด้านสติปัญญาคุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1) บูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม ในการจัดการเรียนการสอนในและนอกสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนตามพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน อนุรักษ์พัฒนาและสืบสานมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ส่งเสริมความเป็นไทยในระดับท้องถิ่น และชุมชนจัดให้มีพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่ ส่งเสริมชุมชนให้เป็นฐานการสร้างวิถีชีวิตพอเพียง

ประเด็นที่ 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

เป้าหมายแผนแม่บท : คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

เป้าหมายของแผนย่อย : ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงาน และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย

2) ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชน ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน สร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

☑ แผนย่อยที่ 3.3 แผนย่อย การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

เป้าหมายของแผนย่อย : วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- 1) จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 2) จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถความถนัดและความสนใจ โดยเน้นเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เน้นให้เกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยผ่านการออกแบบการเรียนรู้ที่มีครูคอยเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการได้กับเด็กทุกกลุ่ม
- 3) จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน
- 4) จัดให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะการเป็นนักคิด นักนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมกันและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม
- 5) จัดให้มีกลไกส่งเสริมและสนับสนุนบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางอารมณ์ ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น

☑ แผนย่อยที่ 3.4 แผนย่อย การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

เป้าหมายของแผนย่อย : แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- 1) ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงานให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและผลิตภาพเพิ่มขึ้นให้กับประเทศ
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานฝีมือให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ เพื่อสร้างโอกาสและทางเลือกในการทำงาน

☑ แผนย่อยที่ 3.5 แผนย่อย การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

เป้าหมายของแผนย่อย : ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- 1) ส่งเสริมการมีงานทำ ของผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย สมรรถนะทางกาย ลักษณะงาน และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มวัย
- 2) ส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

ประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้

เป้าหมายแผนแม่บท : คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นมีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นมีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.1 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

เป้าหมายของแผนย่อย : คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1) ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับ การศึกษารวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ในการพัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะที่มีชีวิต มีพลวัตมีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมต่อและมีส่วนร่วม พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะชีวิต และสามารถนำมาใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพได้จริง และพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับ การเรียนรู้ของตนได้ เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต โดยใช้สื่อผสมอย่างหลากหลาย ปรับเปลี่ยนตามความสามารถและระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัวสื่อเลือกประกอบเนื้อหาได้เอง ค้นหา แก้ไข จัดบันทึกได้เก็บประวัติการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการประเมินผล การเรียนรู้ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีความรู้ที่ทักษะ และสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

2) เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน สายอาชีพและระบบสนับสนุนอื่น ๆ

3) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำ ของโรงเรียน ในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ของโรงเรียนในทุกระดับ ในด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนพนักงานสนับสนุนงานบริหารจัดการโรงเรียน ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงโครงสร้าง การศึกษาที่เน้นสายอาชีพมากขึ้น มีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดทักษะความเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะภาษาที่ 3 ทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ อย่างคล่องตัวเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษาส่งเสริมภาคประชา สังคมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้ และทบทวนทักษะ พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมปฏิรูประบบ การสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 มากกว่าการวัดระดับความรู้ ส่งเสริมการวิจัย และใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอนและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้อง กับบริบทพื้นที่

4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดให้มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มี คุณภาพสูงและยืดหยุ่น มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเอง รวมถึงการยกระดับ ทักษะวิชาชีพ พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชนและ ภาคประชาสังคม พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และพัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มี

คุณภาพที่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

5) สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านในสถานศึกษา และสำหรับประชาชน

ประเด็นที่ 15 พลังทางสังคม

เป้าหมายแผนแม่บท : ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.2 การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

เป้าหมายของแผนย่อย : ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการนำความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดชีวิตของผู้สูงอายุมายถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลังเพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคม

2) ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาทักษะตามความต้องการของผู้สูงอายุ

3) การพัฒนาทักษะและศักยภาพผู้สูงอายุและภาคส่วนต่าง ๆ โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้สูงอายุในการปกป้องตนเองจากภัยรอบด้าน ด้วยการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในลักษณะโปรแกรมอเนกประสงค์โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และพัฒนาเครื่องมือ/กลไก/ระบบสารสนเทศ การจัดการศึกษา/กิจกรรมผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและเข้าถึงได้ง่าย

ประเด็นที่ 16 เศรษฐกิจฐานราก

เป้าหมายแผนแม่บท : รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.1 การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

เป้าหมายของแผนย่อย : ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1) เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย เพื่อยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจโดยสร้างโอกาสและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการ การบริหารจัดการ ความเสี่ยงและการตลาด มีทักษะต่าง ๆ ที่สอดคล้องและจำเป็นต่อการยกระดับเป็นผู้ประกอบการ สามารถเชื่อมโยงและผสมผสานบูรณาการองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของชุมชนที่ครบวงจร โดยยึดแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นที่ 17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

เป้าหมายแผนแม่บท : คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.2 มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

เป้าหมายของแผนย่อย : มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้กับประชากรกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อให้เข้าถึงบริการของรัฐและโอกาสทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม

2) ระดมพลังความร่วมมือสร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภาครัฐส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

ประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน

เป้าหมายแผนแม่บท : สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.3 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายของแผนย่อย : การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

แนวทางการพัฒนา

1) สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคส่วนต่าง ๆ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบและความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและหน่วยงานในระดับต่าง ๆ ทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่น รวมทั้งชุมชน ให้มีความรู้ ความสามารถในการรับมือกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนย่อยที่ 3.5 การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

เป้าหมายของแผนย่อย : คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย โดยปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ของภาครัฐ ให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนทุกภาคส่วนให้ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคตสร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและระดับสากล โดยสอดแทรกในหลักสูตรการศึกษาและ/หรือการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบและนอกระบบ

2) พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล ให้มีการจัดกิจกรรมเชิงพื้นที่และ/หรือพื้นที่ ทดลองเชิงนวัตกรรม เสริมสร้างคุณลักษณะและคุณภาพชีวิตที่พึงประสงค์ให้กลายเป็นที่ยอมรับในวิถีชีวิต ของประชากรตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ รวมถึงสร้างกลไกและกระบวนการการมีส่วนร่วมอย่างมีธรรมาภิบาล เพื่อยกระดับกระบวนการทัศน์ที่ต้องการส่งเสริม

ประเด็นที่ 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บท :

เป้าหมายที่ 1 บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

เป้าหมายที่ 2 ภาครัฐมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำ นวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.1 การพัฒนาบริการประชาชน

เป้าหมายของแผนย่อย : งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการและ ปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลอย่างคุ้มค่า มีความรวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย ลดข้อจำกัดทาง กายภาพเวลา พื้นที่และตรวจสอบได้ ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล เพื่อให้บริการภาครัฐเป็นไปอย่างปลอดภัย สร้างสรรค์ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล เกิดประโยชน์สูงสุด

2) ปรับวิธีการทำงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการภาครัฐที่มีคุณค่าและได้มาตรฐาน มีการพัฒนาบริการเดิมและสร้างบริการใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ และผู้ใช้บริการเปิดโอกาสให้เสนอความเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างสะดวก ทันสถานการณ์

แผนย่อยที่ 3.2 การบริหารจัดการการเงินการคลัง

เป้าหมายของแผนย่อย :

เป้าหมายที่ 1 หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมายที่ 3 หน่วยงานของรัฐดำเนินโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

แนวทางการพัฒนา

1) จัดทำงบประมาณตอบสนองต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ สนับสนุนบทบาทภารกิจของหน่วยงานทั้งในภารกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ ภารกิจพื้นที่และภารกิจอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายของแต่ละแผนงาน/โครงการ และเป้าหมายร่วมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสถานการณ์และความเร่งด่วนในแต่ละช่วงเวลา

2) กำหนดให้มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการ ทั้งในภารกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ และภารกิจพื้นที่ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ เป็นการติดตามประเมินผลทั้งระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนย่อยที่ 3.4 การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

เป้าหมายของแผนย่อย : ภาครัฐมีขีดความสามารถสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง” สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า รองรับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อน และทันการเปลี่ยนแปลง โดยการนำ นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้มีการนำ ข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ การบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กรทั้งภายในและภายนอกภาครัฐแบบอัตโนมัติ รวมทั้งการฝึกอบรมทักษะเฉพาะทางของบุคลากร เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น

2) กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใสยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำ นวัตกรรม เทคโนโลยี ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหาร และการตัดสินใจพร้อมมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเสริมสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร

แผนย่อยที่ 3.5 การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

เป้าหมายของแผนย่อย : บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทักษะด้านดิจิทัล มีทัศนคติและกรอบความคิดในการทำงานเพื่อให้บริการประชาชน และอำนวยความสะดวก สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบท การพัฒนามีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การเปลี่ยนราชการเป็นมืออาชีพ ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและความสุจริตกล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้อง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของส่วนตน

2) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง โดยการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถตอบสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ มีการประเมินผลและเลื่อนระดับตำแหน่งของบุคลากรภาครัฐตามผลสัมฤทธิ์ของงานและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยมีกลไกการป้องกันการแทรกแซงและการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบ การสร้างกลไกให้บุคลากรภาครัฐสามารถโยกย้ายและหมุนเวียนได้อย่างคล่องตัวเพื่อประโยชน์ของภาครัฐ

ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายแผนแม่บท : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.1 การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายของแผนย่อย : ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางการพัฒนา

1) ให้ความสำคัญกับการปรับพฤติกรรมเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งกลไกในการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการถ่ายทอดหลักสูตร

2) สร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน เพื่อสร้างการรับรู้ผ่านการพัฒนาหลักสูตร เครื่องมือ แนวทางความร่วมมือที่มีความเหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุ

3) ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

4) สนับสนุนกลไกและบูรณาการดำเนินงานเพื่อการป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะในระบบราชการ โดยผลักดันให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนและพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานต่อไป

ประเด็นที่ 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

เป้าหมายแผนแม่บท : ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

แผนย่อยของแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

แผนย่อยที่ 3.2 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม

เป้าหมายของแผนย่อย : คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้นจากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ทุกกลุ่มตลอดช่วงวัยเพื่อให้ประชาชนไทยมีทักษะ ความรู้ รวมทั้งการบูรณาการข้ามศาสตร์วิชา เพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคมอย่างตรงจุดยกระดับคุณภาพชีวิต โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การยกระดับคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา ครู หลักสูตรและกระบวนการสอน การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) เป็นแผนที่เป็นกลไกสำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” การขับเคลื่อนงานการศึกษาที่มุ่งตอบสนองต่อเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จำนวน 2 เป้าหมาย คือ

เป้าหมายที่ (2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้วยการดำเนินงานพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยมีความรู้และทักษะที่จำเป็นและเหมาะสมกับโลกยุคใหม่ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถปรับตัวรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้ตามสถานการณ์ การผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศพัฒนาทักษะและสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความต้องการ พร้อมสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบที่หลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

เป้าหมายที่ (3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม มุ่งเน้นการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาคให้กับผู้เรียนทุกกลุ่มและทุกช่วงวัยในรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย การสนับสนุนเงินอุดหนุนและทรัพยากรที่จำเป็นแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพทันสมัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการค้นหา ติดตามเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้เข้าสู่ระบบการศึกษา โดยมีหมุดหมายสำคัญที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้

หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 1 คริวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ พัฒนาทักษะอาชีพตามความเหมาะสม

หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 3 สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความเสี่ยงและปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ

หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลกสามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต

เป้าหมายที่ 3 ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาาระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาวัยแรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคต

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.5 พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้าง ออกแบบ และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการผลิตและบริการ การจัดการและการตลาด

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ

หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

เป้าหมายที่ 1 การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก และประหยัด

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ทบทวนกระบวนการทำงานของภาครัฐควบคู่กับพัฒนาการบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล

2.4 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดทำ และขับเคลื่อนแผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้องทางด้านความมั่นคงได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เป้าหมายในภาพรวม

ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 7 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

ผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ดีขึ้น รวมทั้งสามารถบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ร่วมกัน

กลยุทธ์หลักที่ 2 การพัฒนาขีดความสามารถและสมรรถนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 จัดทำ และพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถป้องกันตนเองจากการค้ามนุษย์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 8 การแก้ไข ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

เป้าหมายที่ 1 การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ผลสัมฤทธิ์ ประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการป้องกันจากยาเสพติด

กลยุทธ์หลักที่ 1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้มีภูมิคุ้มกันและสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างพื้นที่ปลอดภัยและลดความต้องการยาเสพติด

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 สร้างภูมิคุ้มกันระดับบุคคล ด้วยการเสริมสร้างทัศนคติและความรู้เท่าทันยาเสพติด ทั้งการเสพและการค้า รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มเป้าหมายทั้งรูปแบบเนื้อหา วิธีการ และช่องทางการสื่อสาร และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในทุกขั้นตอน

2.5 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นแผนระยะยาว 20 ปี เป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษา ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

เป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ มี 2 เป้าหมาย ได้แก่

(1) เป้าหมายด้านผู้เรียน

มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ประกอบด้วย

➢ 3Rs การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) การคิดเลขเป็น (Arithmetic)

➢ 8Cs

= ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)

= ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)

= ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross - cultural Understanding)

= ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)

= ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy)

= ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)

= ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

= ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

(2) เป้าหมายของการจัดการศึกษา

(1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access)

ประชากรทุกคนมีโอกาสได้รับบริการทางการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเทียบเท่าที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

ประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ ผูกพันเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะเพื่อการทำงานหรือการมีชีวิตรองหลังวัยทำงานอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข

(2) ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม (Equity)

ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มปกติ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีภูมิหลังทางสังคมหรือฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ได้รับโอกาสและบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

(3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็มตามศักยภาพ (Quality)

ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะของแต่ละบุคคลเต็มตามศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล ภายใต้ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ สังคมแห่งปัญญา และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency)

หน่วยงาน สถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกแห่งสามารถบริหารจัดการและจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล จัดให้มีระบบการจัดสรรและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ก่อประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตนเองและส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทุนและร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะสถานประกอบการ สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในสังคม และผู้เรียนผ่านมาตรการทางการเงินและการคลังที่เหมาะสม

(5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการทำงานของกำลังคนในประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ที่จะนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการศึกษาที่สร้างความมั่นคงในชีวิตของประชาชน สังคมและประเทศชาติและการสร้างเสริมการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้ 6 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมายตามยุทธศาสตร์

เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

เป้าหมายที่ 3 คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

แนวทางการพัฒนา

- 1) ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2) ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดนและพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบ และแรงงานต่างด้าว
- 3) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมายตามยุทธศาสตร์

เป้าหมายที่ 1 กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

แนวทางการพัฒนา

- 1) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- 2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมายตามยุทธศาสตร์

เป้าหมายที่ 1 ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ

เป้าหมายที่ 3 สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ 4 แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ มีคุณภาพและมาตรฐานและประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

เป้าหมายที่ 5 ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนา

- 1) ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสมเต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐานและประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
- 3) สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- 4) พัฒนาระบบกลไกการติดตาม การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ
- 5) พัฒนาค้นข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมายตามยุทธศาสตร์

เป้าหมายที่ 1 ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

เป้าหมายที่ 2 การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

เป้าหมายที่ 3 ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตาม ประเมิน และรายงานผล

แนวทางการพัฒนา

- 1) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ
- 2) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
- 3) พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยง และเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายตามยุทธศาสตร์

เป้าหมายที่ 1 คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

เป้าหมายที่ 2 หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรมจริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

2) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมายตามยุทธศาสตร์

เป้าหมายที่ 1 โครงสร้าง บทบาท และระบบการบริหารจัดการศึกษา มีความคล่องตัว ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้

เป้าหมายที่ 2 ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

เป้าหมายที่ 3 ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่

เป้าหมายที่ 4 กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียนสถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ

เป้าหมายที่ 5 ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

แนวทางการพัฒนา

- 1) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา
- 4) ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา
- 5) พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

2.6 แผนภูมิตราถาวร ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของกระทรวงศึกษาธิการ

ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์/เป้าหมายการให้บริการรายประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
2. พัฒนากำลังคน เพื่อสร้างความ สามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ
4. สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา
5. ส่งเสริมการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์รายประเด็นยุทธศาสตร์

1. ผู้เรียนได้รับโอกาสและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและทักษะที่จำเป็นสอดคล้องกับการเสริมสร้างความมั่นคงในแต่ละบริบท
2. ผู้เรียนมีสมรรถนะและองค์ความรู้ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ ภูมิภาค และประเทศ
3. ผู้เรียนมีคุณภาพ ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่
4. ครู และบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่
5. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง และเสมอภาคด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
6. หน่วยงานและสถานศึกษามีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
7. หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

กลยุทธ์

- 1.1 ปลูกฝังค่านิยมและหลักคิดที่ถูกต้องเพื่อเสริม สร้างเสถียรภาพสถาบันหลักของชาติ ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 1.2 ยกระดับคุณภาพและสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษา และพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้/อาชีพ ด้วยศาสตร์พระราชาและตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเขตพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามตะเข็บชายแดนและพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบและแรงงานต่างด้าว)
- 1.3 พัฒนากลไกบูรณาการระบบบริหารจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดหรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- 1.4 พัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนากำลังคน เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กลยุทธ์

- 2.1 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ ภูมิภาค และประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ

กลยุทธ์

- 3.1 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติ ควบคู่กับการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล
- 3.2 สร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลรองรับการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 3.3 บูรณาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นพลเมืองและความปลอดภัยของผู้เรียน
- 3.4 พัฒนาการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงาน
- 3.5 ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมการบริหารและจัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรวิจัยทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

กลยุทธ์

- 4.1 เพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่มีคุณภาพได้อย่างหลากหลาย ครอบคลุม ทุกพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย
- 4.2 ส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมต่อการเข้าถึง และพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์

- 5.1 ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

- 6.1 ส่งเสริมและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการและบริการประชาชน
- 6.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษาให้เป็นเอกภาพ เป็นปัจจุบัน และเชื่อมโยงกันในทุกระดับ
- 6.3 สร้างและพัฒนากลไกการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงทุกระดับ ทุกพื้นที่
- 6.4 เร่งรัด ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง
- 6.5 ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานให้มีความทันสมัย ยืดหยุ่น เชื่อมโยง และเอื้อต่อการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ
- 6.6 พัฒนาเครือข่ายต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบให้มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ ฝึกระวัง และติดตามพฤติกรรมเสี่ยงการทุจริต
- 6.7 พัฒนาระบบงานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน และบุคลากรทางการศึกษาอื่น เพื่อยกระดับสมรรถนะการปฏิบัติงาน

2.7 แผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566 - 2570

วิสัยทัศน์ “ภาคเหนือเป็นภูมิภาคต้นแบบด้านการศึกษาของประเทศ ที่ยกระดับคุณภาพ การศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่เกิดทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง”

“ต้นแบบ” หมายถึง แบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการด้านการศึกษา ที่เกิดจากการบูรณาการ ทำงาน ร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยการส่งเสริม ปรับปรุง และเร่งรัดงานด้านการศึกษาที่มุ่งตอบสนอง ต่อความต้องการ ของผู้เรียน (ผู้เรียน หมายถึง เด็กปฐมวัย เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ทุกช่วงวัย) บริบทโลก บริบท พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ จำเป็นในศตวรรษที่ 21

“ยกระดับคุณภาพการศึกษา” หมายถึง การส่งเสริม ปรับปรุง และเร่งรัดพัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและ กระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ตามมาตรฐานและมีความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศ

“ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา” หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกพื้นที่และกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบริการทาง การศึกษาอย่างเหมาะสม เสมอภาค และอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“ทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง” หมายถึง 1) ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง 2) ยึดมั่นใน ศาสนา 3) มั่นคง ในสถาบันพระมหากษัตริย์ และ 4) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

พันธกิจ

1. สร้างผู้เรียนสู่การเป็น “คนดี และคนเก่ง”
2. ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา
3. ลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา
4. ระดมพันธมิตรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมการบูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงและอยู่ดีมีสุข
2. พัฒนาหลักสูตร งานวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตรงตามศักยภาพผู้เรียนที่ หลากหลาย ให้มี สมรรถนะ ความรู้ และความสามารถในการแข่งขันตามคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. ส่งเสริมปัจจัยทุนทางด้านสังคมและทุนทางด้านธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ และนำแนวคิด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีคุณธรรม
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ความสงบ บนพื้นฐานความถูกต้อง
2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานและมีความสามารถในการแข่งขัน ระดับประเทศ
3. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศักยภาพในการ บริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพทุกระดับ
4. ประชากรทุกกลุ่มอายุได้รับโอกาสการศึกษาที่หลากหลาย เหมาะสม เสมอภาค อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความภาคภูมิใจ ในอัตลักษณ์ ของพื้นที่ โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
6. หน่วยงานทางการศึกษามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์

1. สร้างและส่งเสริมภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อความมั่นคง
2. ส่งเสริมการนำกระบวนการลูกเสือมาใช้ในกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตผู้เรียน
3. ส่งเสริมงานด้านวิชาการ การวิจัย ที่เป็นมาตรฐาน ให้มีความยืดหยุ่นตามบริบทของ ท้องถิ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย
4. ส่งเสริมสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และจัดการเรียนการสอนตาม พหุปัญญาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
5. ส่งเสริมหน่วยงานทางการศึกษาให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ นวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน
6. ส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่หลากหลายและกระจายโอกาส ทางการศึกษาให้ประชากรทุกกลุ่มอายุสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ ครอบคลุมทุกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
7. ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้าง วิธีการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่น โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
8. ส่งเสริมการระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่
9. ส่งเสริมให้หน่วยงานทางการศึกษาปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรให้ทันสมัย เหมาะสม และเอื้อต่อ การปฏิบัติงาน

2.8 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

วิสัยทัศน์ “บูรณาการจัดการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 2 โดยน้อมนำพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษา และคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมล้านนา เพื่อคุณภาพการศึกษาตลอดช่วงชีวิตอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารและการจัดการศึกษาแบบบูรณาการในระดับภาคอย่างมี ประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างโอกาส และความเสมอภาค ในการเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงตามศักยภาพ ของผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
4. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผล ต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

เป้าประสงค์รวม

1. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาระดับภาคสู่การปฏิบัติในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน 2 อย่างมี ประสิทธิภาพ
2. ผู้เรียนมีการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. ข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะการปฏิบัติงานและสมรรถนะ วิชาชีพในศตวรรษที่ 21
4. ผู้เรียนได้รับโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
5. หน่วยงานทางการศึกษามีการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคม
2. การพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
4. การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา
5. การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคม

กลยุทธ์

1.1 ปลุกฝังค่านิยมและหลักคิดที่ถูกต้องเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพสถาบันหลักของชาติตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข น้อมนำ เผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางพระราชดำริ

1.2 ยกระดับและสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้วิชาชีพ ในเขตพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามตะเข็บชายแดน ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมกลุ่มชนชายขอบ และแรงงานต่างด้าว)

1.3 พัฒนากลไกบูรณาการระบบบริหารจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ (ยาเสพติด, ภัยไซเบอร์, ภัยพิบัติธรรมชาติ, โรควุ่นใหม่ ฯลฯ)

1.4 ส่งเสริม สนับสนุนการบูรณาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง หลักคิดและทัศนคติ ที่ถูกต้อง ด้านระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นพลเมือง

ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์

2.1 พัฒนาทักษะแรงงานฝีมือตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่และภูมิภาค (อาทิ พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ ดิจิทัล ชุมชน)

2.2 ส่งเสริมการวิจัย และนวัตกรรม และการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรวิจัย ทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย การสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์

3.1 สร้างเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สมวัย

3.2 พัฒนาทักษะการเรียนรู้ทุกช่วงวัย และสมรรถนะที่จำเป็นของผู้เรียน ครู และบุคลากร ทางการศึกษา ในศตวรรษที่ 21

3.3 พัฒนาศักยภาพข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

กลยุทธ์

4.1 ส่งเสริม โอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนที่มีคุณภาพได้อย่างหลากหลายครอบคลุมพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

4.2 ส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์

5.1 ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในการจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

5.2 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
**ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา
 กลยุทธ์**

- 6.1 ส่งเสริมและพัฒนาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการ/บริการ ประชาชน
- 6.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษาของภาคให้เป็นเอกภาพ เชื่อมโยงกันเป็นปัจจุบันและทันต่อการใช้งาน
- 6.3 สร้างนวัตกรรมการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ
- 6.4 พัฒนาเครือข่ายต่อต้านการทุจริต ประพฤติมิชอบ เฝ้าระวัง และติดตามพฤติกรรมเสี่ยง การทุจริต
- 6.5 ส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาอื่นเพื่อยกระดับ สมรรถนะการปฏิบัติงาน

มาตรการ/จุดเน้น

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคม

มาตรการ/จุดเน้น

1. ส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม)
2. บูรณาการระบบบริหารจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (ภัยจากยาเสพติด ภัยไซเบอร์ โรคอุบัติใหม่)
3. ส่งเสริม การบูรณาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างหลักคิดและทัศนคติที่ถูกต้อง ด้านระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นพลเมืองในพื้นที่
4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
5. กำกับ ตรวจสอบ ประเมินผล สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

มาตรการ/จุดเน้น

1. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะแรงงานฝีมือตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่และภูมิภาค
2. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน
3. ส่งเสริมการวิจัย นวัตกรรม การบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาบุคลากรวิจัยทางการศึกษา
4. ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการศึกษาอาชีวระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาด้านอาชีพในพื้นที่ ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรอาชีพตรงตามความต้องการของพื้นที่ โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชนและสถานประกอบการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และมี ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

มาตรการ/จุดเน้น

1. สร้างเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สมวัย
2. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทุกช่วงวัยและสมรรถนะที่จำเป็นของผู้เรียน ครูและ บุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้อัตโนมัติและประเมินผล และสามารถบรรลุเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรที่ กำหนด และให้เป็นไปตามบริบทและศักยภาพของผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

มาตรการ/จุดเน้น

1. ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียนที่มีคุณภาพได้อย่างหลากหลาย ครอบคลุมพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล
3. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้อย่าง ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ทั่วถึงและมีคุณภาพ
4. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่พิการ ด้อยโอกาสและเด็กพิเศษให้สามารถเข้ารับ บริการการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มาตรการ/จุดเน้น

1. ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิด ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

มาตรการ/จุดเน้น

1. ส่งเสริมและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการ/บริการประชาชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ในรูปแบบที่ หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) และออนไลน์ (On line)
3. จัดทำแผนพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

2.9 แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน 2568

เป้าหมายการพัฒนา

“พะเยาเป็นเมืองที่คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชน ธุรกิจการค้า การเกษตร การท่องเที่ยวเติบโต ด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่มีมาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

ตัวชี้วัด

1. อัตราขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เฉลี่ยร้อยละ 2
2. สัดส่วนพื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่ของจังหวัดพะเยาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.25
3. มูลค่าสินค้าทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาเกษตรให้มีมูลค่าสูง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้รองรับการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
2. เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ให้ได้คุณภาพ มาตรฐานและยกระดับสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูง ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
3. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

4. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรให้หลากหลายและยกระดับราคาสินค้าเกษตรปลอดภัยเกษตรอินทรีย์ให้สูงขึ้น

เป้าหมายและตัวชี้วัด

มูลค่าสินค้าทางการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 5

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ
2. บริหารจัดการทรัพยากรดิน
3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเกษตร
4. ส่งเสริม และพัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกร
5. พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer
6. สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร
7. ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมในแปลงเกษตร
8. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร
9. ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับ สินค้าเกษตรและอาหารให้มีคุณภาพมาตรฐานเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์
10. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร
11. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปในเชิงอุตสาหกรรมให้มีมูลค่าสูง
12. ส่งเสริมสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ภูมิปัญญาพื้นถิ่นให้เป็นสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูง
13. ส่งเสริมและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
14. พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
15. พัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์ และเพิ่มช่องทางตลาดออฟไลน์
16. สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อการรวบรวมและกระจายสินค้า
17. ส่งเสริมการจัดการธุรกิจเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
18. ยกระดับธุรกิจเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน

แผนงาน

1. พัฒนาสภาพแวดล้อมสู่การเป็นเกษตรมูลค่าสูง
2. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรคุณภาพอย่างครบวงจร
3. บูรณาการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร
4. บริหารจัดการสินค้าเกษตรและตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

1. จังหวัดพะเยาเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน
2. จังหวัดพะเยามีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
3. จังหวัดพะเยามีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
4. รายได้จากการท่องเที่ยวกระจายสู่ชุมชน

เป้าหมายและตัวชี้วัด

1. จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวหรือร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5/ปี)
2. จำนวนนักท่องเที่ยวหรือร้อยละของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 5/ปี)
3. ร้อยละของค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย/คน/วันของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวจังหวัดพะเยาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 2/ปี)

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยว
2. พัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์และบุคลากร
3. พัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านท่องเที่ยว/ทรัพยากร
4. พัฒนาแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยว
5. พัฒนาธุรกิจบริการการท่องเที่ยว
6. พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์

แผนงาน

1. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ประวัติศาสตร์/ศาสนา/ศิลปะ/วัฒนธรรม/ประเพณี/วิถีชีวิต/เกษตร/พำนักระยะยาว)
2. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สุขภาพ/ความงาม/แพทย์แผนไทย)

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน การสร้างงาน สร้างรายได้ ให้แก่ ท้องถิ่น ชุมชน ผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้ประกอบการยุคใหม่ในจังหวัดพะเยา
2. เพื่อเพิ่มมูลค่าการจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ OTOP สินค้าเกษตร และสินค้าแปรรูปของจังหวัดพะเยา
3. เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพะเยา
4. เพื่อเพิ่มมูลค่าการลงทุนในจังหวัดพะเยา
5. เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน

เป้าหมายและตัวชี้วัด

1. ร้อยละของมูลค่าการค้าการลงทุนในจังหวัดพะเยาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 2/ปี)
2. ร้อยละของมูลค่าการลงทุนภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดพะเยาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 1.5/ปี)
3. ร้อยละของมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 2/ปี)

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาเมือง โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์เพื่อรองรับการค้าการลงทุน
2. พัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ให้มีทักษะที่จำเป็น สามารถขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มมูลค่าธุรกิจ
3. ส่งเสริมความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) วิสาหกิจเพื่อสังคม ให้มีศักยภาพโดยการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
4. ส่งเสริมและพัฒนาสินค้า Life Style / OTOP / ผลิตภัณฑ์ชุมชน / ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม / ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหัตถอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้
5. พัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมอาหารในพื้นที่
6. ส่งเสริมและพัฒนาช่องทางการตลาด การจัดการกิจกรรมส่งเสริมธุรกิจ SMEs
7. ส่งเสริมความร่วมมือและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเสริมสร้างการค้าการลงทุนระหว่างกัน

แผนงาน

1. พัฒนาเมืองและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการค้า การลงทุน
2. เพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ

3. ส่งเสริมและพัฒนาช่องทางการตลาด
4. ส่งเสริมและพัฒนาการค้าชายแดน และการค้าผ่านแดน
5. ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความมั่นคง

วัตถุประสงค์

ประชาชนคนพะเยาทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนา ชุมชนเข้มแข็ง สังคมมีความปลอดภัย มีความมั่นคงภายในและตามแนวชายแดน

เป้าหมายและตัวชี้วัด

1. รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 3 / ปี)
2. จำนวนของหมู่บ้าน/ชุมชนมีผลการสำรวจสถานะปัญหาสุขภาพเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นหมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีปัญหาสุขภาพเสพติดไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งหมดในจังหวัดพะเยา
3. จำนวนของอำเภอที่ผ่านเกณฑ์การประเมินพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีคุณภาพ (อย่างน้อย 2 อำเภอ/ปี)
4. จำนวนของเด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาต่อในระดับอาชีวะเพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 6/ ปี)
5. อัตราการมีรายได้ของแรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 3/ปี)
6. จำนวน/ระบบ /เทคโนโลยีที่สนับสนุน Smart city (อย่างน้อย 1 ระบบ/ปี)
7. ร้อยละความสำเร็จของการเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ อาสาภาคประชาชนในการป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย การรักษาความสงบเรียบร้อย ในระดับพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ภายในปี 2570

แนวทางการพัฒนา

1. สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัวและชุมชน
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน
3. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของเมือง เป็นเมืองแห่ง Smart City
4. เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่ตามแนวชายแดน
5. เพิ่มประสิทธิภาพและเตรียมความพร้อมป้องกันโรคอุบัติใหม่
6. พัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานทุกช่วงวัยให้มีความรู้ มีทักษะ อาชีพ รายได้ ได้รับสวัสดิการ และความปลอดภัย
7. ส่งเสริมให้ผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาส ให้มีอาชีพ มีรายได้
8. พัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ ให้มีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น
9. พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
10. การขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์
11. เสริมสร้างศักยภาพอาสาภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างยั่งยืน
12. ฝ้าระวังป้องกันการลักลอบกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่ตอนในและพื้นที่ชายแดนจังหวัดพะเยา
13. เสริมสร้างเครือข่ายภาคประชาชนด้านการข่าวในการรักษาความมั่นคง และรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่

แผนงาน

1. ป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติด
2. เสริมสร้างความมั่นคงพื้นที่ตอนในและตามแนวชายแดน
3. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

- เด็ก / เยาวชน
 - ผู้มีรายได้น้อย / ผู้ด้อยโอกาส
 - แรงงาน (Up-skill / Re-skill)
 - ผู้สูงอายุ
4. ส่งเสริมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City)

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน วัตถุประสงค์

1. เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
2. เพื่อส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม

เป้าหมายและตัวชี้วัด

1. จำนวนชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา สงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (จำนวน 20 ชุมชน/ปี (พ.ศ. 66 – 70 (5 ปี) = 100 ชุมชน))
2. จำนวนพื้นที่ป่า (ปลูกป่า/ที่ได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาเพิ่มขึ้น (1,000 ไร่/ปี)
3. จำนวนพื้นที่ที่มีการเทคโนโลยีพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น (50 แห่ง)

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมการสร้างฝายต้นน้ำลำธาร
2. ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ป่าและพื้นที่ต่าง ๆ
3. ส่งเสริมการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
4. การส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
5. การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
6. การส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
7. การให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่กลุ่มเยาวชน/นักเรียน นักศึกษา ชุมชน ฯลฯ
8. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
9. แก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ต้นน้ำ
10. ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะ
11. ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในการอุปโภคบริโภค และการใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ
12. ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
13. สร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ
14. การให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่กลุ่มเยาวชน/นักเรียน นักศึกษา ชุมชน ฯลฯ
15. ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
16. ส่งเสริมการนำเศษวัสดุต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ เพื่อลดการเผา โดยใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทน การทำปุ๋ย และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
17. ส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน เพื่อลดการเผาป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ต่าง ๆ และลดการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
18. การสร้างความสามารถในการปรับตัว เพื่อรับมือและลดความเสี่ยงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ
19. ส่งเสริมกิจกรรมลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพิ่มแหล่งดูดซับเรือนกระจก

20. สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG model ด้านสิ่งแวดล้อม)

21. ส่งเสริมกิจกรรม นวัตกรรม การตลาด และสร้างเครือข่าย กิจกรรมตาม BCG model ด้านสิ่งแวดล้อม

แผนงาน

1. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษด้านสิ่งแวดล้อม
4. การส่งเสริมด้านการพัฒนา สวงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
5. ส่งเสริม พัฒนาและการใช้พลังงานทดแทน
6. ส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกับป่าและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อลดการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. ส่งเสริมการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
8. ส่งเสริมเศรษฐกิจใหม่ตามแนวทาง BCG Model ด้านสิ่งแวดล้อม

2.10 แผนพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับทบทวน พ.ศ.2568)

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ
2. การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามวิถีล้านนา
4. การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
5. การจัดการศึกษาเพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์รวม

1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และเสมอภาค
2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
3. ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา
4. ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่
5. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง และเสมอภาคด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
6. หน่วยงานและสถานศึกษามีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
7. หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

เป้าประสงค์และตัวชี้วัดตามประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ

เป้าประสงค์ที่ 1 ผู้เรียนมีจิตสำนึกความรู้ความสามารถทักษะความคิดทัศนคติความเชื่อค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกศตวรรษที่ 21 สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติและสงบสุข

ตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (ยาเสพติด บุหรี่ไฟฟ้า ภัยไซเบอร์ ภัยสังคม ภัยพิบัติธรรมชาติ โรคอุบัติใหม่ ฯลฯ)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าประสงค์ที่ 2 ผู้เรียนได้รับการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยและมีทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามวิถีล้านนา

ตัวชี้วัด

- 3) ร้อยละของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น ที่ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคน
- 4) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อการมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่
- 5) สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามวิถีล้านนา

เป้าประสงค์ที่ 3 ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์ที่ 4 หน่วยงานทางการศึกษา มีการจัดการศึกษาส่งเสริมอาชีพ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมล้านนา

เป้าประสงค์ที่ 5 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ และได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าประสงค์ที่ 6 มีผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด

- 6) ร้อยละของเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการสมวัย
- 7) คะแนน O-NET ในระดับจังหวัดเพิ่มขึ้นทุกวิชา (วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- 8) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)
- 9) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (V-NET)
- 10) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (B-NET)
- 11) ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป
- 12) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการคัดกรองและหรือส่งต่อเพื่อพัฒนาหุปัญญา รายบุคคล
- 13) อัตราการสำเร็จศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 14) อัตราการสำเร็จศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. ปวส.
- 15) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีผลประเมินคุณภาพภายใน (ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านการจัดการเรียนการสอน) ระดับดีขึ้นไป (ด้านผู้เรียน) ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา – มัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา

- 16) ร้อยละของหน่วยงานทางการศึกษามีการจัดการศึกษาส่งเสริมอาชีพ วัฒนธรรม

ประเพณีท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในวิถีล้านนา

17) ร้อยละของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ที่ได้รับการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษตามเกณฑ์มาตรฐาน CEFR

18) ร้อยละของครูที่ได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning /ครูยุคใหม่

19) ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

20) ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สวัสดิการ สวัสดิภาพเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

21) ร้อยละของผลงานวิจัยนวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา สังคม หรือสร้าง มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

เป้าประสงค์ที่ 7 ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเสมอภาค และเหมาะสมกับช่วงวัย

ตัวชี้วัด

22) ร้อยละของผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา การพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม ตามความต้องการจำเป็น

23) จำนวนผู้เรียนสำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน

24) จำนวนครั้งของประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษา ในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) (ห้องสมุดประชาชน, TK Park)

25) ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน

26) ร้อยละของเด็กตกหล่นที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

27) อัตราการเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์ที่ 8 หน่วยงานและสถานศึกษามีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

28) ร้อยละของสถานศึกษาที่ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

29) ร้อยละของหน่วยงานและสถานศึกษา ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษามาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์ที่ 9 หน่วยงานมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตอบสนองความต้องการของของผู้รับบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

ตัวชี้วัด

30) ผลคะแนนประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานทางการศึกษาจังหวัดพะเยาอยู่ในระดับผ่านตามเกณฑ์ ITA (Integrity & Transparency Assessment)

31) ร้อยละของระดับความสำเร็จของการใช้แพลตฟอร์มเพื่อการศึกษา และการบริหารจัดการ

32) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Data for Education)

33) ร้อยละของหน่วยงานและสถานศึกษาที่พัฒนาระบบงาน/ระบบบริหารจัดการสู่องค์กรดิจิทัล

แนวทางการจัดการศึกษาของจังหวัดพะเยา

1. ส่งเสริมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนทุกช่วงวัย
2. บูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับรูปแบบกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพิ่มพื้นที่การเรียนรู้หรือเวทีสร้างสรรค์ ปรับสภาพแวดล้อมให้ทันสมัยเอื้อต่อการเรียนรู้ (Learning City) และการให้คุณค่ากับเยาวชนในทุกด้าน
3. สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ส่งเสริมทักษะทางภาษา สนับสนุนครูต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา (Native speaker) โครงการนักเรียนแลกเปลี่ยน การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การค้นคว้าและเน้นการลงมือปฏิบัติจริง
4. ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ สนับสนุนการสร้างรายได้ระหว่างเรียน ทักษะด้านดิจิทัล การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ (Online) กฎหมายเบื้องต้น ทักษะด้านกีฬาหรือตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. ส่งเสริมให้มีหลักสูตรคู่นานสายสามัญและสายอาชีพ สนับสนุนการฝึกอาชีพ การฝึกประสบการณ์กับผู้ประกอบการ
6. สนับสนุนให้มีการแนะแนวผู้เรียนเพื่อวางแผนการศึกษาต่อ และวางแผนการประกอบอาชีพในอนาคต
7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะคนทุกช่วงวัย การอยู่ร่วมกัน การเคารพในสิทธิของผู้อื่น
8. ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ปัญหาอาชญากรรม ภัยของอุบัติเหตุ ภัยของบุรีไฟฟ้า ภัยสังคม การพนันออนไลน์ และสุขภาพในวัยเรียน
9. ส่งเสริมการสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน การสร้างความตระหนักในค่านิยม 12 ประการ ลดปัญหาการฆ่าตัวตาย โรคมึนเศร้าของเยาวชน ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และภาวะตั้งครรภ์ในวัยเรียน
10. ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตามเด็กตกหล่นทั้งในและนอกระบบการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และการคัดกรองนักเรียน

2.11 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นชุดเป้าหมายการพัฒนาระดับโลกครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี (พ.ศ. 2558 -2573) เป็นทิศทางการพัฒนาที่ทุกประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติต้องดำเนินการซึ่งประเทศไทยมีหลักการ

การดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า “การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย สะท้อน 3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน คือ มิติด้านสังคม มิติเศรษฐกิจและมิติสิ่งแวดล้อม และอีก 2 มิติ คือ มิติด้านสันติภาพและสถาบัน และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา รวมเป็น 5 มิติ องค์การสหประชาชาติแบ่งเป้าหมาย 17 ข้อ ออกเป็น 5 กลุ่ม (5 Ps)

เป้าหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ เป้าหมายที่ 4 : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีเป้าหมายย่อยภายใต้เป้าหมายที่ 4 ดังนี้

เป้าหมายย่อย 4.1 สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำ ไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีเป้าหมายย่อยภายใต้เป้าหมายที่ 4 ดังนี้

เป้าหมายย่อย 4.2 สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแลและการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 4.3 สร้างหลักประกันให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพในราคาที่สามารถจ่ายได้ ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 4.4 เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่เกี่ยวข้องจำเป็น รวมถึงทักษะทางด้านเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่มีคุณค่า และการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 4.5 ขจัดความเหลื่อมล้ำ ทางเพศด้านการศึกษาและสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบาง ซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 4.6 สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิงในสัดส่วนสูง สามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 4.7 สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็น สำหรับส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนรวมถึง การศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชนความเสมอภาคระหว่างเพศการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุขและการไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความชื่นชมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการที่วัฒนธรรมมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 4.a สร้างและยกระดับสถานศึกษา ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์การศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็กผู้พิการและเพศภาวะ และจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรงครอบคลุมและมีประสิทธิภาพสำหรับทุกคน

เป้าหมายย่อย 4.b เพิ่มจำนวนทุนการศึกษาทั่วโลกที่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รัฐบาลกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศในทวีปแอฟริกา เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการฝึกอาชีพ และโปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านเทคนิค วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์ในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ภายในปี พ.ศ. 2563

เป้าหมายย่อย 4.c เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณวุฒิ รวมถึงการดำเนินการผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และรัฐบาลกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. 2566 - 2570

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. 2566 - 2570 ครอบคลุมเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคทั้ง 6 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน ภาคเหนือ

ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ” ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC-Creative LANNA) ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาคและฐานเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ของประเทศ
- ยกระดับการท่องเที่ยวและบริการที่มีศักยภาพของภาคให้มีคุณภาพ สนับสนุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และกระจายประโยชน์สู่ชุมชน
- พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
- เสริมศักยภาพของเมือง พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และระบบโครงสร้างพื้นฐานโลจิสติกส์สำคัญของภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และเอื้อต่อการอยู่อาศัย
- พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาผู้สูงอายุสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อรองรับการพัฒนา เศรษฐกิจสร้างสรรค์
- บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

2.12 แผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1) นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา (นางอนุทิน ชาญวีรกูล)

ความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลหลัก

1. พัทธการศึกษายุคใหม่ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
3. แก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. ขจัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาด
5. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) เพิ่มทักษะ (Upskill) เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสร้างโอกาสให้คนไทยมีรายได้มากขึ้น
6. ให้คนไทยทุกช่วงวัย ทุกกลุ่ม เข้าถึงสิทธิการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม
7. ผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรม การเรียนรู้
8. ใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีของคนไทย
9. ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพทางกายและจิตใจที่ดี
10. อนุรักษ์ ฟื้นฟู และรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างยั่งยืน
11. บริหารราชการแผ่นดินบนพื้นฐานของธรรมาภิบาล

2) นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีมโนทัศน์ พ.ศ. 2568 - 2569

1. ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 1.1 พัฒนาและต่อยอดวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 1.2 ย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น กลับภูมิลำเนาด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส ไม่มี การทุจริตคอร์รัปชัน
- 1.3 พัฒนาและต่อยอดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเห็นผลเป็นรูปธรรม
- 1.4 จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการ เรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ
- 1.5 ดำเนินการยกเลิกครูเวรอย่างเป็นทางการและต่อเนื่อง “ชีวิตและความปลอดภัยของครูสำคัญ กว่าทรัพย์สิน” ครูมีเวลาจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 1.6 จัดหนักการภารโรง เพื่อช่วยลดภาระงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และช่วยรักษา ความปลอดภัย
- 1.7 ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน
- 1.8 แก้ปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

- 2.1 เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัจฉริยะ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- 2.2 ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา (Zero Drop out) ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
- 2.3 จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย 1 โรงเรียน ต่อ 1 อำเภอ
- 2.4 พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล
- 2.5 พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ และมีระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา การประเมินผลการศึกษา ผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)
- 2.6 พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)
- 2.7 จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ
- 2.8 ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน
- 2.9 สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียม และมีคุณภาพ ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill)
- 2.10 นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการจัดการเรียนรู้อ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ
- 2.11 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข

3) จุดเน้นเชิงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศ.ดร.นฤมล ภิฤกษ์โกศล)

1. การลดภาระงานครู
2. การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู
3. การเพิ่มสวัสดิการครูและการประเมินวิทยฐานะครู
4. ส่งเสริมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ชาติไทยและหน้าที่พลเมือง

4) จุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

จุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 คือ การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเท่าทันโลกและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ภายใต้วิสัยทัศน์ "สกร. สร้างคนฉลาดเรียนรู้" โดยเน้นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัย รวมถึงการพัฒนาระบบแนะแนว และการเทียบระดับการศึกษา

1. การจัดการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้บริการการจัดการเรียนรู้ 3 รูปแบบ ครอบคลุมทุกช่วงวัย ตั้งแต่เด็กเล็ก (0-30 ปี) จนถึงวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) และกลุ่มผู้ด้อย/พลาด/ขาดโอกาส

การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ: สำหรับผู้ที่ต้องการวุฒิการศึกษา (เช่น ม.ปลาย, ปวช.) มีรูปแบบการเรียน เช่น พบกลุ่ม/การศึกษาทางไกล และการเทียบโอน/เทียบระดับ

การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง: เน้นพัฒนาทักษะอาชีพ, ทักษะชีวิต, สังคมและชุมชน, และส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ ผ่านแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดประชาชน, หน่วยบริการเคลื่อนที่.

การเรียนรู้ตลอดชีวิต: ผ่านกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น บ้านหนังสือชุมชน, กลุ่มสนใจ, ชั้นเรียนวิชาชีพ, อุทยาน/ศูนย์วิทยาศาสตร์.

2. จุดเน้นการดำเนินงาน 8 ข้อ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1. ปฏิรูปการเรียนรู้สู่ระบบที่ยืดหยุ่น เชื่อมโยง และไร้รอยต่อ: ยกระดับการจัดการเรียนรู้ 3 รูปแบบให้มีคุณภาพสูง และพัฒนา Credit Bank และระบบการเทียบโอนหน่วยกิต/ความรู้/ประสบการณ์
2. ขับเคลื่อนการเรียนรู้เพื่ออาชีพ สร้างรายได้ และพึ่งพาตนเอง: พัฒนาหลักสูตรอาชีพ ที่สอดคล้องกับพื้นที่ ส่งเสริมแนวทาง "Learn to Earn" และ "Upskill-Reskill-Newskill" รวมถึงสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ.
3. ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคต เป็นพลเมืองไทยเข้มแข็ง: บูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และมุ่งสร้างทักษะแห่งอนาคต (เช่น การสื่อสาร, การทำงานร่วมกัน, การปรับตัว) พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี.
4. ยกระดับคุณภาพครู นักจัดการเรียนรู้ และสถานศึกษา: พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและทันสมัยให้แก่บุคลากร และส่งเสริมทักษะทางการเงินเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครู
5. ส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ทุกที่ ทุกเวลา: พัฒนา Digital Platform กลาง (OLEdemy) ใช้ AI และ Big Data เพื่อออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning).
6. ขยายโอกาสการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย: พัฒนาคุณภาพ ศกร.ตำบล และ ศศช. ในพื้นที่ห่างไกล รวมถึงสนับสนุนการเรียนรู้ของกลุ่มเปราะบาง ผู้สูงอายุ และกลุ่มชาติพันธุ์.
7. ปลูกพลังการอ่านและการรู้หนังสือเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น: ส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือต่อยอดความรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเพิ่มอัตราการรู้หนังสือ.
8. เสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน: ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคีเครือข่าย และท้องถิ่นในการออกแบบการเรียนรู้.

3. โครงการสำคัญ (Flagship Project)

- หลักสูตรอาชีพ จัดทำหลักสูตรอาชีพร่วมกับภาคเอกชนที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงานจริง เช่น ดิจิทัล ช่างเทคนิค อาหาร
- อำเภอต้นแบบ (1 จังหวัด 3 งานเด่น) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3 งานเด่น (ตลอดชีวิต, พัฒนาตนเอง, คุณวุฒิตามระดับ) ผ่านอำเภอนำร่อง
- แผนที่แหล่งเรียนรู้ ให้ ศกร.ตำบล สำรวจและจัดทำแผนที่แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่
- ห้องสมุดประชาชนดิจิทัล จัดหาและติดตั้งระบบห้องสมุดดิจิทัลในห้องสมุดประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถ “อ่านได้ทุกที่ ทุกเวลา”
- สมุดบันทึกการเรียนรู้ดิจิทัล จัดทำสมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการเทียบโอนหน่วยกิต
- ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) มุ่งพัฒนากลไกการเทียบเคียงและเทียบโอนผลการเรียนรู้ เชื่อมโยงทุกรูปแบบการเรียนรู้
- มุมหนังสือหมู่บ้าน จัดตั้ง “มุมหนังสือหมู่บ้าน” ต่อจาก “บ้านหนังสือชุมชน” ในพื้นที่ที่เข้าถึงง่าย เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการอ่าน

ส่วนที่ 3

ข้อมูลพื้นฐาน และการดำเนินงานด้านการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ออกนอกระบบ

3.1 ข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมการเรียนรู้ในจังหวัด

ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

1. ประวัติความเป็นมา

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ก่อตั้งเมื่อ ปี 2527 โดยมีชื่อเริ่มแรกคือ ศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพะเยา จัดตั้งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2527 โดยให้มีผล บังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2527 เป็นต้นไป อยู่ภายใต้การกำกับของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จนกระทั่งในปี 2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการและยุบรวมกรมต่างๆ ของกระทรวง จากเดิม 14 กรม เหลือเพียง 5 สำนักงาน ทำให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน ถูกยุบรวมเป็นสำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่งผลให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพะเยา เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานบริหารงาน การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพะเยา ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ พุทธศักราช 2551 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถศาสตร์ จังหวัดพะเยา (Phayao Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education) และในวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2566 ได้มีประกาศราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 จึงเปลี่ยนชื่อจาก สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถศาสตร์จังหวัดพะเยา เป็น สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดพะเยา (Phayao Office of Learning Encouragement) โดยมีการกำหนดคำย่อว่า สำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา จนถึงปัจจุบัน ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการ เรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้าน วิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวม ตลอดทั้งการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัด การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยมีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 9 แห่ง ดังนี้

1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพะเยา
2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจุน
3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเชียงคำ
4. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเชียงม่วน
5. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอดอกคำใต้
6. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอปง
7. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอภูพานยาว
8. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอภูซาง
9. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่ใจ

นอกจากนั้น ยังมีหน่วยการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล จำนวน 68 แห่ง, ศูนย์การเรียนรู้ชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” จำนวน 13 แห่ง และมีแหล่งเรียนรู้ในสังกัด ประกอบด้วย ห้องสมุดประชาชน จำนวน 9 แห่ง และบ้านหนังสือชุมชน จำนวน 213 แห่ง ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ในพื้นที่

2. ที่ตั้งสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

เลขที่ 425 หมู่ที่ 11 ถนนพหลโยธิน ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000

โทรศัพท์ 0 5488 7065, 0 5488 7066 โทรสาร 0 5488 7067

เว็บไซต์ <http://phayao.dole.go.th> E-mail : pyo_nfedc@nfe.go.th

3. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

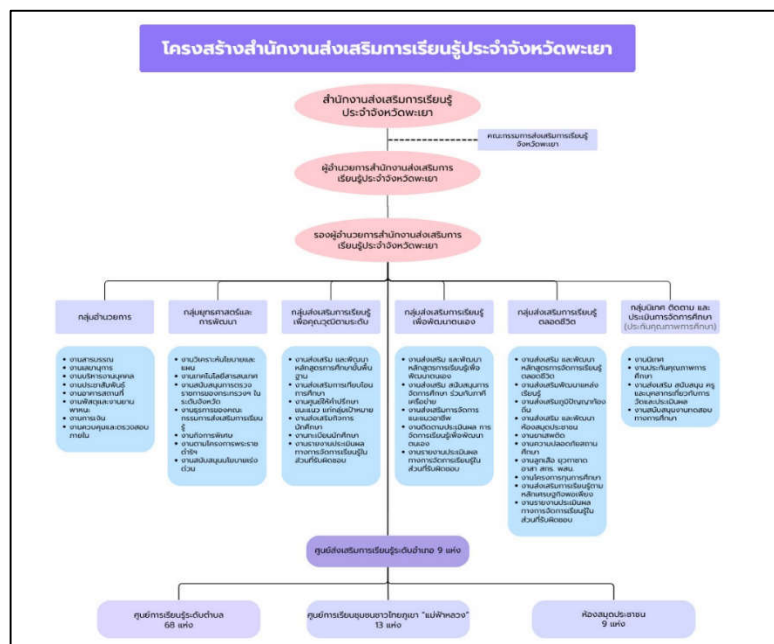
พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 กำหนดไว้ในมาตรา 19 ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดทุกจังหวัด ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงการติดตามการดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ในการประสาน สนับสนุน และร่วมมือ หรือมอบหมายให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมหรือเป็นผู้ดำเนินการ ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ในการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดตามวรรคหนึ่งต้องรับฟังความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของภาคีเครือข่ายประกอบด้วย และเมื่อจัดทำร่างแผนการส่งเสริมการเรียนรู้แล้วเสร็จให้เสนอ คณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบและใช้บังคับต่อไป

ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา จึงต้องทำหน้าที่ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ได้กำหนดไว้

4. โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

ตามประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง การแบ่งหน่วยงานภายใน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ลงวันที่ 26 เมษายน 2567 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา จึงได้จัดทำโครงการสร้างการแบ่งหน่วยงานภายใน ดังนี้

แผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2569 - 2570) : สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

ข้อมูลหน่วยจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในสังกัด

1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ	จำนวน 9 แห่ง
2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับตำบล	จำนวน 68 แห่ง
3. ศูนย์การเรียนรู้ชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”	จำนวน 13 แห่ง
4. ห้องสมุดประชาชนจังหวัด	จำนวน 1 แห่ง
5. ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	จำนวน 2 แห่ง
6. ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	จำนวน 6 แห่ง
7. บ้านหนังสือชุมชน	จำนวน 213 แห่ง

ข้อมูลผู้เรียน

5.1 ภาคเรียนที่ 2/2567

(หน่วยนับ : คน)

สถานศึกษา	ประถม			มัธยมต้น			มัธยมปลาย			รวม
	ทั้งหมด	ปกติ	พิการ	ทั้งหมด	ปกติ	พิการ	ทั้งหมด	ปกติ	พิการ	
สกร.ระดับอำเภอเมืองพะเยา	115	109	6	419	414	5	670	666	4	1,204
สกร.ระดับอำเภอจุน	50	36	14	203	194	9	317	310	7	570
สกร.ระดับอำเภอเชียงคำ	69	46	23	333	323	10	543	504	39	945
สกร.ระดับอำเภอเชียงม่วน	87	83	4	92	88	4	163	158	5	342
สกร.ระดับอำเภอดอกคำใต้	60	48	12	238	229	9	344	335	9	642
สกร.ระดับอำเภอปง	46	27	19	152	150	2	252	246	6	450
สกร.ระดับอำเภอภูกามยาว	24	23	1	131	127	4	141	135	6	296
สกร.ระดับอำเภอภูซาง	46	45	1	140	136	4	172	163	9	358
สกร.ระดับอำเภอแม่ใจ	36	34	2	96	93	3	86	83	3	218
รวม	533	451	82	1,804	1,754	50	2,688	2,600	88	5,025

* ข้อมูล ณ วันที่ 10 พ.ย. 2567

5.2 ภาคเรียนที่ 1/2568

(หน่วยนับ : คน)

สถานศึกษา	ประถม			มัธยมต้น			มัธยมปลาย			รวม
	ทั้งหมด	ปกติ	พิการ	ทั้งหมด	ปกติ	พิการ	ทั้งหมด	ปกติ	พิการ	
สกร.ระดับอำเภอเมืองพะเยา	141	135	6	475	471	4	701	698	3	1,317
สกร.ระดับอำเภอจุน	53	41	12	202	194	8	298	291	7	553
สกร.ระดับอำเภอเชียงคำ	85	52	33	290	284	6	539	507	32	914
สกร.ระดับอำเภอเชียงม่วน	71	67	4	102	99	3	153	148	5	326
สกร.ระดับอำเภอดอกคำใต้	69	58	11	232	224	8	343	337	6	644
สกร.ระดับอำเภอปง	54	32	22	178	173	5	233	228	5	465
สกร.ระดับอำเภอภูกามยาว	23	18	5	94	90	4	92	90	2	209
สกร.ระดับอำเภอภูซาง	48	46	2	157	150	7	160	151	9	365
สกร.ระดับอำเภอแม่ใจ	23	21	2	120	117	3	163	158	5	306
รวม	567	470	97	1,850	1,802	48	2,682	2,608	74	5,099

* ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิ.ย. 2568

☑ ข้อมูลด้านบุคลากร

บุคลากรในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา ที่ปฏิบัติงานทั้งในหน่วยงาน และสถานศึกษาระดับอำเภอ รวมทุกประเภท จำนวน 210 คน แยกเป็น

1. ผู้บริหารการศึกษา	จำนวน	1	คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	7	คน
3. ข้าราชการครู	จำนวน	15	คน
4. บุคลากรทางการศึกษา 38ค.(2) *ช่วยราชการ จำนวน 1 คน	จำนวน	5	คน
5. ลูกจ้างประจำ	จำนวน	6	คน
6. พนักงานราชการ	จำนวน	130	คน
แยกประเภทดังนี้			
6.1 ครูศูนย์การเรียนรู้	จำนวน	98	คน
6.2 ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ประจำ ศศช.	จำนวน	14	คน
6.3 ครูผู้สอนคนพิการ	จำนวน	2	คน
6.4 บรรณารักษ์/เจ้าพนักงานห้องสมุด	จำนวน	2	คน
6.5 พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน	จำนวน	14	คน
7. พนักงานจ้างเหมาบริการ	จำนวน	45	คน
7.1 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	จำนวน	3	คน
7.2 ครูผู้สอนคนพิการ	จำนวน	15	คน
7.3 บรรณารักษ์	จำนวน	6	คน
7.4 พนักงานบริการ	จำนวน	6	คน
7.5 พนักงานขับรถ	จำนวน	2	คน
7.6 นักวิชาการศึกษา	จำนวน	4	คน
7.7 เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	จำนวน	5	คน
7.8 เจ้าหน้าที่ธุรการ	จำนวน	1	คน
7.9 ยามรักษาความปลอดภัย	จำนวน	1	คน

* ข้อมูล ณ วันที่ 1 ต.ค. 2568

3.2 การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้อัจฉริยะ

😊 การเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้ ดำเนินการจัดเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ในชุมชน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดพะเยา โดยมีผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ดังนี้

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
1	โครงการ 70 พรรษา 70,000 เล่ม เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	5,260 เล่ม
2	กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดประชาชน	39,454 คน
3	กิจกรรมรถห้องสมุดเคลื่อนที่ขนาดใหญ่ และ MINI	1,960 คน

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
4	กิจกรรมห้องสมุดสำหรับชาวตลาด	3,127 คน
5	กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	46,698 คน
6	กิจกรรมบ้านหนังสือชุมชน	213 แห่ง / 14,196 คน
7	กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	82 โครงการ / 57,501 คน
8	กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต	700 แห่ง

ผู้เข้ารับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้รับองค์ความรู้และมีความเข้าใจในกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และตามความต้องการของผู้เรียน ร่วมกับผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านทักษะความรู้ และคุณภาพชีวิต ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางขึ้น รู้เท่าทัน พัฒนาการ ของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งนำความรู้ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองและเป็นประโยชน์ต่อสังคม พัฒนา ทักษะชีวิตของตนเองและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า ตลอดจนกระตุ้นให้บุคคลใฝ่หาความรู้ ในเรื่องที่น่าสนใจ และสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยตนเอง ในทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้โดยง่ายในเวลาที่เหมาะสมโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดเพื่อเข้าสู่การเรียนรู้ในหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

๘ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้ ดำเนินการ จัดเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดพะเยาทุกช่วงวัยทุกอาชีพ ให้ได้รับการเรียนรู้หรือ ฝึกฝน ในเรื่องที่น่าสนใจหรือสนใจ เป็นการพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สำหรับการ ประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และการร่วมกันพัฒนาชุมชนของตน โดยมี ผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ดังนี้ (หน่วย : คน)

ที่	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1	โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน		
	กลุ่มสนใจ (ตั้งแต่ 1-30 ชั่วโมง)	1,686	1,811
	ชั้นเรียนวิชาชีพ (ตั้งแต่ 31 ชั่วโมงขึ้นไป)	681	729
	1 อำเภอ 1 อาชีพ	139	173
รวมโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน		2,506	2,713
2	การศึกษาต่อเนื่อง		
	การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	1,318	1,377
	การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน	1,106	1,112
	การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1,186	1,207
รวมการศึกษาต่อเนื่อง		3,601	3,696
3	การส่งเสริมการมีรายได้ ผ่านการฝึกทักษะอาชีพ Learn to Earn		348
รวมผู้เข้ารับการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง			6,757

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ผ่านโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน และการศึกษาต่อเนื่อง ได้ส่ง ผลลัพธ์เชิงคุณภาพที่ดี โดยผู้จบหลักสูตรฝึกอาชีพกว่าร้อยละ 80 มีความรู้และทักษะที่สามารถนำไป สร้างอาชีพ

เสริมอาชีพหลัก เพื่อเพิ่มรายได้และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับครอบครัวและชุมชนได้จริง นอกจากนี้ กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง ยังช่วยพัฒนาผู้เข้าร่วมอย่างรอบด้าน ทั้งด้านทักษะชีวิต ความรู้ และคุณลักษณะ เชิงบวก ทำให้สามารถ ปรับใช้ความรู้ในการดำเนินชีวิต แก้ไขปัญหา ในครอบครัวและชุมชนได้อย่างเหมาะสม รวมถึงเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต โดยรวม แล้วการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาพรวม ให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น

๕ การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดการ เรียนรู้ให้แก่ผู้ซึ่ง อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษา หรืออยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร หรือไม่มีหน่วยงานอื่นใดไปดำเนินการเพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุน เพื่อให้ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามศักยภาพของผู้เรียน โดยมี ผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ดังนี้

1. การประเมินเทียบระดับการศึกษา

(หน่วยนับ : คน)

การดำเนินงาน	ครั้งที่ 1 /2568		ครั้งที่ 2 /2568		ครั้งที่ 3 /2568	
	เป้าหมาย	จบการศึกษา	เป้าหมาย	จบการศึกษา	เป้าหมาย	จบการศึกษา
1. การประเมินเทียบระดับการศึกษา มิติความรู้ความคิด						
ระดับประถมศึกษา	0	0	3	3	3	3
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	1	1	2	2	3	3
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	5	4	5	5	10	9
รวมทั้งหมด	6	5	10	10	16	15
2. การเทียบระดับการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน						
ระดับประถมศึกษา	1	0	0	0	0	0
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	8	0	6	0	0	0
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	22	0	18	0	9	0
รวมทั้งหมด	31	0	24	0	9	0

2. การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 จำนวนนักศึกษา ภาคเรียนที่ 2/2567

(หน่วยนับ : คน)

สถานศึกษา	ประถม			มัธยมต้น			มัธยมปลาย			รวมทั้งหมด		
	นศ.ลงทะเบียน	คาดว่าจะจบ	ผู้จบหลักสูตร	นศ.ลงทะเบียน	คาดว่าจะจบ	ผู้จบหลักสูตร	นศ.ลงทะเบียน	คาดว่าจะจบ	ผู้จบหลักสูตร	นศ.ลงทะเบียน	คาดว่าจะจบ	ผู้จบหลักสูตร
สกร.ระดับอำเภอเมืองพะเยา	115	19	15	419	79	61	670	164	137	1,204	262	213
สกร.ระดับอำเภอจุน	50	17	13	203	47	42	317	84	77	570	148	132
สกร.ระดับอำเภอเชียงคำ	69	14	9	333	111	86	544	141	117	946	266	212
สกร.ระดับอำเภอเชียงม่วน	87	20	19	92	13	9	164	35	25	343	68	53
สกร.ระดับอำเภอดอกคำใต้	60	7	7	238	44	36	344	54	49	642	105	92
สกร.ระดับอำเภอปง	46	5	2	152	26	23	252	52	40	450	83	65
สกร.ระดับอำเภอแม่ใจ	24	14	10	131	50	41	141	44	32	296	108	83
สกร.ระดับอำเภอภูซาง	46	2	2	140	9	8	172	36	35	358	47	45
สกร.ระดับอำเภอภูพานยาว	36	12	12	96	16	15	86	17	16	218	45	43
รวม	533	110	89	1,804	395	321	2,690	627	528	5,027	1,132	938

2.2 จำนวนนักศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2568

(หน่วยนับ : คน)

สถานศึกษา	ประถม			มัธยมต้น			มัธยมปลาย			รวมทั้งหมด		
	นศ. ลงทะเบียน	คาดว่าจะ หลุด	ผู้จบ หลักสูตร	นศ. ลงทะเบียน	คาดว่าจะ หลุด	ผู้จบ หลักสูตร	นศ. ลงทะเบียน	คาดว่าจะ หลุด	ผู้จบ หลักสูตร	นศ. ลงทะเบียน	คาดว่าจะ หลุด	ผู้จบ หลักสูตร
สกร.ระดับอำเภอเมืองพะเยา	141	18	16	475	82	69	701	126	110	1,317	226	195
สกร.ระดับอำเภอจุน	53	11	11	202	42	36	298	60	57	553	113	104
สกร.ระดับอำเภอเชียงคำ	85	14	14	290	59	55	539	93	83	914	166	152
สกร.ระดับอำเภอเชียงม่วน	71	5	6	102	11	4	153	30	20	326	46	30
สกร.ระดับอำเภอดอกคำใต้	69	0	0	232	21	18	343	42	39	644	63	57
สกร.ระดับอำเภอปง	54	8	7	178	34	29	233	46	39	465	88	75
สกร.ระดับอำเภอแม่ใจ	23	8	7	120	39	29	163	40	23	306	87	59
สกร.ระดับอำเภอภูซาง	48	13	13	157	49	48	160	29	28	365	91	89
สกร.ระดับอำเภอภูกามยาว	23	11	10	94	13	11	92	19	17	209	43	38
รวม	567	87	83	1,850	350	299	2,682	485	416	5,099	922	798

* หมายเหตุ : ผู้ที่คาดว่าจะจบ หมายถึง ผู้เรียนที่เรียนครบโครงสร้างของหลักสูตร 4 ภาคเรียน
ผู้ที่จบหลักสูตร หมายถึง จำนวนผู้เรียนที่เรียนครบโครงสร้างของหลักสูตร 4 ภาคเรียนของผู้ที่คาดว่าจะจบ

3. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ระดับประถมศึกษา ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ฉบับที่ 4-ช่วงคะแนนของผู้เข้าสอบ ที่มีผลคะแนน 50 ขึ้นไป

(หน่วย : คน)

ที่	สาระการเรียนรู้	ระดับการศึกษา			รวมทั้ง ทั้งหมด	คิดเป็น ร้อยละ
		ประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย		
1	สาระทักษะการเรียนรู้	46	95	48	189	15.80
2	สาระความรู้พื้นฐาน	32	20	50	102	8.53
3	สาระการประกอบอาชีพ	34	149	84	267	22.32
4	สาระทักษะการดำเนินชีวิต	35	190	83	308	25.75
5	สาระการพัฒนาสังคม	45	226	59	330	27.59
รวมทั้งหมด		192	680	324	1,196	

หมายเหตุ : สาเหตุไม่จบการสอบ N-NET 1. ไม่เข้าสอบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) 2. ไม่เข้าสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาค 3. กิจกรรม กพช.ไม่ครบ

4. ข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือของประชาชนจังหวัดพะเยาและผู้เรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

(หน่วย : คน)

ที่	สกร.ระดับอำเภอ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผู้จบหลักสูตร	คิดเป็นร้อยละ
1	สกร.ระดับอำเภอเมืองพะเยา	25	25	25	100
2	สกร.ระดับอำเภอจุน	170	170	70	41.17
3	สกร.ระดับอำเภอเชียงคำ	325	72	72	100
4	สกร.ระดับอำเภอเชียงม่วน	123	70	35	50
5	สกร.ระดับอำเภอดอกคำใต้	70	70	12	17.14
6	สกร.ระดับอำเภอปง	367	367	45	12.26

ที่	สกร.ระดับอำเภอ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผู้จบหลักสูตร	คิดเป็นร้อยละ
7	สกร.ระดับอำเภอแม่ใจ	37	26	1	3.84
8	สกร.ระดับอำเภอกุซาง	87	87	11	12.64
9	สกร.ระดับอำเภอภูกามยาว	8	8	0	0
รวมทั้งหมด		1,212	895	271	30.27

5. ข้อมูลสำรวจประชาชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ประจำปี พ.ศ. 2567 (หน่วย : คน)

ชื่อสถานศึกษา	ข้อมูลทั้งหมด			ผลการสำรวจ			คิดเป็นร้อยละ	ไม่พบตัวตน				รวมทั้งหมด
	ชาย	หญิง	รวมทั้งหมด	พบตัวตน	ไม่พบตัวตน	รวมทั้งหมด		อยู่ต่างประเทศ	ไม่มีสัญชาติ	ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร์	ย้ายถิ่นฐาน/ติดตามผู้ปกครอง	
สกร.ระดับอำเภอเมือง	156	157	313	38	275	313	12.14	102	111	7	55	275
สกร.ระดับอำเภอจุน	50	46	96	17	79	96	17.71	69	0	0	10	79
สกร.ระดับอำเภอเชียงคำ	136	106	242	22	220	242	9.09	188	0	9	23	220
สกร.ระดับอำเภอเชียงม่วน	14	13	27	1	26	27	3.70	20	0	0	6	26
สกร.ระดับอำเภอดอกคำใต้	55	63	118	16	102	118	13.56	66	0	1	35	102
สกร.ระดับอำเภอปง	26	25	51	8	43	51	15.69	23	0	2	18	43
สกร.ระดับอำเภอแม่ใจ	26	28	54	3	51	54	5.56	30	0	0	21	51
สกร.ระดับอำเภอกุซาง	43	28	71	18	53	71	25.35	0	0	0	53	53
สกร.ระดับอำเภอภูกามยาว	12	21	33	3	30	33	9.09	27	0	0	3	30
รวมทั้งหมด	518	487	1,005	126	879	1,005	12.54	525	111	19	224	879

3.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของหน่วยงาน

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ได้ประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกันประเมินสถานการณ์ โดยใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) ในการกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อน จากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร รวมทั้งโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร โดยการวิเคราะห์ PESTEL Analysis อันเป็นปัจจัยต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อนำผลไปใช้ในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งได้ผลการประเมินสถานการณ์ขององค์กร ดังนี้

➤ สภาพแวดล้อมภายใน

1. ด้านบุคลากร (Man)

จุดแข็ง (S : Strength)	จุดอ่อน (W : Weakness)
ด้านผู้บริหาร 1. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานเชิงนโยบาย สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างเป็นเอกภาพ 2. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ 3. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการ การสื่อสารทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. ผู้บริหารขาดความชำนาญในการนำทักษะการสื่อสารด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ 2. ผู้บริหารขาดความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

จุดแข็ง (S : Strength)	จุดอ่อน (W : Weakness)
<p>4. ผู้บริหารสามารถประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการการศึกษา</p> <p>5. ผู้บริหารนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร</p>	
<p>ด้านครูและผู้จัดการเรียนรู้</p> <p>1. ครูมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้</p> <p>2. ครูมีสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้</p> <p>3. ครูมีความสามารถในการประสานความร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ในพื้นที่</p> <p>4. ครูมีความเข้าใจบริบท สภาพปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี</p> <p>5. ครูและผู้จัดการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ</p> <p>6. ครูมีความรู้ ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม</p> <p>7. ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเครือข่ายให้การยอมรับ</p>	<p>1. ครูบางส่วนขาดทักษะการใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้</p> <p>2. ครูและผู้จัดการเรียนรู้มีภาระงานอื่น ๆ ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้</p> <p>3. ครูบางส่วนขาดทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นวัตกรรม และแนวปฏิบัติที่ดี</p> <p>4. ครูมีคุณสมบัติไม่ตรงตามสาขาวิชาที่สอน</p> <p>5. ครูบางส่วนขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร</p>
<p>ด้านบุคลากรสนับสนุน</p> <p>1. มีบุคลากรรับผิดชอบปฏิบัติงานครบ 6 กลุ่มงานตามโครงสร้างการบริหารของสำนักงานสกร.ประจำจังหวัดพะเยา</p> <p>2. บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. บุคลากรสามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่อง</p> <p>4. บุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่อง และทั่วถึง</p> <p>5. บุคลากรในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา มีจิตพร้อมให้บริการด้วยความเต็มใจ เต็มเวลา และเต็มศักยภาพ</p>	<p>1. บุคลากรบางคนยังขาดทักษะ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน เช่น การใช้งานระบบ Cloud และ Artificial Intelligence (AI)</p> <p>2. บุคลากรบางคนมีความรู้ และทักษะไม่เพียงพอในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การทำงานเชิงระบบ และการเขียนรายงานผลการปฏิบัติงาน</p> <p>3. การปฏิบัติงานของบุคลากรในลักษณะการทำงานแบบบูรณาการและการทำงานข้ามสายงาน/กลุ่มงานยังไม่ดีพอสำหรับการนำไปสู่เป้าหมายขององค์กรร่วมกัน</p> <p>4. บุคลากรสนับสนุน เช่น การเงิน พัสดุ มีจำนวนไม่เพียงพอ</p>

2. ด้านงบประมาณ (Money)

จุดแข็ง (S : Strength)	จุดอ่อน (W : Weakness)
<p>1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ได้รับจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง ได้แก่ งบดำเนินงาน งบรายจ่ายอื่น และงบเงินอุดหนุนรายหัว งบลงทุน ทำให้สามารถส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาได้ตามความต้องการ ในการจัดการศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ</p> <p>2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา จัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาในสังกัดอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ตามหลักเกณฑ์ ที่ทางราชการกำหนด</p> <p>3. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา บริหารจัดการด้านงบประมาณอย่างถูกต้องตามระเบียบของทางราชการโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า</p> <p>4. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา มีระบบการติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ ทำให้ทราบสถานะงบประมาณและมีข้อมูล เพื่อการตัดสินใจทางงบประมาณ ได้อย่างรวดเร็ว</p> <p>5. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานการเงิน เช่น โปรแกรม GFMIS, E-budget, DMIS ทำให้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ประหยัด ในการบริหารงบประมาณ</p>	<p>1. ได้รับงบประมาณจัดสรรล่าช้า</p> <p>2. ไม่มีระบบการแจ้งผลการจ่ายตรงให้ร้านค้าและสถานศึกษา</p>
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<p>1. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาคีเครือข่าย</p>	<p>1. แนวทางการเบิกจ่ายงบประมาณไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม</p> <p>2. หลักเกณฑ์ แนวทางการใช้งบประมาณงบบุคลากรที่ไม่สามารถจัดซื้อสื่อนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้</p> <p>3. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ</p> <p>4. งบประมาณที่เกี่ยวกับงบลงทุน มีการดำเนินงานที่เร่งด่วน และบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเอกสาร</p>

3. ด้านวัสดุ (Materials)

จุดแข็ง (S : Strength)	จุดอ่อน (W : Weakness)
<p>1. มีการจัดเก็บครุภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องมือในการทำงาน อย่างเป็นระบบ</p> <p>2. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการบริหารงานพัสดุ เช่น ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (e-GP), ระบบการ</p>	<p>1. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในรถส่งเสริมการอ่านเคลื่อนที่มีจำนวนไม่พอเพียงพอต่อการปฏิบัติงานและชำรุด ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

จุดแข็ง (S : Strength)	จุดอ่อน (W : Weakness)
<p>บริหารงานการเงินการคลังภาครัฐ (GFMIS), ระบบการบริหารงบประมาณ (E-budget) ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง ประหยัด และคุ้มค่า</p> <p>3. สถานที่และบริเวณของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด และหน่วยจัดการเรียนรู้ อยู่ในทำเลที่สะดวกต่อการมาปฏิบัติงานของบุคลากร และการติดต่อราชการของสถานศึกษา ผู้เรียน และประชาชนทั่วไป</p>	<p>2. ยังไม่มีอาคารห้องประชุมขนาดความจุ 200 คน เพื่อใช้ในการจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม และจัดงานพิธีการต่าง ๆ</p> <p>3. หน่วยจัดการเรียนรู้ระดับอำเภอบางแห่งไม่มีกรรมสิทธิ์ของตนเอง</p> <p>4. หน่วยจัดการเรียนรู้ระดับตำบลบางแห่งไม่มีกรรมสิทธิ์และไม่มีอาคารเป็นของตนเอง ยากต่อการซ่อมแซมบำรุงรักษา</p> <p>5. อุปกรณ์ครุภัณฑ์ ขำรุด มีอายุการใช้งานยาวนาน ไม่สามารถใช้งานได้ หรือซ่อมแซมได้</p> <p>6. ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์มีอายุการใช้งานยาวนาน ล้าสมัยไม่รองรับการใช้งานหรือซอฟต์แวร์อื่นๆ ได้</p> <p>7. อาคารเก่าชำรุด ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัย</p>

4. ด้านการจัดการ (Management)

จุดแข็ง (S : Strength)	จุดอ่อน (W : Weakness)
<p>1. มีโครงสร้างองค์กรของการดำเนินงานที่ชัดเจน ที่สามารถให้หน่วยจัดการเรียนรู้ในสังกัด ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. มีระบบบริหารจัดการ ที่นำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และการสื่อสารภายในองค์กร และครอบคลุมทุกระดับ ที่สะดวก รวดเร็ว เสร็จตามเวลาที่กำหนด โปร่งใส ตรวจสอบได้ ผู้รับบริการพึงพอใจส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล</p> <p>3. มีระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัด ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้</p> <p>4. มีการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>5. มีระบบแนะแนวดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ที่สร้างโอกาสการเรียนรู้ ทุกที่ ทุกเวลา</p> <p>6. มีวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเอกลักษณ์ของหน่วยงาน และสถานศึกษา</p> <p>7. มีการนิเทศติดตามภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p>	<p>1. ขาดระบบสารสนเทศฐานข้อมูลกลาง เช่น ผลงานวิชาการ, วิจัยชั้นเรียน, นวัตกรรม และ Best Practice, ข้อมูลหลักสูตรอาชีพ, ข้อมูลนักศึกษา, ข้อมูลการเงิน, ผลการดำเนินงานต่างๆ ของหน่วยงาน และสถานศึกษา</p> <p>2. กรอบอัตรากำลังของผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 38ค. (2) ไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับภาระงาน เช่น รองผู้อำนวยการสถานศึกษา, ศึกษานิเทศก์, นักวิชาการศึกษา, นักจัดการงานทั่วไป เป็นต้น</p>

➤ **สภาพแวดล้อมภายนอก**

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<p>ด้านนโยบาย และการเมือง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พระบรมราชโบายด้านการศึกษารัฐบาลที่ 10 2. ทิศทางการพัฒนาประเทศที่ได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพประชาชน โดยเฉพาะประชาชนวัยแรงงาน 3. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มุ่งเน้นมาตรการในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาชัดเจน 4. พรบ.ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา/นโยบายของรัฐบาล/นโยบายการจัดการศึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้มากขึ้น 5. ด้านการเมือง มีการดำเนินการทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ บ่อยครั้ง ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานในระดับพื้นที่ 2. กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (กฎหมายรอง) ที่เกี่ยวข้องกับ พรบ.ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 กับการดำเนินงานยังไม่แล้วเสร็จ 3. การเปลี่ยนแปลงผู้นำท้องถิ่นในบางพื้นที่ อาจกระทบต่อความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม 4. นโยบาย กฎระเบียบไม่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่
<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เศรษฐกิจของชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม วิสาหกิจชุมชน ค้าขาย รับจ้างทั่วไป อาชีพต่าง ๆ ของชุมชน 2. มีทุนทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และทรัพยากรธรรมชาติ ที่สามารถพัฒนาต่อยอดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ 3. ภาวะเศรษฐกิจของโลกตกต่ำ ราคาผลผลิตทางการเกษตรลดลง ส่งผลกระทบต่อรายได้ครัวเรือน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาชนมีรายได้ต่ำส่งผลต่อการเข้าถึงการเรียนรู้ 2. การแข่งขันทางการตลาดที่สูงขึ้น 3. ประชาชนขาดทักษะด้านเทคโนโลยี เช่น การค้าผ่านระบบออนไลน์ 4. นโยบายสนับสนุนสินค้าและบริการในพื้นที่ยังไม่เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน 5. ขาดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือสินเชื่อที่มีดอกเบี้ยต่ำจากสถาบันการเงินหรือธนาคาร
<p>ด้านสังคม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีประสิทธิภาพในการระดมทรัพยากรของชุมชนและภาคีเครือข่ายภายในและภายนอกสถานศึกษา 2. มีทุนทางวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และต่อยอดกิจกรรมเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 3. มีการทำงานเป็นทีมและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ที่สนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และต่อยอดกิจกรรมเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 4. มีความเป็นอยู่ในลักษณะชุมชน ประชาชนทั่วไป มีการรวมกลุ่มต่างๆ ในชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาการอพยพแรงงาน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
5. มีสถาบันศาสนาหลัก คือ วัด ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน มีวัด 6. มีประเพณีที่ต่างต่าง ๆ	
ด้านเทคโนโลยี 1. หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี ในการอบรมให้ความรู้ ส่งผลให้บุคลากรสามารถพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมนำไปต่อยอดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น AI Bigdata และแพลตฟอร์มออนไลน์ ช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ 3. มีช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย ช่วยในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและช่องทางการรับรู้ รวมถึงเปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ 4. สื่อและเทคโนโลยีมีความหลากหลาย ทันสมัย และเอื้อต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	1. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว 2. ความปลอดภัยทางไซเบอร์ 3. ข้อจำกัดด้านลิขสิทธิ์ ของสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ 4. การให้บริการเครือข่ายโทรคมนาคมไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
ด้านกฎหมาย 1. พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม 2. พรบ.ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566 3. การปรับปรุงกฎหมายด้านการศึกษาใหม่ ๆ เอื้อต่อการพัฒนาเทคโนโลยี และหลักสูตรมีความยืดหยุ่น	
ด้านสิ่งแวดล้อม 1. ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. มีแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	1. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ในพื้นที่ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย แผ่นดินไหว ภัยแล้ง ฝุ่น PM 2.5 โรคอุบัติใหม่ เป็นต้น

นอกจากนี้ ในมิติของเศรษฐกิจและสังคม จังหวัดพะเยายังมีโอกาสที่จะได้รับผลดีจากทิศทางการพัฒนาของจังหวัดที่เน้น เศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio Economy) และ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ซึ่งเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความต้องการทักษะใหม่ ๆ และการต่อยอดองค์ความรู้ท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากวัตถุดิบชีวภาพ) ขณะเดียวกัน โครงการโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ เช่น โครงการก่อสร้างทางรถไฟสายเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ ก็จะช่วยเปิดประตูทางเศรษฐกิจและการค้าชายแดนที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (CLMV) อันจะนำมาซึ่งความต้องการแรงงานที่มีการเรียนรู้และปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้น จังหวัดพะเยาได้เปรียบจาก อัตลักษณ์ท้องถิ่น และความหลากหลายของ แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่พร้อมถ่ายทอด (เช่น วัดวาอาราม ศาสนสถาน และภูมิปัญญาการจัดการกวีานพะเยา) ประกอบกับการที่ชุมชนและภาคีเครือข่ายมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นอย่างดี ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการนำไปใช้เป็นเนื้อหาและกลไกในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและเข้าถึงผู้คนในทุกพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

ส่วนที่ 4

วิสัยทัศน์ บ้านมาจนลัก และตัวชี้วัดหลัก ของแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา

4.1 วิสัยทัศน์

“ภายในปี พ.ศ. 2570 ประชาชนจังหวัดพะเยาทุกช่วงวัยได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ภายใต้บริบทท้องถิ่น สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู้สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต”

4.2 พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย ในการจัดการเรียนรู้ให้กับประชาชนทุกช่วงวัย อย่างหลากหลายและยืดหยุ่น เพิ่มโอกาสให้สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบริการการเรียนรู้ได้หลายช่องทาง ตามความสนใจ ความจำเป็น และบริบทของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ทัวถึง เท่าเทียม และเป็นธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และเชื่อมโยง ครอบคลุม หลักสูตร โปรแกรม สื่อ วิธีการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล เพื่อรองรับการเทียบโอน รับรองผล และส่งเสริม การพัฒนาคุณวุฒิตามสมรรถนะของผู้เรียน
3. ส่งเสริม สนับสนุน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพ ของการจัดการเรียนรู้
4. ส่งเสริม สนับสนุน การบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาล และเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการจัด ส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันสนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างหลากหลายครอบคลุม ทุกระดับพื้นที่
6. ส่งเสริม สนับสนุน งานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรมพิเศษ และนโยบายเร่งด่วน

4.3 ดำเนินงาน

1. การเรียนรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่มีรูปแบบตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ 2566 ประกอบด้วย การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับหรือการเรียนรู้ รูปแบบอื่นที่ดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
2. หน่วยจัดการเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล ศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ (ศคช.) ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
3. หน่วยงานการศึกษา หมายถึง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด
5. สถานศึกษา หมายถึง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัดพะเยา
6. ภาคีเครือข่าย หมายถึง หน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานเอกชนองค์กรระหว่าง ประเทศชุมชนครอบครัวสถานสถาบันศาสนาและบุคคลอื่นใดที่ประสงค์จะจัดร่วมจัดส่งเสริมหรือสนับสนุน

การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับรวมถึงการดำเนินงานด้านอื่นๆของ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา หรือหน่วยจัดการเรียนรู้

7. กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ผู้เรียนและประชาชนทุกช่วงวัยที่สนใจเข้ารับบริการอบรมการเรียนรู้ตามหน่วยจัดการเรียนรู้และภาคีเครือข่ายที่ให้บริการทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิตการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

8. แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานที่หรือแหล่งข้อมูลทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ที่ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาแสวงหาความรู้ประสบการณ์เพื่อช่วยพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล (2) แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสิ่งประดิษฐ์ คิดค้น และ (3) แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่

4.4 มาตรฐาน

1. ผู้เรียนและประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบริการการเรียนรู้ที่มีคุณภาพหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของตนเองได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียม เป็นธรรม มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง และปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อการดำรงชีวิตที่มั่นคงและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

2. หน่วยจัดการเรียนรู้ มีหลักสูตร สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ทุกประเภท ทุกระดับ ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้สมรรถนะตามมาตรฐาน วิชาชีพหรือ มาตรฐานตำแหน่ง และทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ที่จำเป็นต่อการจัดส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนและประชาชน

4. หน่วยงานการศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้มีระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลสามารถใช้ข้อมูลในการบริหาร ตัดสินใจ และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. หน่วยงานการศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้ มีการขับเคลื่อนความร่วมมือในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.5 ตัวชี้วัดหลักและตัวชี้วัด

ตารางตัวชี้วัดเป้าประสงค์และค่าเป้าหมายของแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา

เป้าประสงค์ที่ 1 :

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด	
		2569	2570
1. ผู้เรียนและประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบริการการเรียนรู้ที่มีคุณภาพหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของตนเองได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียม	1.1 อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ 15 - 60 ปี ที่สำรวจในปี พ.ศ. 2567 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ลดลงจากเดิม	ร้อยละ 32	ร้อยละ 35
	1.2 ร้อยละของผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษ ที่ 21	ร้อยละ 75	ร้อยละ 80

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด	
		2569	2570
เป็นธรรม มีสมรรถนะ และทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง และปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อดำรงชีวิตที่มั่นคงและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน	1.3 จำนวนกิจกรรม/หลักสูตรที่พัฒนาตามความสนใจของผู้เรียน	27 กิจกรรม/หลักสูตร	54 กิจกรรม/หลักสูตร
	1.4 จำนวนหลักสูตร/โปรแกรมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่พัฒนาใหม่	27 หลักสูตร/โปรแกรม	27 หลักสูตร/โปรแกรม
	1.5 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 50 ขึ้นไป	ร้อยละ 43	ร้อยละ 43
	1.6 ระดับคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET)	43 คะแนน	44 คะแนน
	1.7 อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ร้อยละ 65	ร้อยละ 70
	1.8 ร้อยละของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา มีติความรู้ ความคิด	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90
	1.9 ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่ขอรับการเทียบโอนได้รับการเทียบโอนผลการเรียนรู้	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90
	1.10 ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85
	1.11 จำนวนของประชาชนที่เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งออฟไลน์และออนไลน์	ประชาชนที่เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งออฟไลน์และออนไลน์ จำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน	ประชาชนที่เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งออฟไลน์และออนไลน์ จำนวนไม่น้อยกว่า 70,000 คน
	1.12 จำนวนแหล่งเรียนรู้ชุมชน/ ห้องสมุด/ แพลตฟอร์มดิจิทัล ที่เปิดให้บริการต่อเนื่อง	ไม่น้อยกว่า 70 แห่ง	ไม่น้อยกว่า 75 แห่ง
	1.13 ระดับความพึงพอใจ ของผู้เรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต, การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับในระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85
	1.14 จำนวนผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เรียนหลักสูตรเพื่อการพัฒนาทักษะดิจิทัล	360 คน	360 คน
	1.15 ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด	
		2569	2570
	1.16 ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
	1.17 ร้อยละของผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ชายแดนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ได้รับโอกาส ทางการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85
	1.18 ร้อยละของผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การป้องกันภัยในรูปแบบต่างๆ	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100

เป้าประสงค์ที่ 2 :

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด	
		2569	2570
2. หน่วยจัดการเรียนรู้ มีหลักสูตร สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลใน รูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน	2.1 ร้อยละของหน่วยจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้ รูปแบบที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85
	2.2 ร้อยละของจำนวนหลักสูตรหรือสื่อที่พัฒนาให้ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85
	2.3 ร้อยละของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยาที่มีหลักสูตร สถานศึกษาที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความ พร้อมสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
	2.4 จำนวนสื่อดิจิทัลหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ พัฒนาใหม่	9 เรื่อง	9 เรื่อง
	2.5 จำนวนหน่วยจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดการเรียนรู้ บนพื้นที่สูง (ศศข.) มีการจัดการเรียนรู้และพัฒนา การศึกษาตามแนวทางโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้	13 แห่ง	13 แห่ง

เป้าประสงค์ที่ 3 :

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด	
		2569	2570
3. บุคลากรของ สำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำ จังหวัดพะเยา	3.1 ร้อยละของครูและบุคลากร ที่ได้รับการพัฒนา ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสามารถนำไปใช้ ในการปฏิบัติงานได้	ร้อยละ 60	ร้อยละ 70

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด	
		2569	2570
ทุกประเภท ทุกระดับ ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้สมรรถนะตามมาตรฐาน วิชาชีพหรือมาตรฐานตำแหน่ง และทักษะเทคโนโลยี ดิจิทัล ที่จำเป็นต่อการ จัดส่งเสริมและ สนับสนุนการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนและ ประชาชน	3.2 ร้อยละของครูและบุคลากร ที่สามารถออกแบบ และสร้างสื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 50	ร้อยละ 60
	3.3 ร้อยละของครูที่สามารถออกแบบและจัด กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85

เป้าประสงค์ที่ 4 :

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด	
		2569	2570
4. หน่วยงานการศึกษา และหน่วยจัดการ เรียนรู้มีระบบบริหาร จัดการที่ทันสมัย เป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาลสามารถใช้ ข้อมูลในการบริหาร ตัดสินใจ และ ประเมินผลการจัดการ เรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.1 จำนวนร้อยละของหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ ที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน การประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของกรมส่งเสริม การเรียนรู้อยู่ในระดับผ่านตามเกณฑ์ ITA (Integrity and Transparency Assessment)	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90
	4.2 ร้อยละของสถานศึกษาที่มีระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน ในด้านต่าง ๆ และใช้ในการตัดสินใจและมีฐานข้อมูล ที่เป็นปัจจุบัน	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
	4.3 ระดับความสำเร็จของระบบสารสนเทศที่พัฒนา และใช้งานได้จริง	ระดับ 3	ระดับ 5
	4.4 ร้อยละของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีระบบ หรือช่องทางที่เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน รับฟัง ความคิดเห็นของผู้เรียน ประชาชน และภาคี เครือข่าย ผ่านระบบออนไลน์และออฟไลน์	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
	4.5 จำนวนแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่ได้รับการประเมินแหล่งเรียนรู้ตามมาตรฐาน	ไม่น้อยกว่า 68 แห่ง	ไม่น้อยกว่า 68 แห่ง
	4.6 ร้อยละของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีผลการประเมิน คุณภาพภายในมาตรฐานการศึกษาสำหรับ	ร้อยละ 75	ร้อยละ 80

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด	
		2569	2570
	สถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้คุณวุฒิตามระดับ ระดับยอดเยี่ยม		
	4.7 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม	ระดับ 3	ระดับ 5
	4.8 ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่ (Big Data) ในทุกมิติ	ระดับ 3	ระดับ 5
	4.9 ร้อยละของสถานศึกษา มีการดำเนินการจัดการเรียนรู้และขับเคลื่อนงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในหน่วยจัดการเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100

เป้าประสงค์ที่ 5 :

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด	
		2569	2570
5. หน่วยงานการศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้ มีการขับเคลื่อนความร่วมมือในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5.1 จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด	2 ครั้ง	2 ครั้ง
	5.2 จำนวนบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ที่ลงนามกับภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้	ไม่น้อยกว่า 80 ฉบับ	ไม่น้อยกว่า 100 ฉบับ
	5.3 ร้อยละของการจัดตั้งคณะกรรมการ และกลไกความร่วมมือของหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
	5.4 ร้อยละของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาและสนับสนุนทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ และร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90
	5.5 ร้อยละของแผนการเรียนรู้ของหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ ที่มีการบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90
	5.6 จำนวนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย	9 โครงการ	18 โครงการ

4.6 คำอธิบายรายละเอียดตัวชี้วัด

รายละเอียดตัวชี้วัดแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2569 – 2570)

เป้าประสงค์ที่ 1 : ผู้เรียนและประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบริการการเรียนรู้ที่มีคุณภาพหลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทของตนได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียม เป็นธรรม มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง และปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อการดำรงชีวิตที่มั่นคงและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดที่ 1.1

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.1	อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ 15 - 60 ปี ที่สำรวจในปี พ.ศ. 2567 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ลดลงจากเดิม
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 32
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 35
คำอธิบาย	การไม่รู้หนังสือ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 15 - 60 ปี ที่ไม่สามารถอ่าน เขียน ภาษาไทย และคิดคำนวณ หรือไม่มีความสามารถดังกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่งได้ โดยวัดจากผู้จบหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พ.ศ. 2557 *** ข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือของประชาชนจังหวัดพะเยา ที่สำรวจในปี พ.ศ. 2567 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนไม่รู้หนังสือในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่ได้รับการส่งเสริมการรู้หนังสือเพื่อพัฒนาการอ่านออก เขียนได้ และพัฒนาการด้านการสื่อสารในชีวิตประจำวัน b จำนวนข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือของประชาชนจังหวัดพะเยา ที่สำรวจในปี พ.ศ. 2567 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a / b) * 100$

ตัวชี้วัดที่ 1.2

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.2	ร้อยละของผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 75
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 80
คำอธิบาย	- การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้มีคุณลักษณะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การดำเนินกิจกรรม/โครงการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา เพื่อส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 - ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (3R 8Cs) 3R คือ Reading (อ่านออก) (W)riting (เขียนได้) (A) rithmetics (คิดเลขเป็น) 8Cs คือ

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)</p> <p>Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)</p> <p>Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่าง กระทบกัน)</p> <p>Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงาน เป็นทีม และภาวะผู้นำ)</p> <p>Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้าน การสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)</p> <p>Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร)</p> <p>Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)</p> <p>Compassion (มีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย)</p>
ข้อมูลที่ใช้	<p>a จำนวนผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้มี ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21</p> <p>b จำนวนผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยาทั้งหมด</p>
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a / b) * 100$

ตัวชี้วัดที่ 1.3

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.3	จำนวนกิจกรรม/หลักสูตรที่พัฒนาตามความสนใจของผู้เรียน
ค่าเป้าหมายปี 69	27 กิจกรรม/หลักสูตร
ค่าเป้าหมายปี 70	54 กิจกรรม/หลักสูตร
คำอธิบาย	กิจกรรมการเรียนรู้ 3 รูปแบบหลักตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต (ตลอดช่วงวัย), การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง (การพัฒนาศักยภาพ) และ การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ (เทียบโอนความรู้และวุฒิการศึกษา) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
ข้อมูลที่ใช้	<p>a จำนวนกิจกรรม/หลักสูตรที่พัฒนาตามความสนใจของผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>b จำนวนกิจกรรม/หลักสูตรที่พัฒนาตามความสนใจของผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ในรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง</p> <p>c จำนวนกิจกรรม/หลักสูตรที่พัฒนาตามความสนใจของผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ในรูปแบบการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ</p>
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$a+b+c$

ตัวชี้วัดที่ 1.4

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.4	จำนวนหลักสูตร/โปรแกรมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่พัฒนาใหม่
ค่าเป้าหมายปี 69	27 หลักสูตร/โปรแกรม
ค่าเป้าหมายปี 70	27 หลักสูตร/โปรแกรม
คำอธิบาย	หลักสูตร/โปรแกรมที่ให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเวลา สถานที่ และวิธีการเรียนรู้ได้ตามความสะดวกของตนเอง โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสามารถกำหนดจังหวะความเร็วในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รูปแบบนี้รวมถึงการเรียนออนไลน์ การเรียนแบบผสมผสาน และการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งช่วยให้การศึกษาเข้าถึงผู้เรียนได้มากขึ้น โดยไม่จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียนแบบเดิม
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนหลักสูตร/โปรแกรมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่พัฒนาใหม่ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a

ตัวชี้วัดที่ 1.5

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.5	ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 50 ขึ้นไป
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 43
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 43
คำอธิบาย	คะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test : N-NET) ของนักเรียนชั้นปีสุดท้ายในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดสอบครอบคลุมเนื้อหา 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำรงชีพ และสาระการพัฒนาสังคม
ข้อมูลที่ใช้	คะแนนเฉลี่ยรวมทุกสาระการเรียนรู้ของ N-NET ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดสอบครอบคลุมเนื้อหา 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระทักษะการเรียนรู้, สาระความรู้พื้นฐาน, สาระการประกอบอาชีพ, สาระทักษะการดำเนินชีวิต และสาระการพัฒนาสังคม
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	นำเข้าข้อมูลที่คำนวณโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (มาทศน)

ตัวชี้วัดที่ 1.6

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.6	ระดับคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET)
ค่าเป้าหมายปี 69	43 คะแนน
ค่าเป้าหมายปี 70	44 คะแนน

ประเด็น	รายละเอียด
คำอธิบาย	คะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษา นอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test : N-NET) ของ นักเรียนชั้นปีสุดท้ายในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอน ปลาย ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดสอบครอบคลุมเนื้อหา 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต และสาระ การพัฒนาสังคม
ข้อมูลที่ใช้	1. คะแนนเฉลี่ยรวมทุกสาระการเรียนรู้ของ N-NET ในระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต สาระการพัฒนาสังคม 2. คะแนนเฉลี่ยรวมทุกสาระการเรียนรู้ของ N-NET ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต สาระการพัฒนาสังคม 3. คะแนนเฉลี่ยรวมทุกสาระการเรียนรู้ของ N-NET ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต สาระการพัฒนาสังคม
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	นำเข้าข้อมูลที่คำนวณโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (มาทชน)

ตัวชี้วัดที่ 1.7

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.7	อัตราการสำเร็จการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 65
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 70
คำอธิบาย	- อัตราการสำเร็จดังกล่าวจำกัดเฉพาะในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ - การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา - จำนวนผู้เรียนที่คาดว่าจะจบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง จำนวน ผู้เรียนที่คาดว่าจะจบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีงบประมาณ (2 ภาคเรียน) - ปีงบประมาณ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนผู้จบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีงบประมาณ b จำนวนผู้เรียนที่คาดว่าจะจบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีงบประมาณ
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a / b) * 100$

ตัวชี้วัดที่ 1.8

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.8	ร้อยละของผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา มิติความรู้ ความคิด
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 85
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 90

ประเด็น	รายละเอียด
คำอธิบาย	<p>- การเทียบระดับการศึกษา หมายถึง การนำ ผลการเรียนรู้ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาที่จัดเป็นหลักสูตรเฉพาะหรือหลักสูตรฝึกอบรมตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและการศึกษาตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงานมาประเมินเพื่อเทียบระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง</p> <p>- การประเมินเทียบระดับการศึกษา หมายถึง วิธีการ กระบวนการ ในการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมลักษณะที่สำคัญ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับตัดสินใจผลการเรียนรู้ให้เท่าระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง หรือสูงกว่าระดับการศึกษาที่ยื่นขอรับการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p>- ปิงบประมาณ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น</p>
ข้อมูลที่ใช้	<p>a จำนวนผู้ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษาในปีงบประมาณ</p> <p>b จำนวนผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษาในปีงบประมาณ</p>
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a / b) * 100$

ตัวชี้วัดที่ 1.9

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.9	ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่ขอรับการเทียบโอนได้รับการเทียบโอนผลการเรียนรู้
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 90
คำอธิบาย	สัดส่วนของผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการขอเทียบโอนผลการเรียนรู้ เมื่อเทียบกับจำนวนผู้เรียนทั้งหมดที่ยื่นคำขอ
ข้อมูลที่ใช้	<p>a จำนวนผู้เรียนที่ได้รับการประเมินเทียบโอนผลการเรียนรู้</p> <p>b จำนวนผู้เรียนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา</p>
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 1.10

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.10	ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 85
คำอธิบาย	จำนวนผู้เรียนที่ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา: หมายถึง จำนวนจริง ของผู้เรียนที่เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ที่ผ่านขั้นตอนการประเมินผลความสามารถ และประสบการณ์ เพื่อให้ได้รับการรับรองเทียบเท่ากับวุฒิการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง (เช่น เทียบวุฒิม.6)
ข้อมูลที่ใช้	<p>a จำนวนผู้เรียนที่ผ่านการประเมินเทียบระดับการศึกษา</p> <p>b จำนวนผู้เรียนทั้งหมดที่เข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา</p>
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 1.11

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.11	จำนวนของประชาชนที่เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งออฟไลน์และออนไลน์
ค่าเป้าหมายปี 69	ประชาชนที่เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งออฟไลน์และออนไลน์ จำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน
ค่าเป้าหมายปี 70	ประชาชนที่เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งออฟไลน์และออนไลน์ จำนวนไม่น้อยกว่า 70,000 คน
คำอธิบาย	จำนวนประชาชนที่เข้าถึงบริการการเรียนรู้ทั้งออฟไลน์และออนไลน์ การเรียนรู้ออฟไลน์ คือ การเรียนรู้ในรูปแบบดั้งเดิมที่ผู้เรียนต้องเดินทางไปสถานที่จริง เช่น ห้องเรียน เพื่อรับการสอนจากครูผู้สอนโดยตรง การเรียนรู้ออนไลน์ คือ การเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ได้จากทุกที่ทุกเวลา โดยไม่ต้องเดินทางมาเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิม ประชาชน คือ ประชาชนทุกคน ทุกช่วงวัย
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต b จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง c จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a+b+c

ตัวชี้วัดที่ 1.12

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.12	จำนวนแหล่งเรียนรู้ชุมชน/ ห้องสมุด/แพลตฟอร์มดิจิทัล ที่เปิดให้บริการต่อเนื่อง
ค่าเป้าหมายปี 69	ไม่น้อยกว่า 70 แห่ง
ค่าเป้าหมายปี 70	ไม่น้อยกว่า 75 แห่ง
คำอธิบาย	จำนวนแหล่งเรียนรู้ชุมชน/ ห้องสมุด/แพลตฟอร์มดิจิทัล ที่มีส่วนร่วมกับชุมชน / ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ภาคีเครือข่าย และแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนแหล่งเรียนรู้ชุมชน/ ห้องสมุด/แพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ให้บริการการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a

ตัวชี้วัดที่ 1.13

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.13	ระดับความพึงพอใจ ของผู้เรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต, การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ในระดับดีขึ้นไป
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 85
คำอธิบาย	ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต, การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ในระดับดีขึ้นไป
ข้อมูลที่ใช้	a ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต, การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ในระดับดีขึ้นไป

ประเด็น	รายละเอียด
	b จำนวนกิจกรรมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 1.14

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.14	จำนวนผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เรียนหลักสูตรเพื่อการพัฒนาทักษะดิจิทัล
ค่าเป้าหมายปี 69	360 คน
ค่าเป้าหมายปี 70	360 คน
คำอธิบาย	ผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ประชาชน หมายถึง กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดพะเยา
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่เรียนหลักสูตรเพื่อการพัฒนาทักษะดิจิทัล b จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดพะเยาที่เรียนหลักสูตรเพื่อการพัฒนาทักษะดิจิทัล
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$a+b$

ตัวชี้วัดที่ 1.15

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.15	ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 100
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 100
คำอธิบาย	ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a

ตัวชี้วัดที่ 1.16

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.16	ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 100
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 100
คำอธิบาย	ผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a

ตัวชี้วัดที่ 1.17

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.17	ร้อยละของผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ชายแดนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ได้รับโอกาสทางการเรียนรู้ อย่างเท่าเทียม
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 85
คำอธิบาย	จำนวนผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมทุกกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่ชายแดนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา (อำเภอภูซางและอำเภอเชียงคำ)
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ชายแดนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา (อำเภอภูซางและอำเภอเชียงคำ) ที่เข้าร่วมทุกกิจกรรมการเรียนรู้ b จำนวนค่าเป้าหมายของผู้เรียนและประชาชนที่กำหนดไว้ในแต่ละปีงบประมาณ
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 1.18

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 1.18	ร้อยละของผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การป้องกันภัยในรูปแบบต่าง ๆ
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 100
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 100
คำอธิบาย	ร้อยละของผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่เข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้และสร้างภูมิคุ้มกันภัยคุกคามหลากหลายรูปแบบ เช่น ยาเสพติด อาชญากรรมและความรุนแรง ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ ความปลอดภัยบนท้องถนน และกิจกรรมการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การป้องกันภัยในรูปแบบต่างๆ b จำนวนของผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

เป้าประสงค์ที่ 2 : หน่วยจัดการเรียนรู้ มีหลักสูตร สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล ในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

ตัวชี้วัดที่ 2.1

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 2.1	ร้อยละของหน่วยจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้รูปแบบที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 85
คำอธิบาย	วัดความสามารถของหน่วยจัดการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเลือกวิธีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย เช่น การเรียนออนไลน์ การเรียนรู้จากสื่อดิจิทัล การเรียนรู้แบบผสมผสาน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม
ข้อมูลที่ใช้	วิเคราะห์เชิงปริมาณจากสัดส่วนหน่วยจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หลากหลายต่อจำนวนหน่วยจัดการเรียนรู้ทั้งหมด a หน่วยจัดการเรียนรู้ทุกระดับในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่จัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย b หน่วยจัดการเรียนรู้ทุกระดับในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 2.2

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 2.2	ร้อยละของจำนวนหลักสูตรหรือสื่อที่พัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 85
คำอธิบาย	การพัฒนาหลักสูตร หรือสื่อที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนหลักสูตรหรือสื่อที่พัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน b จำนวนหลักสูตรหรือสื่อทั้งหมดในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 2.3

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 2.3	ร้อยละของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยาที่มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 100

ประเด็น	รายละเอียด
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 100
คำอธิบาย	หลักสูตรสถานศึกษา (School-Based Curriculum) หมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจัดทำโดยคณะบุคคลของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถทักษะและคุณลักษณะ รวมถึงสมรรถนะที่กำหนดไว้
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีหลักสูตรสถานศึกษา ที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 b จำนวนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 2.4

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 2.4	จำนวนสื่อดิจิทัลหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาใหม่
ค่าเป้าหมายปี 69	9 เรื่อง
ค่าเป้าหมายปี 70	9 เรื่อง
คำอธิบาย	สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน หรืออินเทอร์เน็ต มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ยืดหยุ่น ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น สื่อดิจิทัลหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ที่สถานศึกษาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้ง 9 แห่ง
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนสื่อดิจิทัลหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาใหม่ ที่สถานศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a

ตัวชี้วัดที่ 2.5

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 2.5	จำนวนหน่วยจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดการเรียนรู้บนพื้นที่สูง (ศศข.) มีการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาการศึกษาตามแนวทางโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้
ค่าเป้าหมายปี 69	13 แห่ง
ค่าเป้าหมายปี 70	13 แห่ง
คำอธิบาย	สัดส่วน ของหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่สูงที่มีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการ 2 แนวทางหลัก คือ: 1. แนวทางตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (Royal Project) 2. การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning)
ข้อมูลที่ใช้	A จำนวนหน่วยจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดการเรียนรู้บนพื้นที่สูง B จำนวนหน่วยจัดการเรียนรู้ (ศศข.) ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีการจัดการเรียนรู้บนพื้นที่สูงทั้งหมด
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	-

เป้าประสงค์ที่ 3 : บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ทุกประเภท ทุกระดับ ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้สมรรถนะตามมาตรฐาน วิชาชีพหรือ มาตรฐานตำแหน่ง และทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล ที่จำเป็นต่อการจัดส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนและประชาชน

ตัวชี้วัดที่ 3.1

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 3.1	ร้อยละของครูและบุคลากร ที่ได้รับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 60
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 70
คำอธิบาย	ข้อมูลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การรู้เท่าทันดิจิทัล สามารถเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีมาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการนำไปใช้ ตลอดจนกระบวนการพัฒนาที่สามารถเรียนรู้และเพิ่มพูนได้ หรือการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้หรือการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้หรือการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ b จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่ได้รับการพัฒนาให้มทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a / b) * 100$

ตัวชี้วัดที่ 3.2

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 3.2	ร้อยละของครูและบุคลากร ที่สามารถออกแบบและสร้างสื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 50
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 60
คำอธิบาย	ความพร้อมและความสามารถของครูและบุคลากร ในการขับเคลื่อนนโยบาย “การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล” โดยเน้นให้ครูและบุคลากรมีความสามารถในการออกแบบพัฒนา และประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลหรือเทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดนี้ จึงเป็นการประเมินทั้งด้านทักษะดิจิทัลของครู และ นวัตกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในระดับสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนครูและบุคลากรสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่ ออกแบบและสร้างสื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล b จำนวนครูและบุคลากรสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ทั้งหมด
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a / b) * 100$

ตัวชี้วัดที่ 3.3

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 3.3	ร้อยละของครูที่สามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 85
คำอธิบาย	<p>การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงสุด ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ (Do) คิด (Think) และสะท้อนผล (Reflect) ด้วยตนเอง ไม่ใช้การนั่งฟังครูบรรยายเพียงอย่างเดียว</p> <p>ออกแบบและจัดกิจกรรม หมายถึง ความสามารถของครูในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้จริง เช่น แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน ที่มีกิจกรรมสอดคล้องกับหลักการ Active Learning และสามารถนำไปใช้ดำเนินการสอนในห้องเรียนได้</p> <p>ร้อยละของครู เป็นการวัดผลในเชิงปริมาณ โดยการคำนวณจำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เทียบกับจำนวนครูทั้งหมด (หรือกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด)</p>
ข้อมูลที่ใช้	<p>a จำนวนครูที่สามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้จริง</p> <p>b จำนวนครูทั้งหมดในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา</p>
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

เป้าประสงค์ที่ 4 : หน่วยงานการศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้มีระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลสามารถใช้ข้อมูลในการบริหาร ตัดสินใจ และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 4.1

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 4.1	จำนวนร้อยละของหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ ที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ อยู่ในระดับผ่านตามเกณฑ์ ITA (Integrity and Transparency Assessment)
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 90
คำอธิบาย	<p>- ITA (Integrity and Transparency Assessment) คือ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด ดังนี้</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 การปฏิบัติหน้าที่</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 2 การใช้งบประมาณ</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 3 การใช้อำนาจ</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 4 การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 5 การแก้ไขปัญหาการทุจริต</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 6 คุณภาพการดำเนินงาน</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 7 ประสิทธิภาพการสื่อสาร</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 8 การปรับปรุงระบบการทำงาน</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 9 การเปิดเผยข้อมูล</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	ตัวชี้วัดที่ 10 การป้องกันการทุจริต
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ ที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน การประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับผ่าน ตามเกณฑ์ ITA (Integrity and Transparency Assessment) b จำนวนหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ที่สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด พะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	(a/b)*100

ตัวชี้วัดที่ 4.2

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 4.2	ร้อยละของสถานศึกษาที่มีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน ในด้านต่าง ๆ และใช้ในการตัดสินใจและมีฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 100
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 100
คำอธิบาย	สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีระบบ ข้อมูลสารสนเทศ สามารถเรียกใช้ข้อมูลได้จริงเพื่อประกอบการวางแผนงาน/ โครงการ การบริหารงบประมาณ บริหารงานบุคลากร การประเมินผลการ ดำเนินงาน และการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชน โดยฐานข้อมูลมีการปรับปรุงให้ เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง เช่น ข้อมูลด้านงบประมาณ ข้อมูลด้านแผนปฏิบัติการ ข้อมูลบุคลากร และข้อมูลการศึกษา เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการของผู้บริหาร สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และให้บริการสารสนเทศแก่ประชาชน
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีระบบข้อมูลสารสนเทศ สามารถเรียกใช้ข้อมูลได้จริงเพื่อประกอบการวางแผน งาน/โครงการ การบริหารงบประมาณ การจัดสรรบุคลากร การประเมินผลการดำเนินงาน และการให้บริการข้อมูลแก่ ประชาชน โดยฐานข้อมูลมีการปรับปรุงให้ปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง b จำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด พะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	(a/b)*100

ตัวชี้วัดที่ 4.3

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 4.3	ระดับความสำเร็จของระบบสารสนเทศที่พัฒนาและใช้งานได้จริง
ค่าเป้าหมายปี 69	ระดับ 3
ค่าเป้าหมายปี 70	ระดับ 5
คำอธิบาย	ระดับความสำเร็จของระบบสารสนเทศที่พัฒนาและใช้งานได้จริง หมายถึง การดำเนินงานในการจัดทำระบบสารสนเทศภายใน เช่น ระบบเบิกจ่าย ระบบพัสดุ ระบบเงินเดือน เป็นต้น

ประเด็น	รายละเอียด												
ข้อมูลที่ใช้	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ระดับคะแนน</th> <th>เกณฑ์การให้คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>มีหลักเกณฑ์และคู่มือการดำเนินงาน ระบบสารสนเทศ</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>จัดทำรวบรวมข้อมูล เริ่มดำเนินการพัฒนา</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>ทดลองระบบสารสนเทศ</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>จัดเก็บข้อมูล เพื่อติดตามประเมินผล การดำเนินงาน</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>มีระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ</td> </tr> </tbody> </table>	ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	1	มีหลักเกณฑ์และคู่มือการดำเนินงาน ระบบสารสนเทศ	2	จัดทำรวบรวมข้อมูล เริ่มดำเนินการพัฒนา	3	ทดลองระบบสารสนเทศ	4	จัดเก็บข้อมูล เพื่อติดตามประเมินผล การดำเนินงาน	5	มีระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ
ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน												
1	มีหลักเกณฑ์และคู่มือการดำเนินงาน ระบบสารสนเทศ												
2	จัดทำรวบรวมข้อมูล เริ่มดำเนินการพัฒนา												
3	ทดลองระบบสารสนเทศ												
4	จัดเก็บข้อมูล เพื่อติดตามประเมินผล การดำเนินงาน												
5	มีระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ												
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	ระดับความสำเร็จของระบบสารสนเทศที่พัฒนาและใช้งานได้จริง												

ตัวชี้วัดที่ 4.4

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 4.4	ร้อยละของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีระบบหรือช่องทางที่เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ประชาชน และภาคีเครือข่าย ผ่านระบบออนไลน์และออฟไลน์ เช่น ระบบเสนอข้อเสนอนะ ประเมินความพึงพอใจ
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 100
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 100
คำอธิบาย	สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีระบบหรือช่องทางที่เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน รับฟังความคิดเห็น ความต้องการ และข้อเสนอนะจากผู้เรียน ประชาชน และภาคีเครือข่าย ทั้งในรูปแบบออนไลน์ (เว็บไซต์/แพลตฟอร์ม/แบบสอบถามออนไลน์ / Google Form / QR Code / Line Official) และ ออฟไลน์ (แบบสอบถามกระดาษ / เวทีรับฟังความคิดเห็น / กล้องรับข้อเสนอนะ) โดยต้องมี การรวบรวม วิเคราะห์ และนำไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการ
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ประชาชน และภาคีเครือข่าย ผ่านระบบออนไลน์และออฟไลน์ เช่น ระบบเสนอข้อเสนอนะ ประเมินความพึงพอใจ b จำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 4.5

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 4.5	จำนวนแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่ได้รับการประเมินแหล่งเรียนรู้ตามมาตรฐาน
ค่าเป้าหมายปี 69	ไม่น้อยกว่า 68 แห่ง
ค่าเป้าหมายปี 70	ไม่น้อยกว่า 68 แห่ง

ประเด็น	รายละเอียด
คำอธิบาย	แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ วิทยากร ภูมิปัญญาชาวบ้าน และประสบการณ์อื่น ๆ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ข้อกำหนดหรือเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาและประเมินคุณภาพของแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้แหล่งเรียนรู้เหล่านั้นสามารถทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูล และสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่ได้รับการประเมินแหล่งเรียนรู้ตามมาตรฐาน
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a

ตัวชี้วัดที่ 4.6

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 4.6	ร้อยละของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในมาตรฐานการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้คุณวุฒิตามระดับ ระดับ ยอดเยี่ยม
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 75
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 80
คำอธิบาย	สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีการดำเนินระบบประกันคุณภาพการศึกษา (Internal QA) และ ระบบประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/กิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยเน้นให้มี การวางแผน - ดำเนินงาน - ประเมินผล - สรุป/ปรับปรุง (PDCA) อย่างต่อเนื่อง
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา มีการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง b สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 4.7

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 4.7	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม
ค่าเป้าหมายปี 69	ระดับ 3
ค่าเป้าหมายปี 70	ระดับ 5
คำอธิบาย	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม หมายถึง การดำเนินงานในการจัดทำแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม - จำนวนผู้ใช้แอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์มที่พัฒนาสำเร็จ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่น้อยกว่า 1,360 คน / ปี การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ไม่น้อยกว่า 680 คน / ปี การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ไม่น้อยกว่า 2,500 คน / ปี

ประเด็น	รายละเอียด												
ข้อมูลที่ใช้	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ระดับคะแนน</th> <th>เกณฑ์การให้คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>มีหลักเกณฑ์และคู่มือการดำเนินงาน แอปพลิเคชัน/ แพลตฟอร์ม</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>จัดทำรวบรวมข้อมูล แอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม เริ่ม ดำเนินการพัฒนา</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>ทดลองแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์มในพื้นที่นำร่อง</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>จัดเก็บข้อมูล เพื่อติดตามประเมินผล การดำเนินงาน</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>มีแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้</td> </tr> </tbody> </table>	ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	1	มีหลักเกณฑ์และคู่มือการดำเนินงาน แอปพลิเคชัน/ แพลตฟอร์ม	2	จัดทำรวบรวมข้อมูล แอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม เริ่ม ดำเนินการพัฒนา	3	ทดลองแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์มในพื้นที่นำร่อง	4	จัดเก็บข้อมูล เพื่อติดตามประเมินผล การดำเนินงาน	5	มีแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน												
1	มีหลักเกณฑ์และคู่มือการดำเนินงาน แอปพลิเคชัน/ แพลตฟอร์ม												
2	จัดทำรวบรวมข้อมูล แอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม เริ่ม ดำเนินการพัฒนา												
3	ทดลองแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์มในพื้นที่นำร่อง												
4	จัดเก็บข้อมูล เพื่อติดตามประเมินผล การดำเนินงาน												
5	มีแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้												
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม												

ตัวชี้วัดที่ 4.8

ประเด็น	รายละเอียด												
ตัวชี้วัดที่ 4.8	ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่ (Big Data) ในทุกมิติ												
ค่าเป้าหมายปี 69	ระดับ 3												
ค่าเป้าหมายปี 70	ระดับ 5												
คำอธิบาย	- ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่ (Big Data) ในทุกมิติ หมายถึง การดำเนินงานในการจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ (Big Data) จำนวนมิติ 4 ได้แก่ มิติ 1 ฐานข้อมูลหน่วยงานและสถานศึกษา มิติ 2 ฐานข้อมูลผู้เรียน มิติ 3 หลักสูตร มิติ 4 ผลงานวิชาการ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดพะเยา และหน่วยงานภายนอกใช้ประโยชน์ร่วมกัน												
ข้อมูลที่ใช้	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ระดับคะแนน</th> <th>เกณฑ์การให้คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>มีแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้และแนวทางการ เชื่อมโยงฐานข้อมูล</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>การจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ มิติที่ 1-2</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>การจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ มิติที่ 3-4</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>มีการวางระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูล และตรวจสอบ ความถูกต้องของฐานข้อมูล</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>มีฐานข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่ (Big Data) ที่ถูกต้องและทันสมัย เพื่อใช้ในการบูรณาการการบริหาร จัดการของผู้บริหาร สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และให้บริการแก่ผู้เรียน/ประชาชนผู้รับบริการ</td> </tr> </tbody> </table>	ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	1	มีแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้และแนวทางการ เชื่อมโยงฐานข้อมูล	2	การจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ มิติที่ 1-2	3	การจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ มิติที่ 3-4	4	มีการวางระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูล และตรวจสอบ ความถูกต้องของฐานข้อมูล	5	มีฐานข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่ (Big Data) ที่ถูกต้องและทันสมัย เพื่อใช้ในการบูรณาการการบริหาร จัดการของผู้บริหาร สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และให้บริการแก่ผู้เรียน/ประชาชนผู้รับบริการ
ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน												
1	มีแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้และแนวทางการ เชื่อมโยงฐานข้อมูล												
2	การจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ มิติที่ 1-2												
3	การจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ มิติที่ 3-4												
4	มีการวางระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูล และตรวจสอบ ความถูกต้องของฐานข้อมูล												
5	มีฐานข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่ (Big Data) ที่ถูกต้องและทันสมัย เพื่อใช้ในการบูรณาการการบริหาร จัดการของผู้บริหาร สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และให้บริการแก่ผู้เรียน/ประชาชนผู้รับบริการ												
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่ (Big Data) ในทุกมิติ												

ตัวชี้วัดที่ 4.9

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 4.9	ร้อยละของสถานศึกษา มีการดำเนินการจัดการเรียนรู้และขับเคลื่อนงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในหน่วยจัดการเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 100
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 100
คำอธิบาย	ตัวชี้วัดนี้มุ่งประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้แนวพระราชดำริ เช่น โครงการเศรษฐกิจพอเพียง หรือโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้หน่วยจัดการเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยพิจารณาจากสัดส่วนของสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมดังกล่าวครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดเมื่อเทียบกับจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบ
ข้อมูลที่ใช้	a = จำนวนสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ b = จำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในสังกัด
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

เป้าประสงค์ที่ 5 : หน่วยงานการศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้ มีการขับเคลื่อนความร่วมมือในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 5.1

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 5.1	จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด
ค่าเป้าหมายปี 69	2 ครั้ง
ค่าเป้าหมายปี 70	2 ครั้ง
คำอธิบาย	จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำหนดเป้าหมาย ติดตาม ประเมินการขับเคลื่อน แผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดอย่างเป็นระบบ
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนครั้งที่จัดการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a

ตัวชี้วัดที่ 5.2

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 5.2	จำนวนบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ที่ลงนามกับภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้
ค่าเป้าหมายปี 69	ไม่น้อยกว่า 80 ฉบับ
ค่าเป้าหมายปี 70	ไม่น้อยกว่า 100 ฉบับ
คำอธิบาย	เอกสารที่แสดงความร่วมมือ (MOU) กันระหว่างหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ กับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันจัดและส่งเสริมการเรียนรู้ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เอกสารนี้ระบุถึงวัตถุประสงค์ แนวทางการทำงาน และแผนการดำเนินงานร่วมกันในเบื้องต้น เช่น ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม การอบรม การพัฒนาหลักสูตร หรือการสนับสนุนทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็น	รายละเอียด
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ที่ลงนามกับภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ของหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a

ตัวชี้วัดที่ 5.3

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 5.3	ร้อยละของการจัดตั้งคณะกรรมการ และกลไกความร่วมมือของหน่วยจัดการเรียนรู้ในพื้นที่
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 100
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 100
คำอธิบาย	หน่วยจัดการเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล ศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ (ศศช.) ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการ และกลไกความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ในพื้นที่
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนหน่วยจัดการเรียนรู้ที่จัดตั้งคณะกรรมการ และกลไกความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ b จำนวนหน่วยจัดการเรียนรู้ในสังกัด
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a*b)/100$

ตัวชี้วัดที่ 5.4

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 5.4	ร้อยละของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาและสนับสนุนทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ และร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 90
คำอธิบาย	ภาคีเครือข่าย หมายถึง หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ ชุมชน ครอบครัว สถาบันศาสนาและบุคคลอื่นใดที่ประสงค์จะจัดร่วมจัดส่งเสริมหรือสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ รวมถึงการดำเนินงานด้านอื่นๆ ของ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา หรือหน่วยจัดการเรียนรู้ที่ร่วมพัฒนาและสนับสนุนทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ และร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนภาคีเครือข่ายในการพัฒนาและสนับสนุนทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ และร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่ b จำนวนภาคีเครือข่ายในพื้นที่
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b) * 100$

ตัวชี้วัดที่ 5.5

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 5.5	ร้อยละของแผนการเรียนรู้ของหน่วยการจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ ที่มีการบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ค่าเป้าหมายปี 69	ร้อยละ 80
ค่าเป้าหมายปี 70	ร้อยละ 90
คำอธิบาย	แผนการเรียนรู้ หมายถึง แผนพัฒนาการเรียนรู้ แผนปฏิบัติการประจำปี ระดับตำบล/อำเภอ ที่มีการบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนแผนการเรียนรู้ของหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น b จำนวนหน่วยการจัดการเรียนรู้ในสังกัด
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	$(a/b)*100$

ตัวชี้วัดที่ 5.6

ประเด็น	รายละเอียด
ตัวชี้วัดที่ 5.6	จำนวนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
ค่าเป้าหมายปี 69	9 โครงการ
ค่าเป้าหมายปี 70	18 โครงการ
คำอธิบาย	กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ในการจัดทำและส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
ข้อมูลที่ใช้	a จำนวนบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ที่ลงนามกับภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตสถานศึกษาทั้ง 9 แห่ง
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	a

ส่วนที่ 5

ประเด็นการขับเคลื่อน กลยุทธ์ และแนวทางขับเคลื่อน

เพื่อรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของประชากร ตลอดจนสนองตอบต่อความจำเป็นในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของประชาชน ทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ในแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของ จังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2569 - 2570) จึงกำหนดประเด็นการขับเคลื่อนงาน 5 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 1 ยกระดับการเรียนรู้ของประชาชนทุกช่วงวัย

- กลยุทธ์ที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่
- กลยุทธ์ที่ 1.2 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน
- กลยุทธ์ที่ 1.3 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้สะท้อนสมรรถนะที่แท้จริง
- กลยุทธ์ที่ 1.4 พัฒนาทักษะและสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้
- กลยุทธ์ที่ 1.5 ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 2 ขยายโอกาสและความเสมอภาคในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- กลยุทธ์ที่ 2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง และมีความยืดหยุ่น
- กลยุทธ์ที่ 2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร โปรแกรม สื่อ วิธีการเรียนรู้และการวัดผล ประเมินผล
- กลยุทธ์ที่ 2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนระบบเทียบระดับการศึกษา การเทียบโอนผลการเรียนรู้ การสอบวัด ระดับความรู้
- กลยุทธ์ที่ 2.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการรับรองคุณวุฒิและการเรียนรู้แบบสะสมหน่วยกิต (Credit Bank)

ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่ม คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้

- กลยุทธ์ที่ 3.1 พัฒนาและยกระดับสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
- กลยุทธ์ที่ 3.2 ส่งเสริมทักษะและสมรรถนะดิจิทัลของผู้เรียนและประชาชน
- กลยุทธ์ที่ 3.3 พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- กลยุทธ์ที่ 3.4 บริหารจัดการของหน่วยงานและสถานศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นขับเคลื่อนที่ 4 ยกระดับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

- กลยุทธ์ที่ 4.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
- กลยุทธ์ที่ 4.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสในการบริหารจัดการ
- กลยุทธ์ที่ 4.3 พัฒนากลไกการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจให้กับหน่วยจัดการเรียนรู้
- กลยุทธ์ที่ 4.4 พัฒนาและเสริมสร้างความพร้อมของหน่วยจัดการเรียนรู้
- กลยุทธ์ที่ 4.5 พัฒนาระบบการสื่อสารและส่งเสริมความเข้าใจนโยบายการเรียนรู้สู่ประชาชน

ประเด็นขับเคลื่อนที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- กลยุทธ์ที่ 5.1 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับพื้นที่

๑ มรดกการศึกษาคือหนึ่ง 1 ขบวนการเรียนรู้ของประชาชนทุกช่วงวัย

กลยุทธ์ที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่
แนวทางการขับเคลื่อน

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและเชื่อมโยงกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อาทิเช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี ทักษะดิจิทัล ทักษะความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิเคราะห์ และนวัตกรรมทักษะการแก้ไขปัญหา

2. สนับสนุนให้สถานศึกษาทำ /พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคนในพื้นที่โดยการออกแบบเนื้อหาเพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นกับท้องถิ่นนั้น ๆ และให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชน

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ที่บูรณาการและเชื่อมโยงเนื้อหาในสาระวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้รับด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ไปใช้ในการเชื่อมโยง ฝึกการพัฒนาทักษะในการแก้ไขปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

กลยุทธ์ที่ 1.2 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน
แนวทางการขับเคลื่อน

1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้สำหรับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างหลากหลายตามบริบทของท้องถิ่น
2. เพิ่มโอกาสให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบริการการเรียนรู้ได้หลายช่องทางอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียนและตามบริบทท้องถิ่น
4. สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตร โปรแกรม สื่อ วิธีการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และการวัดผลประเมินผล

5. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้

6. เสริมสร้างสมรรถนะครู/บุคลากร เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการจัดและส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อร่วมกันสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น ความร่วมมือด้านงานวิจัยกับมหาวิทยาลัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ

กลยุทธ์ที่ 1.3 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้สะท้อนสมรรถนะที่แท้จริง
แนวทางการขับเคลื่อน

1. ใช้วิธีการประเมินผลเชิงคุณภาพ การประเมินผลที่หลากหลาย เน้นผลลัพธ์ เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การทำโครงการหรือการนำเสนอผลงาน การสร้างและพัฒนาระบบการประเมินแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียน ให้ เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

2. ส่งเสริมให้มีการประเมินตนเองของผู้เรียนและเพื่อนร่วมเรียนเพื่อพัฒนาทักษะให้ผู้เรียนรู้จักประเมินตนเองและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น โดยใช้การประเมินแบบ Peer Assessment เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์การให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์

3. พัฒนาครูให้สามารถออกแบบและใช้เครื่องมือประเมินที่วัดสมรรถนะและพัฒนาผู้เรียนได้จริง

4. พัฒนาระบบบันทึกผลการประเมินแบบดิจิทัลที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนารายบุคคล เพื่อการติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 1.4 พัฒนาทักษะและสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนรู้ แนวทางการขับเคลื่อน

1. สร้างเครือข่ายครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์สนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน และ Best Practices เพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้คุณวุฒิตามระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงเทคนิคการจัดการเรียนรู้ และนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ

2. วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาของครู โดยการสำรวจสมรรถนะและทักษะ ที่จำเป็นของครูในแต่ละบทบาท เพื่อออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมและกำหนดกรอบเนื้อหาการอบรมให้ตรงตามความต้องการของครูและนักเรียน

3. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากร จัดอบรมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล เช่น การใช้งานระบบ Cloud, Artificial Intelligence (AI), และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้าง “Digital Learning Community” ภายในองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ปรับบทบาทครูจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนโดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้ผ่านโครงงาน (Project-based Learning) และการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา (Problem-based Learning)

กลยุทธ์ที่ 1.5 ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแนวทางการ ขับเคลื่อน

แนวทางการขับเคลื่อน

1. ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาจัดทำและพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาความรู้ และทักษะในชีวิตประจำวันในเรื่องแนวคิดความพอประมาณ, ความมีเหตุผล, และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี

2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าในการเรียนรู้ เช่น การเรียนออนไลน์แบบประหยัดเรียนรู้ที่ไม่สร้างภาระเกินจำเป็น และคำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชน

3. สนับสนุนการพัฒนาสื่อและเครื่องมือเรียนรู้ที่เข้าถึงง่าย และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม

4. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง

5. พัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับประชาชนได้อย่างเหมาะสม

6. สนับสนุนสถานศึกษาให้ดำเนินการตามแนวทางคู่มือเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๑) **ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 2 ขวางโอกาสและความเสมอภาคในการเรียนรู้ตลอดชีวิต**

กลยุทธ์ที่ 2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง และมีความยืดหยุ่น
แนวทางการขับเคลื่อน

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ให้ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ การเรียนรู้แบบออฟไลน์ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล จัดเวลาเรียนให้ยืดหยุ่น มีทางเลือกให้ผู้เรียนตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของตนเอง

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning เน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม สร้างโอกาสการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ การใช้บอร์ดเกมเพื่อการเรียนรู้ สร้างบทเรียนที่ปรับเปลี่ยนได้ตามระดับความรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ของหน่วยจัดการเรียนรู้

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้ บูรณาการการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น สะเต็มศึกษา โครงการและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การฝึกการแก้ไขปัญหาต่างๆ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความรู้ทางด้านเทคโนโลยี

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้ ออกแบบสื่อและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ สร้างนวัตกรรม ช่วยเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้รวมถึงให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

กลยุทธ์ที่ 2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร โปรแกรม สื่อ วิธีการเรียนรู้และการวัดผล
ประเมินผล

แนวทางการขับเคลื่อน

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้พัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยและเชื่อมโยงกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี ทักษะดิจิทัล ทักษะความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิเคราะห์ และนวัตกรรมทักษะการแก้ไขปัญหา

2. ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกแบบสื่อและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลาย น่าสนใจ ตรงตามจุดประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ออนไลน์ classroom อินโฟกราฟฟิค แพลตฟอร์มการเรียนรู้ ออนไลน์

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าทดสอบ การฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์จริงในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงได้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาหรือใช้วิธีการประเมินผลเชิงคุณภาพ การประเมินผลที่หลากหลาย เน้นผลลัพธ์ เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การทำโครงการหรือการนำเสนอผลงาน การสร้างและพัฒนาระบบการประเมินแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประเมินตนเองของผู้เรียนและเพื่อนร่วมเรียน เพื่อพัฒนาทักษะให้ผู้เรียนรู้จักประเมินตนเองและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น โดยใช้การประเมินแบบ Peer Assessment เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์การให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์

6. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครูให้สามารถออกแบบและใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ที่สามารถวัดและประเมินผลสมรรถนะของผู้เรียนได้จริงตรงตามจุดประสงค์และผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง

กลยุทธ์ที่ 2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนระบบเทียบระดับการศึกษา การเทียบโอนผลการเรียนรู้ การสอบวัดระดับความรู้

แนวทางการขับเคลื่อน

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้จัดทำระบบเทียบโอนผลการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ รวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือจากประสบการณ์ชีวิตจริง ตามหลักเกณฑ์ที่กรมกำหนด

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้พัฒนาหลักสูตรออกหนังสือรับรอง สมรรถนะ หรือคุณวุฒิ การศึกษาสำหรับผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาจากหน่วยจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ศึกษาต่อหรือสมัครงานได้จริง

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้จัดระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษาและประเมินผล การศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยจัดการเรียนรู้จัดระบบการสอบวัดระดับความรู้

กลยุทธ์ที่ 2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการรับรองคุณวุฒิและการเรียนรู้แบบสะสมหน่วยกิต (Credit Bank)

แนวทางการขับเคลื่อน

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตและระบบการเทียบโอนผลการเรียน จากการ เรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือการฝึกอบรม การรับรอง มาตรฐานอาชีพ หรือการสะสมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติหรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่าง การศึกษาหรือการประกอบอาชีพ

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยกิตกับระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรองรับการเทียบโอนในระดับที่สูงขึ้นหรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และสอดคล้องกับ มาตรฐานของสถาบันรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ (สคช.)

๓ ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่ม คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 3.1 พัฒนาและยกระดับสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

แนวทางการขับเคลื่อน

1. พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
2. ส่งเสริมการสร้าง สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
3. บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 3.2 ส่งเสริมทักษะและสมรรถนะดิจิทัลของผู้เรียนและประชาชน

แนวทางการขับเคลื่อน

1. พัฒนาเนื้อหาและหลักสูตรดิจิทัลสำหรับผู้เรียนและประชาชน
2. จัดอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัล สร้างนวัตกรรมหรือการใช้สื่อ โซเชียลมีเดียอย่างสร้างสรรค์

กลยุทธ์ที่ 3.3 พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวทางการขับเคลื่อน

1. พัฒนาแอปพลิเคชัน/แพลตฟอร์ม ที่ส่งเสริม สนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนา ตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ เพื่อรองรับการเทียบโอน Credit Bank (ธนาคารหน่วยกิต)

กลยุทธ์ที่ 3.4 บริหารจัดการของหน่วยงานและสถานศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการขับเคลื่อน

1. พัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูลกลาง (Big Data) จำนวนมิติ 4 ได้แก่ มิติ 1 ฐานข้อมูลหน่วยงานและสถานศึกษา มิติ 2 ฐานข้อมูลผู้เรียน มิติ 3 หลักสูตร มิติ 4 ผลงานวิชาการ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา และหน่วยงานภายนอกใช้ประโยชน์ร่วมกัน
2. พัฒนาระบบรายงานผลและการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน แบบ Real-Time เช่น ระบบเบิกจ่าย ระบบพัสดุ ระบบเงินเดือน เป็นต้น

๑๑ **ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ**

กลยุทธ์ที่ 4.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ แนวทางการขับเคลื่อน

1. จัดทำระบบฐานข้อมูลกลาง เพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และใช้ในการตัดสินใจทางการบริหาร มีฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลสถิติด้านงบประมาณข้อมูลด้านแผนปฏิบัติการ ข้อมูลสถิติด้านบุคลากร ข้อมูลสถิติด้านการศึกษา และด้านการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงภายในหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด เพื่อใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบาย และวางแผนพัฒนาระบบ
2. พัฒนาระบบ Big Data ให้มีข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน และทันเวลา เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการของผู้บริหาร สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และให้บริการสารสนเทศแก่ผู้รับบริการ

กลยุทธ์ที่ 4.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสในการบริหารจัดการ แนวทางการขับเคลื่อน

1. เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่องผ่านระบบออนไลน์และออฟไลน์ เช่น ระบบเสนอข้อเสนอนะ ประเมินความพึงพอใจ
2. ส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน และความโปร่งใสผ่านเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ของหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัด

กลยุทธ์ที่ 4.3 พัฒนากลไกการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจให้กับหน่วยจัดการเรียนรู้ แนวทางการขับเคลื่อน

1. ส่งเสริม สนับสนุนศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอให้ทำหน้าที่ในฐานะ “สถานศึกษา” ให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการทรัพยากร และบุคลากรได้ตามความจำเป็นของพื้นที่
2. จัดทำ คู่มือ และแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ของหน่วยงานระดับอำเภอ/ตำบล เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และคุณภาพการจัดกิจกรรมในระดับพื้นที่
3. สร้างระบบติดตามและประเมินผลที่เน้นความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้หน่วยจัดการเรียนรู้สามารถรายงานผลตามบริบทของตน

กลยุทธ์ที่ 4.4 พัฒนาและเสริมสร้างความพร้อมของหน่วยจัดการเรียนรู้ แนวทางการขับเคลื่อน

1. จัดทำฐานข้อมูลสถานะความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรของหน่วยจัดการเรียนรู้
2. พัฒนา ปรับปรุง และซ่อมแซมอาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

3. พัฒนาระบบและหมุนเวียนทรัพยากรทางการศึกษา เช่น ห้องสมุดเคลื่อนที่ ชุดอุปกรณ์เรียนรู้สำหรับพื้นที่ห่างไกล หรือพื้นที่ที่มีข้อจำกัดเฉพาะ

กลยุทธ์ที่ 4.5 พัฒนาระบบการสื่อสารและส่งเสริมความเข้าใจนโยบายการเรียนรู้สู่ประชาชน

แนวทางการขับเคลื่อน

1. พัฒนาเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน และช่องทางโซเชียลแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และบริการ การเรียนรู้ต่าง ๆ
2. สร้างเครือข่ายอาสาสมัครส่งเสริมการเรียนรู้เผยแพร่ข้อมูลด้านการเรียนรู้ระดับชุมชน
3. ผลิตสื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เช่น คลิป, บทความ, สื่อท้องถิ่น

๕ **ประเด็นการขับเคลื่อนที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ตลอดชีวิต**

กลยุทธ์ที่ 5.1 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับพื้นที่

แนวทางการขับเคลื่อน

1. ส่งเสริมบทบาทของ “คณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด” ให้เป็นกลไกหลักในการกำหนดเป้าหมายติดตาม ประเมินผล และขับเคลื่อนแผนส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับจังหวัดอย่างเป็นระบบ
2. จัดตั้งคณะกรรมการและกลไกความร่วมมือในระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด เพื่อร่วมกันกำหนดแผนในการพัฒนาการเรียนรู้ของพื้นที่
3. ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนภาคประชาสังคม ในการพัฒนาและสนับสนุนทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ และร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. สนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและสถานศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการกิจกรรมให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนและสถานศึกษาแต่ละพื้นที่ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดและฝึกทักษะการใช้ชีวิตในการอยู่ร่วมกับคนต่างวัยและการปรับตัวต่อความหลากหลายในสังคมชุมชน
5. สนับสนุนการบูรณาการแผนการเรียนรู้ในระดับอำเภอ/ตำบล ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ส่วนที่ 6

การขับเคลื่อนแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดสู่การปฏิบัติ

6.1 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนส่งเสริมการเรียนรู้กับแผนระดับต่าง ๆ

แผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2569 – 2570) ได้รับการจัดทำขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดทิศทางและกลไกสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในจังหวัดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ซึ่งแผนดังกล่าวมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและภูมิภาคในแผนระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. การบูรณาการและเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

การจัดทำแผนของจังหวัดพะเยาได้ดำเนินการบนพื้นฐานของการวิเคราะห์บริบท แนวโน้ม และสถานการณ์ของพื้นที่อย่างรอบด้าน ทั้งมิติทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งได้ บูรณาการและเชื่อมโยง กับทิศทางการพัฒนาประเทศและภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนระดับชาติและระดับภาคที่สำคัญ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพประชาชนโดยเฉพาะวัยแรงงาน)
 - แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (ซึ่งมีเป้าหมายด้านผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) และเป้าหมายด้านการจัดการศึกษาที่เน้นการเข้าถึงอย่างทั่วถึง เสมอภาค และมีคุณภาพ)
 - นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)
 - แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และ แผนพัฒนาการศึกษาภาคเหนือ พ.ศ. 2566 - 2570
 - เป้าหมายการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

2. การสอดคล้องกับแผนระดับจังหวัด

แผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา ยังมีความสอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ซึ่งเป็น การนำทิศทางการพัฒนาจากแผนระดับชาติลงสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ โดยนโยบายระดับต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยาสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการจัด การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และ การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้กับสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามทิศทางในการพัฒนาประเทศ

6.2 ระเบียบและกลไกการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา ดำเนินการภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในจังหวัด

1. กลไกหลักและบทบาท (Core Mechanism and Roles)

กลไกหลักประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด (Provincial Learning Promotion Committee)

ทำหน้าที่เป็นกลไกกำกับ ดูแล และกำหนดทิศทางการดำเนินงาน เช่น

- 1) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัด
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยจัดการเรียนรู้และภาคีเครือข่ายให้บรรลุเป้าหมาย
- 3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพ
- 4) เสนอแนะการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้หรือสถาบันการเรียนรู้เฉพาะด้าน

1.2 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด (สกร.จังหวัด) เป็นหน่วยขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติการ
ทำหน้าที่

- 1) ประสานงานกับคณะกรรมการระดับจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) สนับสนุนภาคีเครือข่ายในพื้นที่ให้จัดกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์
- 3) พัฒนาและขยายระบบฐานข้อมูลเพื่อการติดตามผลและประเมินความก้าวหน้า
- 4) ขับเคลื่อนโครงการต้นแบบและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ท้องถิ่น

2. หลักการดำเนินงาน

- 2.1 เน้นบูรณาการความร่วมมือหลายภาคส่วน (Multi-stakeholder Collaboration)
- 2.2 ใช้ระบบข้อมูลกลางด้านการเรียนรู้ของจังหวัด (Learning Data System) เพื่อวางแผนและติดตาม
- 2.3 ดำเนินงานแบบ มีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และเอกชน
- 2.4 ใช้แนวทาง “เรียนรู้ตลอดชีวิต” (Lifelong Learning) เป็นกรอบแนวคิดหลัก

3. การติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation)

มีระบบติดตามโดยกลไกของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ระดับกรมและระดับจังหวัด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับกฎหมาย รวมถึงบรรลุเป้าหมายตามแผนจังหวัด

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา มีระบบและกลไกการขับเคลื่อนของจังหวัดพะเยา มีความครบถ้วนทั้งในเชิงนโยบาย (คณะกรรมการระดับจังหวัด) และเชิงปฏิบัติการ (สกร.จังหวัด) โดยใช้แนวทางบูรณาการและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในจังหวัด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนในพื้นที่

6.3 บทบาทของหน่วยจัดการเรียนรู้ในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

หน่วยจัดการเรียนรู้มีทำหน้าที่เป็น “กลไกเชื่อมต่อระหว่างนโยบายระดับจังหวัดกับการปฏิบัติในพื้นที่จริง” โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เข้าถึงง่าย และตอบโจทย์ผู้เรียนทุกช่วงวัย ทั้งนี้ การขับเคลื่อนจะสำเร็จได้จากการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยจัดการเรียนรู้ ภาคีเครือข่าย และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สามารถสรุป “บทบาทของหน่วยจัดการเรียนรู้ในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ” ได้ดังนี้

1. เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานตามแผนระดับจังหวัด

หน่วยจัดการเรียนรู้ (เช่น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/ตำบล และศูนย์การเรียนรู้เฉพาะด้าน) ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนจังหวัด โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด (สกร.จังหวัด)

2. ขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Active Learning)

ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม เน้นการลงมือทำจริง การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) และการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงชีวิตจริง เช่น โครงการ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

3. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

นำเทคโนโลยี เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ บอร์ดเกม หรือบทเรียนดิจิทัลมาปรับใช้ เพื่อให้เข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และตอบสนองผู้เรียนที่หลากหลาย

4. บูรณาการองค์ความรู้และพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

เชื่อมโยงเนื้อหาข้ามศาสตร์ (เช่น STEM, ศิลปวัฒนธรรม, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) เพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานเครือข่ายการเรียนรู้ในพื้นที่

ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เช่น หน่วยงานรัฐ เอกชน ท้องถิ่น และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

6. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

รายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด และคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อใช้ในการประเมินผลและปรับปรุงแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

6.4 การติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัด

แนวทางการติดตามและประเมินผล

1. การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

1.1 ใช้กระบวนการติดตามผลรายไตรมาสและรายปี เพื่อประเมินความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

1.2 มุ่งเน้นการติดตามเชิงกระบวนการ (Process Monitoring) และผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงต่อผู้เรียนและชุมชน

2. การรายงานผลการดำเนินงาน

2.1 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา จะรวบรวมข้อมูลจากหน่วยจัดการเรียนรู้และภาคีเครือข่ายในพื้นที่

2.2 จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) เพื่อประกอบการรายงานระดับประเทศ

3. เครื่องมือและเกณฑ์ประเมินผล

3.1 ใช้ตัวชี้วัดหลัก (Key Indicators) ที่กำหนดในแผน เช่น

- อัตราการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้
- การพัฒนาทักษะของประชาชนในพื้นที่
- การขยายเครือข่ายการเรียนรู้

3.2 มีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพควบคู่กัน เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

4. บทบาทของภาคีเครือข่ายในการประเมินผล

4.1 มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผล

4.2 เพื่อให้ข้อมูลการประเมินสะท้อนสภาพจริงของพื้นที่และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

5. การนำผลประเมินไปใช้ปรับปรุงแผน

5.1 ผลการติดตามประเมินผลจะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป

5.2 ใช้เป็นข้อมูลหลักในการวางแผนงบประมาณ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนานโยบายในระดับจังหวัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมิน

1. ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาแผนต่อเนื่อง
2. สร้างกลไกการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชน

3. ส่งเสริมการบริหารจัดการเชิงข้อมูล (Data-driven Management)
4. ทำให้การขับเคลื่อนแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยามีประสิทธิภาพและยั่งยืน

6.5 มัจจยและเงื่อนไขความสำเร็จ

แผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2569 – 2570) ส่งต่อปัจจัยและเงื่อนไขที่เอื้อต่อความสำเร็จสำหรับการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. ปัจจัยภายใน (จุดแข็ง)

ปัจจัยความสำเร็จที่มาจากศักยภาพภายในของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยาและสถานศึกษาในสังกัด ได้แก่

• ด้านงบประมาณและการสนับสนุน

1) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยาได้รับการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง ทั้งงบดำเนินงาน งบรายจ่ายอื่น และงบเงินอุดหนุนรายหัว งบลงทุน ทำให้สามารถส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับได้ตามความต้องการ

2) การจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาในสังกัดเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด

2. ปัจจัยภายนอก (โอกาส)

เป็นโอกาสและเงื่อนไขจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกื้อหนุนความสำเร็จของแผน ได้แก่

2.1 การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเครือข่าย

- การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานการศึกษา อปท. ภาคเอกชน และชุมชน
- การเชื่อมโยงกับ แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566

2.2 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและชุมชน

- การเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
- การส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมให้กลายเป็นฐานการเรียนรู้

2.3 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม

• การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขยายโอกาสการเรียนรู้ เช่น ระบบออนไลน์ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับจังหวัด

3. เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ (Key Success Conditions)

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนบรรลุผล ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขหลักดังนี้

- การบริหารจัดการแบบบูรณาการหลายภาคส่วน (Collaborative Governance)
- ความต่อเนื่องของนโยบายและการกำกับติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ
- การพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
- การสื่อสารและสร้างการรับรู้ในวงกว้าง เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน
- การสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ (Learning Culture) ในทุกระดับของสังคมพะเยา

6.6 ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนการส่งเสริมการรับรู้อัจฉริยภาพในอนาคต

1. ผลกระทบนำไปสู่อนาคต

การขับเคลื่อนแผนฉบับนี้มุ่งเน้นการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการเรียนรู้ของคนในพื้นที่ โดยมีแนวทางสำคัญ เช่น

1.1 การพัฒนาหลักสูตรและสมรรถนะที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ สนับสนุนการจัดหลักสูตรที่ตอบสนองต่อบริบทเศรษฐกิจดิจิทัล นวัตกรรม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.2 การขยายโอกาสการเรียนรู้สู่ทุกกลุ่มประชากร โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ผู้สูงอายุ และกลุ่มแรงงานนอกระบบ เพื่อให้สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้เท่าเทียม

1.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเชิงพื้นที่ (Area-based Learning Network) ระหว่างหน่วยงานรัฐ ท้องถิ่น สถานศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.4 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

1.5 การส่งเสริมระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงข้อมูล (Data-driven Learning Management) เพื่อให้การติดตามและประเมินผลแผนมีประสิทธิภาพและต่อยอดสู่การวางแผนในอนาคตได้อย่างแม่นยำ

2. ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะจากผลการพัฒนา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการบริหารจัดการ เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนฉบับถัดไป ได้แก่

2.1 ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานของแผนในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อสะท้อนผลลัพธ์จริงและปรับปรุงแนวทางได้ทันเวลา

2.2 เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรในจังหวัดให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการนวัตกรรมการเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

2.3 พัฒนา “กลไกการบริหารจัดการแผนแบบมีส่วนร่วม” ที่เชื่อมโยงระหว่างระดับจังหวัดและพื้นที่ย่อย

2.4 ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนอย่างแท้จริง ผ่านการออกแบบกิจกรรมหรือโครงการร่วมคิด-ร่วมทำ

2.5 ปรับปรุงระบบติดตามและประเมินผลให้เชื่อมโยงกับตัวชี้วัดระดับประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

2.6 สนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ (Local Research) เพื่อใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ประกอบการตัดสินใจในการวางแผน

ภาคผนวก

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายสุรพล	วงศ์หวั่น	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
2. นางอัญชลี	ธรรมะวิธิกุล	ข้าราชการบำนาญ
3. นางวารณี	วิชัยศิริ	ข้าราชการบำนาญ
4. นางสาวอรุณี	พันธุ์พาณิชย์	ข้าราชการบำนาญ

คณะทำงาน

1. คณะทำงานจัดแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2569 – 2570

1.1 นายถนอม	โรจน์จรรยาธิริณย์	ผอ.สกร.ระดับอำเภอดอกคำใต้
1.2 นางสาวสิริญา	เรืองขจรเมธี	ผอ.สกร.ระดับอำเภอแม่ใจ
1.3 นางพิชญณ์ภัทร	ศรีประสิทธิ์	ผอ.สกร.ระดับอำเภอจุน
1.4 นายสุพจน์	แน่ประโคน	ผอ.สกร.ระดับอำเภอเชียงคำ
1.5 นางเหมือนฝัน	ยองเพชร	ครู ค.ศ.2
1.6 นางสาวสายฝน	ศิริตัน	ครู ค.ศ.2
1.7 นายอุเทน	เสมอใจ	ครู ค.ศ.1
1.8 นางสาวเนตรนภา	ประเสริฐสังข์	ครู ค.ศ.1
1.9 นายวสันต์	สุธรรมมา	ครู ค.ศ.1
1.10 นางภานิษา	เชื้อเมืองพาน	ครู ค.ศ.1
1.11 นายวรินทร์ธारा	เงินเย็น	ครู ค.ศ.1
1.12 นายทวีโชค	เรืองขจรเมธี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
1.13 นางสาวปนัดดา	เจนจิตชนนท์	บรรณารักษ์ชำนาญการ
1.14 นางสาวเมธาพร	ฝอยทอง	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
1.15 นางนรินทร์สิริ	จันทร์เดิม	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
1.16 นางธมกร	ไชยนันท์	ครูผู้สอนคนพิการ
1.17 นางสาวคณินิจ	กาศสนุก	ครูศูนย์การเรียนรู้
1.18 นางสาวนันทกา	กุสาวดี	ครูศูนย์การเรียนรู้
1.19 นางอำไพ	สมฤทธิ	ครูศูนย์การเรียนรู้
1.20 นายปติพล	วงศ์กะโซ่	ครูศูนย์การเรียนรู้
1.21 นางสาวกมลวรรณ	อินไชย	ครูศูนย์การเรียนรู้
1.22 นายพิรุณ	กุลชวาล	ครูศูนย์การเรียนรู้
1.23 นางผ่องศรี	เข็มพันธ์	ครูศูนย์การเรียนรู้
1.24 นางสาวภัทริญา	อุปวรรณ	ครูศูนย์การเรียนรู้
1.25 นางเพ็ญศิริ	ทู่ทู่	ครูศูนย์การเรียนรู้
1.26 นางพัฒนา	สีบเครือ	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ประจำ ศศช.
1.27 นางเกศชนก	เขี้ยวอัสวะ	นักจัดการงานทั่วไป
1.28 นายวุฒิชัย	เบิกบาน	นักจัดการงานทั่วไป
1.29 นางนรินทร์สิริ	จันทร์เดิม	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

1.30 นายณัฐวุฒิ	ศรีสุวรรณ	นักเทคโนโลยีสารสนเทศ
1.31 นางสาวกนกวรรณ	ชัยมงคล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
1.32 นางสาวสมภร	อินต๊ะสาร	นักวิชาการศึกษา
1.33 นางสาวกนกพิชญ์	กันทะเนตร	นักวิชาการศึกษา
1.34 นางสาวกมลฉัตร	ดวงปิ่นตา	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

2. คณะทำงานปรับปรุงแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา พ.ศ. 2569 – 2570

2.1 นายถนอม	โรจน์จรัญหิรัญย์	ผอ.สกร.ระดับอำเภอดอกคำใต้
2.2 นางสิริธัญญา	เรืองขจรเมธี	ผอ.สกร.ระดับอำเภอแม่ใจ
2.3 นางจารุณี	แก้วประภา	ผอ.สกร.ระดับอำเภอเมืองพะเยา
2.4 นางพิชญณ์ภัทร	ศรีประสิทธิ์	ผอ.สกร.ระดับอำเภอจุน
2.5 นายสุพจน์	แน่ประโคน	ผอ.สกร.ระดับอำเภอเชียงคำ
2.6 นายสมหวัง	วงศ์แจ่ม	ผอ.สกร.ระดับอำเภอเชียงม่วน
2.7 นายอนุพงษ์	เกษทองมา	ผอ.สกร.ระดับอำเภอภูกามยาว
2.8 นางเหมือนฝัน	योगเพชร	ครูชำนาญการ
2.9 นางภาณีษา	เชื้อเมืองพาน	ครู คศ.2
2.10 นายปฐมพงษ์	สมเชื้อ	ครู คศ.1
2.11 นายวสันต์	สุธรรมมา	ครู คศ.1
2.12 นายชยพล	สุภาพพัฒน์	ครู คศ.1
2.13 นางสาวสุภาพรรณ	ใจแปง	ครู คศ.1
2.14 นายดวงชีพ	กันทะลือ	ครู คศ.1
2.15 นางสาวเนตรนภา	ประเสริฐสังข์	ครู คศ.1
2.16 นางสาวพิมพ์นารา	เชื่อนเชียงสา	ครู คศ.1
2.17 นายวรินทร์ธारा	เงินเย็น	ครู คศ.1
2.18 นางสาวเมธาพร	ฝอยทอง	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
2.19 นางสาวปนัดดา	เจนจิตชนนัท	บรรณารักษ์ชำนาญการ
2.20 นางพัฒนา	สีบเครือ	ครู ศศช. ศกร.ระดับอำเภอปง
2.21 นายทวีโชค	เรืองขจรเมธี	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ
2.22 นางนรินทร์สิริ	จันทร์เต็ม	นักจัดการงานทั่วไป ชำนาญการ
2.23 นางสาวสมภร	อินต๊ะสาร	นักวิชาการศึกษา
2.24 นายวุฒิชัย	เบิกบาน	นักจัดการงานทั่วไป
2.25 นางสาวกนกวรรณ	ชัยมงคล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
2.26 นายวีรณัฐ	บุญเรือง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
2.27 นายณัฐวุฒิ	ศรีสุวรรณ	นักเทคโนโลยีสารสนเทศ
2.28 นางสาวกนกพิชญ์	กันทะเนตร	นักวิชาการศึกษา
2.29 นางสาวกมลฉัตร	ดวงปิ่นตา	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

บรรณาธิการ

1. นางนรินทร์สิริ จันทร์เต็ม นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
2. นางสาวกนกวรรณ ชัยมงคล นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ออกแบบหน้าปก

1. นางสาวกนกพิชญ์ กันทะเนตร นักวิชาการศึกษา

ผู้เรียบเรียง จัดทำต้นฉบับ และจัดพิมพ์

1. นางสาวกนกวรรณ ชัยมงคล นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ประกาศสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา

ด้วยพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ มาตรา ๖ บัญญัติให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้ เพื่อคุณวุฒิตามระดับ หรือการเรียนรู้รูปแบบอื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีไม่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์ สุจริต ประกอบกับมาตรา ๑๖ (๒) บัญญัติให้กรมมีหน้าที่จัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งร่วมกับภาคีเครือข่ายในการติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และประเมิน ผลสัมฤทธิ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม บัญญัติให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้อง สอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรมบริบทของท้องถิ่น และแผนการศึกษาแห่งชาติ และต้องรับฟัง ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของภาคีเครือข่ายประกอบด้วย และเมื่อจัดทำร่างแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ ของจังหวัดแล้วเสร็จ ให้เสนอคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและใช้ บังคับต่อไป นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา จึงได้จัดทำประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการ สนับสนุนการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา	ประธานกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่ใจ	กรรมการ
๓. ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอจุน	กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอภูซาง	กรรมการ
๕. นางวารณี วิชัยศิริ	ผู้แทนภาคีเครือข่าย กรรมการ
๖. นางสาวอรุณี พันธุ์พาณิชย์	ผู้แทนภาคีเครือข่าย กรรมการ
๗. นางสาวหทัยกรานต์ มุลิกา	ผู้แทนภาคีเครือข่าย กรรมการ
๘. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา	เลขานุการ
๙. นางสาวกนกวรรณ ชัยมงคล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐. นายวีรณัฐ บุญเรือง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑. นางสาวสมภร อินต๊ะสาร	นักวิชาการศึกษา ผู้ช่วยเลขานุการ

/๑๒.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง แต่งตั้งผู้แทนภาคีเครือข่ายในคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ มาตรา ๑๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด และคณะกรรมการพิจารณารายชื่อผู้แทนภาคีเครือข่ายที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ได้มีมติเห็นชอบรายชื่อผู้แทนภาคีเครือข่ายในคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด จำนวน ๗๗ จังหวัด นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบข้อ ๗ (๒) ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดคุณสมบัติอื่น การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนภาคีเครือข่าย และการประชุมของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๗ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณารายชื่อผู้แทนภาคีเครือข่ายที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ จึงแต่งตั้งผู้แทนภาคีเครือข่ายในคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด จำนวน ๗๗ จังหวัด ตามบัญชีรายชื่อแนบท้ายประกาศนี้ โดยให้คณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ และมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

บัญชีรายชื่อผู้แทนภาคีเครือข่ายในคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพะเยา
แบบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งผู้แทนภาคีเครือข่ายในคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด
ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๘

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	วุฒิการศึกษา สูงสุด	หน่วยงาน ที่ส่งรายชื่อ	จัดการศึกษาด้าน	หมายเหตุ
๑	นายธงชัย คำปวง	๔๘	การศึกษา ดุขภูมบัณฑิต	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต ๑	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๒	นางสาวขวัญภา เตโชวีรกุล	๔๔	ครุศาสตร มหาบัณฑิต	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา พะเยา	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๓	ว่าที่ร้อยตรี ประเสริฐ พรหมเผ่า	๕๔	การศึกษา มหาบัณฑิต	สำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา	อาชีวศึกษา	
๔	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้ำเงิน จันทรมณี	๔๒	ปรัชญา ดุขภูมบัณฑิต	มหาวิทยาลัยพะเยา	อุดมศึกษา	
๕	นายศุภรดา กันทะวงศ์	๕๔	ประถมศึกษา	สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดพะเยา	ผู้อำนวยการ ในภูมิภาคท้องถิ่น	
๖	นายนพดล จำรัส	๖๒	สาธารณสุขศาสตร มหาบัณฑิต	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดพะเยา	ผู้อำนวยการ ในภูมิภาคท้องถิ่น	
๗	นายวิชัย ขาวน่าน	๖๑	วิทยาศาสตร์ บัณฑิต	สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัดพะเยา	ผู้อำนวยการ ในภูมิภาคท้องถิ่น	
๘	นายกมลสันต์ ศรีวิราช	๓๙	ประกาศนียบัตร บัณฑิต	สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดพะเยา	ผู้อำนวยการ ในภูมิภาคท้องถิ่น	

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

